

Regeringens proposition 1996/97:173

Beskattning av bostadsförmån, m.m.

Prop.
1996/97:173

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 19 juni 1997

Göran Persson

Erik Åsbrink
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen behandlas vissa frågor inom inkomstbeskattningen. Frågorna rör i huvudsak inkomstslaget tjänst.

Vad avser värdering av bostadsförmån föreslås att förmånen även i fortsättningen skall värderas till hyrespriset på orten. Bostadens förmånsvärde skall, i likhet med vad som gäller i dag, bestämmas med hänsyn till att tjänstebostaden kan vara större än vad den skattskyldiges och hans eller hennes familjs bostad annars normalt skulle ha varit. Arbetsgivaren skall på kontrolluppgiften ange om bostaden är belägen på småhusenhet.

Nya regler om värdering av bilförmån trädde i kraft den 1 januari 1997. I propositionen tas vissa följdfrågor till reglerna upp. Det föreslås att förmån av fritt drivmedel skall anses åtnjuten först månaden efter det att drivmedlet har kommit den skattskyldige till godo. Dessutom föreslås att värdet av drivmedelsförmån skall anges särskilt på kontrolluppgiften.

Vidare föreslås vissa justeringar i reglerna om värdering av bilförmån. Det lägsta värde som får användas som nybilspris vid värdering av bilförmån för bilar som är sex år gamla eller äldre skall motsvara fyra basbelopp. Begreppet nybilspriset för årsmodellen definieras i lagtexten.

Forskarstipendier som utges direkt eller indirekt av Europeiska gemenskaperna (Marie Curie-stipendier) föreslås, till skillnad från vad som normalt gäller för stipendier, bli skattepliktiga.

Förmån av att använda datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller för privat bruk skall undantas från beskattning, om förmånen väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen.

Vidare föreslås att avgift till utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande enligt ett annat lands system för förmåner vid arbetslöshet skall vara avdragsgill från intäkt av tjänst, om arbetsinkomst från det land där avgiften betalas beskattas i Sverige som inkomst av tjänst under beskattnings-året.

Slutligen föreslås att det särskilda tillägget, det s.k. reallöneskyddet, vid bestämmande av skiktgränsen vid beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1999 års taxering skall höjas från 1,2 procentenheter till 1,6 procentenheter.

De nya bestämmelserna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas första gången vid 1999 års taxering.

Innehållsförteckning

Prop. 1996/97:173

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	6
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:244) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	14
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1331) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	16
2.4	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	20
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	21
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:813) om homosexuella sambor	24
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:485) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	25
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	28
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1852) om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar	30
3	Ärendet och dess beredning	31
4	Bostadsförmån	32
4.1	Gällande rätt	32
4.1.1	Inkomsttaxeringen	32
4.1.2	Avdrag för preliminär skatt	35
4.1.3	Socialavgifter	36
4.1.4	Kontrolluppgiftsskyldighet	37
4.2	Överväganden och förslag	37
4.2.1	Värdering av bostadsförmån i allmänhet	37
4.2.2	Nedsättning på grund av representationsutrymme	42
5	Beskattning av drivmedelsförmån, m.m.	44
5.1	Beskattningstidpunkten för drivmedelsförmån	44
5.2	Vissa frågor avseende bilförmån	46
6	Beskattning av vissa stipendier från EU	48
7	Skattefrihet för förmån av lånedatorer	50
7.1	Regeringens IT-strategi	50
7.2	Gällande rätt	51
7.3	Överväganden och förslag	52
8	Avdrag för avgift till utländsk arbetslöshetskassa	54
8.1	Gällande rätt	54
8.2	Internationella skattefrågor	55
8.3	Förmåner vid arbetslöshet inom EU m.m.	56
8.4	Överväganden och förslag	57

9	Justering av skiktgränsen	58	Prop. 1996/97:173
10	Ekonomiska effekter för det allmänna	59	
11	Författningskommentar	60	
11.1	Förslaget till lag om ändring i kommunalskatte- lagen (1928:370)	60	
11.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:244) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	63	
11.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:1331) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	63	
11.4	Förslaget till lag om ändring i skattebetalnings- lagen (1997:483)	63	
11.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	64	
11.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:813) om homosexuella sambor	64	
11.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:485) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring . . .	65	
11.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	65	
11.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1852) om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar . . .	65	
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Beskattning av bostadsförmån, m.m.	66	
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	68	
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	90	
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	91	
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	115	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 juni 1997	118	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1996/97:173

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. lag om ändring i lagen (1997:244) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
3. lag om ändring i lagen (1996:1331) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
4. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
5. lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
6. lag om ändring i lagen (1987:813) om homosexuella sambor,
7. lag om ändring i lagen (1997:485) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
8. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
9. lag om ändring i lagen (1994:1852) om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar.

2 Lagtext

Prop. 1996/97:173

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att 32 § 3 c mom., punkt 23 av anvisningarna till 23 §, punkt 3 av anvisningarna till 32 §, punkt 6 av anvisningarna till 33 §, punkt 4 av anvisningarna till 41 § samt punkterna 1 och 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §

*3 c mom.*¹ Om en vara eller en tjänst, som en anställd erhåller av arbetsgivaren, är av väsentlig betydelse för utförandet av hans arbetsuppgifter, skall förmånen av varan eller tjänsten inte tas upp som intäkt, om förmånen är av begränsat värde för den anställde och inte utan svårighet kan särskiljas från nyttan i anställningen. Inte heller tas som intäkt upp förmån av fria arbetskläder och fri uniform om förmånen avser kläder som är anpassade för arbetet och inte lämpligen kan användas privat.

En förmån av att använda en av arbetsgivaren tillhandahållen datorutrustning för privat bruk skall inte tas upp som intäkt, om förmånen väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen.

Anvisningar

till 23 §

23.² Avdrag får göras för fastighetskatt och särskild löneskatt på pensionskostnader och speciella för näringsverksamheten utgående skatter och avgifter till det allmänna. Däremot får svenska allmänna skatter inte dras av (se 20 §). Avdrag får dock göras för mervärdesskatt som har återförts enligt 9 kap. 5 eller 6 § mervärdesskattelagen (1994:200) och inbetalats till staten på sätt som anges i 9 kap. 3 § första stycket 2 mervärdesskattelagen.

Premie för grupplivförsäkring, som tecknats av fysisk person i hans egenskap av utövare av viss näringsverksamhet, utgör avdragsgill omkostnad i näringsverksamheten. Om den ersättning, som kan komma att utfalla på grund av försäkringen, utgår efter väsentligt förmånligare grunder än vad som gäller enligt grupplivförsäkring för befattningshavare i statens tjänst, skall dock endast den del av premien som kan anses motsvara förmåner enligt grupplivförsäkring för nyss nämnda befattningshavare räknas som

omkostnad i näringsverksamheten. Premie för resesyddsförsäkring avseende resa i verksamheten utgör avdragsgill omkostnad i näringsverksamheten.

Bestämmelserna i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till erkänd arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av näringsverksamhet.

Bestämmelserna i punkt 6 första stycket av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av näringsverksamhet.

Bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § om avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen och i 33 § 2 mom. om begränsning i rätten till avdrag för sådana kostnader gäller också beträffande inkomst av näringsverksamhet. Om den skattskyldige har kostnader för sådana resor både i inkomstslaget tjänst och i inkomstslaget näringsverksamhet skall begränsningen avse de sammanlagda kostnaderna och i första hand medföra en minskning av avdraget i inkomstslaget tjänst.

till 32 §

3.³ Såsom intäkt av tjänst skall upptas, bland annat, *hyresvärdet* av bostad, som kan vara åt den anställde upplåten. För den, som är anställd och såsom löneförmån åtnjuter bostad, skall alltså värdet av denna bostadsförmån medräknas vid löneförmånernas uppskattning. Såsom intäkt skall även upptas exempelvis värdet av fri kost och fria resor samt skatter, försäkringar o.d., som arbetsgivaren betalat för den anställdes räkning eller som den anställde annars åtnjuter på grund av anställningen. Skatteplikt föreligger dock inte för värdet av fri kost som åtnjuts på allmänna transportmedel vid tjänsteresa eller för värdet av fri frukost som åtnjuts på hotell eller liknande inrättning i samband med övernattning där under tjänsteresa, allt under förutsättning att kosten obligatoriskt ingår i priset för transporten eller övernattningen i fråga. Värdet av fri kost som åtnjuts vid representation utgör inte heller skattepliktig intäkt. Såvitt avser intern representation gäller detta endast om sammankomsten är

3. Såsom intäkt av tjänst skall upptas, bland annat, *förmån* av fri eller delvis fri bostad. Angående värdering av bostadsförmån finns bestämmelser i 42 § och därtill hörande anvisningar. I bostadsförmån skall inte inräknas förmån av fritt eller delvis fritt garage.

Såsom intäkt skall även upptas exempelvis värdet av fri kost. Skatteplikt föreligger dock inte för värdet av fri kost som åtnjuts på allmänna transportmedel vid tjänsteresa eller för värdet av fri frukost som åtnjuts på hotell eller liknande inrättning i samband med övernattning där under tjänsteresa, allt under förutsättning att kostnaden obligatoriskt ingår i priset för transporten eller övernattningen i fråga. Värdet av fri kost som åtnjuts vid representation utgör inte heller skattepliktig intäkt. Såvitt avser intern representation gäller detta endast om sammankomsten är tillfällig och av kort varaktighet.

Såsom intäkt skall upptas värdet av fria resor samt skatter, försäkringar o.d., som arbetsgivaren

Nuvarande lydelse

tillfällig och av kort varaktighet. Arbetsgivares kostnader för tryggnade av arbetstagares pension genom avsättning eller pensionsförsäkring utgör inte skattepliktig intäkt för den anställde. Förmån av fri försäkring avseende reseskydd under tjänsteresa är inte heller skattepliktig.

Angående värdesättning å bostadsförmån och andra naturaförmåner, som kunna ingå i avlöningen, meddelas bestämmelser i 42 § och därtill hörande anvisningar. Är tjänstebostad med hänsyn till vederbörande tjänsteinnehavare i tjänsten åliggande representationskyldighet större än som skäligen kan anses erforderligt för en person i motsvarande ställning men utan särskild, med tjänsten förenad representationskyldighet, skall såsom värde å bostadsförmånen upptagas allenast vad som kan anses motsvara en bostad av sistnämnda beskaffenhet. Motsvarande gäller, därest tjänstebostad av annan anledning är större än som kan anses erforderligt för tjänsteinnehavarens och hans familjs behov. Har tjänsteinnehavare fått utgiva ersättning för bostadsförmån, skall givetvis bostadens uppskattade värde därmed minskas.

Föreslagen lydelse

betalat för den anställdes räkning eller som den anställde annars åtnjutit på grund av anställningen. Förmån av fri försäkring avseende reseskydd under tjänsteresa är dock inte skattepliktig.

Arbetsgivares kostnader för tryggnade av arbetstagares pension genom avsättning eller pensionsförsäkring utgör inte skattepliktig intäkt för den anställde.

Prop. 1996/97:173

till 33 §

6.⁴ Avdrag medges för avgift till erkänd arbetslöshetskassa. Kan sådant avdrag ifrågakomma i flera förvärvskällor skall det i första hand hänföras till den förvärvskälla där bruttointäkten är störst.

6. Avdrag medges för avgift till arbetslöshetskassa. Kan sådant avdrag komma i fråga i flera förvärvskällor skall det i första hand hänföras till den förvärvskälla där bruttointäkten är störst.

Avdrag medges även för avgift till utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande enligt ett annat lands system för förmåner vid

arbetslöshet, om intäkt av arbete från det landet tas upp som intäkt av tjänst i Sverige under beskattningsåret och avgiften inte får dras av enligt 46 § 2 mom. 3. Har den skattskyldige varit bosatt i Sverige eller stadigvarande vistats under endast en del av beskattningsåret, medges avdrag bara till den del avgiften belöper på nämnda tid.

till 41 §

4.⁵ I fråga om inkomst av tjänst gäller som allmän regel, att inkomst skall anses hava åtnjutits under det år, då densamma från den skattskyldiges synpunkt är att anse som verkligen förvärvad och till sitt belopp känd. Detta är framför allt förhållandet, då inkomsten av den skattskyldige uppburits eller blivit för honom tillgänglig för lyftning eller, såsom i fråga om bostadsförmån och andra förmåner in natura, då den på annat sätt kommit den skattskyldige till godo, detta oberoende av huruvida inkomsten intjänats under året eller tidigare. Förmån av fri eller delvis fri resa på tåg som värderas enligt punkt 6 av anvisningarna till 42 § skall dock anses åtnjuten redan när den skattskyldige disponerar över handling eller dylikt som berättigar till resa. Har den skattskyldige på grund av sin tjänst fått förvärva värdepapper på förmånliga villkor, tas förmånen upp till beskattning det år förvärvet skedde. I fall då behållning på pensionssparkonto skall avskattas enligt 32 § 1 mom. första stycket j inträder skattskyldigheten när pensionssparavtalet upphör att gälla för de tillgångar som skall avskattas. Vid sådan

4. I fråga om inkomst av tjänst gäller som allmän regel, att inkomst skall anses hava åtnjutits under det år, då densamma från den skattskyldiges synpunkt är att anse som verkligen förvärvad och till sitt belopp känd. Detta är framför allt förhållandet, då inkomsten av den skattskyldige uppburits eller blivit för honom tillgänglig för lyftning eller, såsom i fråga om bostadsförmån och andra förmåner in natura, då den på annat sätt kommit den skattskyldige till godo, detta oberoende av huruvida inkomsten intjänats under året eller tidigare. Förmån av fri eller delvis fri resa på tåg som värderas enligt punkt 6 av anvisningarna till 42 § skall dock anses åtnjuten redan när den skattskyldige disponerar över handling eller dylikt som berättigar till resa. *Förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel skall anses åtnjuten månaden efter det att drivmedlet har kommit den skattskyldige till godo.* Har den skattskyldige på grund av sin tjänst fått förvärva värdepapper på förmånliga villkor, tas förmånen upp till beskattning det år förvärvet skedde. I fall då behållning på pensionssparkonto skall avskattas enligt 32 § 1 mom.

överlåtelse av pensionsförsäkring till ny försäkringsgivare som avses i punkt 1 av anvisningarna till 31 § anses pensionskapitalet utbetalt när ansvaret för en överlåten försäkring övergår på den övertagande försäkringsgivaren eller, i fråga om pensionsförsäkring som överförs till sådan del av försäkringsgivarens verksamhet som inte avser pensionsförsäkring, när överföringen äger rum.

första stycket j inträder skattskyldigheten när pensionssparavtalet upphör att gälla för de tillgångar som skall avskattas. Vid sådan överlåtelse av pensionsförsäkring till ny försäkringsgivare som avses i punkt 1 av anvisningarna till 31 § anses pensionskapitalet utbetalt när ansvaret för en överlåten försäkring övergår på den övertagande försäkringsgivaren eller, i fråga om pensionsförsäkring som överförs till sådan del av försäkringsgivarens verksamhet som inte avser pensionsförsäkring, när överföringen äger rum.

Å andra sidan skall utgifterna och omkostnaderna för inkomstförvärvet avdragas från intäkten under det år, då de verkligen blivit av den skattskyldige bestridda, även om de avser inkomst, som tidigare förvärvats eller först under ett senare år beräknats inflyta.

till 42 §

1.⁶ Stundom inträffar, att på en ort saknas möjlighet att uthyra bostäder och att för den skull något hyrespris för orten inte kan fastslås. Särskilt gäller detta i glest befolkade orter, där befolkningen huvudsakligen består av jordbrukare, vilka bo på fastigheter, som av dem brukas. Den omständigheten, att uthyrningsmöjlighet inte föreligger, medför dock inte, att bostadsförmån saknar värde. Vid bestämmande av bostadsförmånens värde i nu angivet fall kan hyrespriset i kringliggande orter tjäna till ledning.

Värdet av en tjänstebostad som är större än vad den skattskyldige och hans familj behöver, skall beräknas som värdet av en normal bostad för dem, om bostadens storlek beror på den skattskyldiges representationsskyldighet eller på annat sätt beror på tjänsten.

Med marknadsvärde avses det pris som betalas på orten, om det varit fråga om att för kontanta medel inköpa produkter, varor eller andra förmåner som ingår i lön eller annan inkomst. Om ett sådant pris inte direkt kan anges, skall värdet tas upp till det belopp som med hänsyn till rådande förhållanden kan beräknas vid en betalning med kontanta medel. Är det fråga om produkter eller varor från egen näringsverksamhet, skall som värde tas upp

det belopp som det kan beräknas att den skattskyldige skulle ha fått vid en försäljning under jämförbara förhållanden av motsvarande kvantiteter.

I fråga om praktikanter, lärlingar, elever vid sjuksköterskeskolor och liknande förekommer, att vederbörande under utbildningstiden åtnjuter naturaförmåner (fri kost, fri bostad) eventuellt jämte en mindre kontantersättning, som närmast har karaktär av fickpengar. I dylika fall må värdet av naturaförmånerna jämkas och upptagas till det lägre belopp, som med hänsyn till kontantersättningens storlek och övriga förhållanden framstår som skäligt.

2.7 Värdet av bilförmån exklusive drivmedel skall för kalenderår bestämmas till 0,3 basbelopp med tillägg av ett ränterelaterat belopp och ett prisrelaterat belopp. Det ränterelaterade beloppet skall beräknas till 75 procent av statslåneräntan vid utgången av november månad andra året före taxeringsåret multiplicerat med nybilspriset för årsmodellen. Det prisrelaterade beloppet skall för en bil med ett nybilspris för årsmodellen som uppgår till högst 7,5 basbelopp beräknas till 9 procent av nybilspriset. Överstiger nybilspriset 7,5 basbelopp skall det prisrelaterade beloppet bestämmas till 9 procent av 7,5 basbelopp med tillägg av ett belopp motsvarande 20 procent av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 basbelopp.

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall förmånsvärdet likvärligt beräknas enligt första stycket. Som nybilspris anses dock ett belopp som utgör 80 procent av ett uppskattat nybilspris för beskattningens årsmodell av de vanligast förekommande bilarna ägda av juridiska personer om inte det verkliga nybilspriset är högre.

Vid beräkningen av förmånsvärdet enligt första och andra styckena skall till det angivna nybilspriset i förekommande fall läggas anskaffningskostnaden för extrautrustning.

Är förmånsbilens årsmodell sex år gammal eller äldre, skall nybilspriset anses motsvara fyra basbelopp, om inte det verkliga nybilspriset, med tillägg av anskaffningskostnad för extrautrustning, är högre.

Vid beräkningen av förmånsvärdet enligt första stycket skall – utom i fall då nybilspriset enligt andra stycket skall anses motsvara fyra basbelopp – till nybilspriset i förekommande fall läggas anskaffningskostnaden för extrautrustning.

För den som har kört minst 30 000 kilometer i tjänsten med förmånsbilen under ett kalenderår skall förmånsvärdet bestämmas till 75 procent av det värde som skulle följa av reglerna i första–tredje styckena.

Om den skattskyldige åtnjuter förmånen endast under en del av året skall förmånsvärdet beräknat enligt första–fjärde styckena sättas ned med en tolfedel för varje hel kalendermånad som han inte har åtnjutit förmånen.

Om bilförmån åtnjutits endast i ringa omfattning skall förmånen inte tas upp till beskattning.

Om det i bilförmånen ingår förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel för förmånsbilen skall denna förmån värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2. *Marknadsvärdet skall antas motsvara värdet för* den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för förmånsbilens totala körsträcka under den tid den skattskyldige varit skattskyldig för förmånsbilen, om den skattskyldige inte gör sannolikt att förmånsvärdet är något annat.

Om det i bilförmånen ingår förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel för förmånsbilen, skall denna förmån beräknas till marknadsvärdet, multiplicerat med 1,2, av den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för förmånsbilens totala körsträcka under den tid den skattskyldige varit skattskyldig för bilförmånen. Om den skattskyldige gör sannolikt att den mängd drivmedel som han har förbrukat vid privat körning är lägre, skall marknadsvärdet för drivmedlet sättas ned i motsvarande mån.

Med nybilspris för årsmodellen avses det pris som bilen hade när den som ny introducerades på den svenska marknaden. Om ett sådant introduktionspris ändras efter kort tid skall som nybilspris för årsmodellen avses det justerade priset. I avsaknad av introduktionspris skall som nybilspris för årsmodellen anses det pris som det kan antas att bilen skulle ha haft om den introducerats på den svenska marknaden när den var ny.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas, om inte annat följer av punkt 2, första gången vid 1999 års taxering.

2. Den nya bestämmelsen i punkt 4 av anvisningarna till 41 § tillämpas endast i fråga om förmåner som kommit den skattskyldige till godo efter utgången av år 1997.

Prop. 1996/97:173

- ¹ Senaste lydelse 1995:651.
- ² Senaste lydelse 1997:506.
- ³ Senaste lydelse 1993:1515.
- ⁴ Senaste lydelse 1979:1157.
- ⁵ Senaste lydelse 1996:651.
- ⁶ Senaste lydelse 1990:650.
- ⁷ Senaste lydelse 1996:1208.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:244) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) i dess lydelse enligt lagen (1997:244) om ändring i nämnda lag och övergångsbestämmelserna till lagen (1997:244) skall ha följande lydelse.

Anvisningar

till 32 § §

12. Sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och sjukpenning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av tjänst om förmånen grundas på förvärvsinkomst, som hänför sig till tjänst. Till intäkt av tjänst hänföres under nämnda förutsättning också ersättning enligt lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare samt annan lag eller författning, som utgått annorledes än på grund av försäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring.

Föräldrapenningförmåner och vårdbidrag enligt lagen om allmän försäkring, ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård samt ersättning som en allmän försäkringskassa utger enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklönen utgör skattepliktig intäkt av tjänst, dock ej sådan del av vårdbidrag som utgör ersättning för merkostnader.

Korttidsstudiestöd och vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349), vuxenstudiebidrag enligt lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa, utbildningsbidrag för doktorander, särskilt utbildningsbidrag samt timersättning vid vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sär vux) eller vid svenskundervisning för invandrare (sfi) räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Dagpenning från arbetslöshetskassa, statsbidrag motsvarande dagpenning vid arbetsmarknadsutbildning som lämnas till den som startar egen näringsverksamhet, och som avser att utgöra ett tillskott till näringsidkarens försörjning under inledningsskedet av verksamheten, räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Dagpenning vid utbildning och tjänstgöring inom totalförsvaret räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Detsamma gäller dagpenning som enligt av regeringen eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda.

Forskarstipendium (Marie Curie-stipendium) som utges direkt eller indirekt av Europeiska gemen-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:173

*skaperna räknas som skattepliktig
intäkt av tjänst.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998. Äldre bestämmelser tillämpas dock fortfarande i fråga om kontant arbetsmarknadsstöd som betalas ut efter ikraftträdandet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998. Äldre bestämmelser tillämpas dock fortfarande i fråga om kontant arbetsmarknadsstöd som betalas ut efter ikraftträdandet. *Den nya bestämmelsen tillämpas inte i fråga om stipendium som beviljats före utgången av år 1997 och vars storlek har bestämts med hänsyn till att det inte är skattepliktigt.*

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1331) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Prop. 1996/97:173

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1996:1331) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

dels att 19 § skall ha följande lydelse,

dels att det i övergångsbestämmelserna skall införas en ny punkt, 3, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §¹

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

vad som vid bodelning tillfallit make eller sambo eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring, samt belopp som arbetsgivare utan att försäkring har tecknats för anställdas räkning betalar ut och som motsvarar ersättning på grund av grupplivförsäkring, i den mån beloppet inte väsentligt överstiger vad som utgår för befattningshavare i statens tjänst;

försäkringsersättning eller annan ersättning för skada på egendom, dock att skatteplikt föreligger dels i den mån ersättningen avser annan byggnad än privatbostad eller markanläggning, dels i den mån köpeskilling, som skulle ha influtit om den försäkrade eller skadade egendomen i stället hade sålts, hade varit att hänföra till intäkt av näringsverksamhet och dels i den mån ersättningen eljest motsvarar skattepliktig intäkt av eller avdragsgill omkostnad för näringsverksamhet;

ersättning för förlust eller skada på egendom vid fartygs förolyckande som redare utger till sådan arbetstagare som avses i punkt 1 av anvisningarna till 49 §;

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst;

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, som icke utgör vederlag vid avyttring av egendom, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier för mottagarens utbildning;

stipendium för mottagarens utbildning, dock inte ett sådant stipendium som anges i punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 §;

stipendium som är avsett för andra ändamål och som inte utgår periodiskt och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning;

stipendium som är avsett för andra ändamål och som inte utgår periodiskt och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning, dock inte ett sådant stipendium som anges i punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 §;

studiestöd enligt 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973:349), internationalt bidrag, studielån och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd härav de bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

introduktionsersättning enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlännningar;

allmänt barnbidrag och förlängt barnbidrag, samt barnpension enligt lagen om allmän försäkring till den del pensionen för varje månad den avser inte överstiger en tolfedel av fyrtio procent eller, vid pension efter båda föräldrarna, åttio procent, av basbeloppet den månad pensionen avser samt sådan i 17 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring angiven livränta i form av efterlevandelivränta till barn enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller enligt annan i nämnda lagrum angiven författning till den del livräntan föranlett minskning av sådan del av barnpension som inte är skattepliktig;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. 2 och 3 §§ lagen om allmän försäkring, sådan del av vårdbidrag enligt 9 kap. 4 och 4 a §§ samma lag som utgör ersättning för merkostnader, ersättning för merutgifter för resor enligt 3 kap. 7 a § samma lag, särskilt pensionstillägg enligt lagen (1990:773) om särskilt pensionstillägg till folkpension för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn samt hemsjukvårdsbidrag och hemvårdsbidrag, som utges av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

assistansersättning enligt lagen (1993:389) om assistansersättning och ekonomiskt stöd till kostnader för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade;

bostadstillägg enligt lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i lagen (1988:786) om bostadsbidrag och lagen (1993:737) om bostadsbidrag;

bidrag enligt lagen (1988:1463) om bidrag vid adoption av utländska barn;

bidrag enligt lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn;

ersättning som fastställts av allmän domstol eller utgått av allmänna medel till den som – utan att det skett yrkesmässigt – inställt sig inför domstol eller annan myndighet, om ersättningen avser reseersättning, traktamente eller ersättning för tidsspillan;

förmån av fri resa till eller från anställningsintervju eller kostnadsersättning för sådan resa till den del förmånen eller ersättningen avser resa inom eller mellan Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna och, såvitt gäller ersättningen, till den del den inte överstiger faktiska resekostnader och vid körning med egen bil inte överstiger det avdrag som medges för kostnader för resor med egen bil enligt den schablon som anges i punkt 4 av anvisningarna till 33 §;

hittelön samt ersättning till den som i särskilt fall räddat person eller egendom i fara eller bidragit till avslöjande eller gripande av person som begått brott;

sedvanlig ersättning till den som lämnat organ, blod eller modersmjölk;

tävlingsvinst som inte hänför sig till anställning eller uppdrag och som utgår i annan form än kontant eller därmed likställd ersättning, om vinsten avser minnesföremål eller värdet inte överstiger 0,03 basbelopp avrundat till närmaste hundratal kronor;

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelse än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar samt kottar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kronor och inte kan hänföras till näringsverksamhet som utgör rörelse eller till lön eller liknande förmån;

ränta enligt 61 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 5 kap. 13 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 40 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, 33 § tullagen (1994:1550) eller 19 kap. 2 och 12–14 §§ skattebetalningslagen (1997:483);

ränta som enligt bestämmelserna i 3 kap. 23 § 3 och 4 lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter inte redovisas i kontrolluppgift om sådan ränta för den skattskyldige under ett beskattningsår sammanlagt inte uppgår till 500 kronor;

ränta enligt 22 § tredje stycket lagen (1993:737) om bostadsbidrag; vad som utgör utgående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

Om mervärdesskatt ändå har räknats med vid inkomstredovisningen anses skatten, om den betalats till staten, som en sådan speciell skatt för vilken avdrag medges vid inkomsttaxeringen enligt denna lag. Till följd av detta utgör belopp som har fallit bort, och för vilket avdrag medgetts vid inkomsttaxeringen, skattepliktig intäkt vid inkomsttaxeringen.

Beträffande ersättning som utfaller på grund av avtalsgruppsjukförsäkring gäller särskilda bestämmelser i 32 § 3 a mom. och punkt 12 av anvisningarna till 22 §.

(Se vidare anvisningarna.)

3. Äldre bestämmelser om stipendium i 19 § gäller i fråga om stipendium som har beviljats före utgången av år 1997 och vars storlek har bestämts med hänsyn till att det inte är skattepliktigt.

¹Senaste lydelse 1997:507.

2.4 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Prop. 1996/97:173

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.
2 §

Skattepliktiga förmåner skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 kap. 14, 15 och 17 §§. Sådan drivmedelsförmån som avses i punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) skall dock värderas till marknadsvärdet.

På begäran av arbetsgivaren får skattemyndigheten bestämma värdet av förmånen om

1. det finns grund för jämkning av värdet av bilförmån eller kostförmån enligt punkt 4 andra eller tredje stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen, eller

2. bostadsförmånsvärde som bestäms enligt 8 kap. 15 § avviker med mer än 10 % från det värde som följer av 42 § första stycket och punkt 3 *andra stycket* av anvisningarna till 32 § *kommunalskattelagen*.

2. bostadsförmånsvärde som bestäms enligt 8 kap. 15 § avviker med mer än 10 % från det värde som följer av 42 § första stycket *kommunalskattelagen* och punkt 1 *andra stycket* av anvisningarna till *den paragrafen*.

Arbetsgivaren skall underrätta arbetstagaren om skattemyndighetens beslut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas i fråga om förmåner som åtnjutits efter utgången av år 1997.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Prop. 1996/97:173

Häri genom föreskrivs att 3 kap. 7 och 9 §§ lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.
7 §¹

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i kommunalskattelagen (1928:370). Vid beräkning av värdet av bilförmån och kostförmån skall dock bestämmelserna i punkt 4 andra eller tredje stycket av anvisningarna till 42 § nämnda lag tillämpas endast i enlighet med beslut av skattemyndigheten med stöd av 9 kap. 2 § andra stycket skattebetalningslagen (1997:483). Värdet av annan bostadsförmån här i landet än förmån av semesterbostad skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 15 och 16 §§ skattebetalningslagen.

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i kommunalskattelagen (1928:370). Vid beräkning av värdet av bilförmån och kostförmån skall dock bestämmelserna i punkt 4 andra eller tredje stycket av anvisningarna till 42 § nämnda lag tillämpas endast i enlighet med beslut av skattemyndigheten med stöd av 9 kap. 2 § andra stycket skattebetalningslagen (1997:483). Värdet av annan bostadsförmån här i landet än förmån av semesterbostad skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 15 och 16 §§ skattebetalningslagen. *Dessutom skall i fråga om sådan förmån anges om bostaden är belägen på taxeringsenhet som i fastighetstaxeringslagen (1979:1152) benämns småhusenhet.*

Om värdet av en förmån justerats enligt 9 kap. 2 § andra stycket skattebetalningslagen skall anges att justering skett.

Det sammanlagda värdet av andra förmåner än bilförmån *exklusive drivmedel* skall anges särskilt för sig.

Det sammanlagda värdet av andra förmåner än bilförmån skall anges särskilt för sig.

I fråga om bilförmån skall uppgift lämnas om

1. bilens modellbeteckning och årsmodell,
2. nedsättning av *bilförmånsvärdet* på grund av att den skattskyldige utgett ersättning för förmånen,

2. nedsättning av *värdet av bilförmånen, exklusive drivmedel*, på grund av att den skattskyldige utgett ersättning för förmånen,

Nuvarande lydelse

3. antal kilometer tjänstekörning som ersättning för kostnader för drivmedel för resa i tjänsten med förmånsbil avser,

4. i fall förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel enligt punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen har utgått,

5. värdet av bilförmån exklusive drivmedel.

Föreslagen lydelse

3. värdet av bilförmånen, exklusive drivmedel, efter nedsättning enligt 2,

4. värdet av förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel enligt punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen och

5. antalet kilometer tjänstekörning som ersättning för kostnader för drivmedel för resa i tjänsten med förmånsbil avser.

Prop. 1996/97:173

9 §²

I kontrolluppgiften skall det för varje belopp anges om arbetsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.

Ersättning för ökade levnads-kostnader eller kostnader för resa med egen bil i tjänsten som enligt 8 kap. 19 och 20 §§ skattebetalningslagen (1997:483) skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag, skall i kontrolluppgift anges som lön, arvode eller motsvarande. Har ersättning för ökade levnads-kostnader som enligt 8 kap. 19 § skattebetalningslagen inte skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag utgått för en eller flera tjänsteresor som omfattat en sammanhängande period av mer än tre månader, skall detta anges i kontrolluppgift som också skall innehålla upplysning om i vad mån fråga är om inrikes eller utrikes förrättning.

Ersättning för ökade levnads-kostnader eller kostnader för resa med egen bil *eller förmånsbil* i tjänsten som enligt 8 kap. 19 och 20 §§ skattebetalningslagen (1997:483) skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag, skall i kontrolluppgift anges som lön, arvode eller motsvarande. Har ersättning för ökade levnads-kostnader som enligt 8 kap. 19 § skattebetalningslagen inte skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag utgått för en eller flera tjänsteresor som omfattat en sammanhängande period av mer än tre månader, skall detta anges i kontrolluppgift som också skall innehålla upplysning om i vad mån fråga är om inrikes eller utrikes förrättning.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp det sammanlagda värdet av andra kostnadsersättningar än sådana som enligt 5 § 3 a-c skall uppges först efter föreläggande av skattemyndigheten. Dock skall ersättningen, då det är uppenbart att den avser kostnader som inte är avdragsgilla vid mottagarens inkomsttaxering eller att den överstiger avdragsgillt belopp, till denna del anges som lön, arvode eller motsvarande.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp sådant skatteavdrag som har gjorts. Prop. 1996/97:173

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas i fråga om förmåner som åtnjuts efter utgången av år 1997.

¹Senaste lydelse 1997:495.

²Senaste lydelse 1997:495.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:813) om homosexuella sambor

Häri genom föreskrivs att lagen (1987:813)¹ om homosexuella sambor skall ha följande lydelse. Prop. 1996/97:173

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Om två personer bor tillsammans i ett homosexuellt förhållande, skall vad som gäller i fråga om sambor enligt följande lagar och bestämmelser tillämpas även på de homosexuella samborna:

1. lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem,	
2. ärvdabalken,	
3. jordabalken,	
4. 10 kap. 9 § rättegångsbalken,	
5. 4 kap. 19 § första stycket utsökningsbalken,	
6. 19 § första stycket, punkt 1 nionde stycket och punkt 3 sjunde stycket av anvisningarna till 31 § samt <i>punkt 3 a</i> av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370),	6. 19 § första stycket, punkt 1 nionde stycket och punkt 3 sjunde stycket av anvisningarna till 31 § samt <i>punkterna 3 a, 3 b och 4</i> av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370),
7. lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,	
8. bostadsrättslagen (1991:614),	
9. lagen (1981:131) om kallelse på okända borgenärer,	
10. 5 kap. 18 § tredje stycket fastighetsbildningslagen (1970:988),	
11. 10 § insiderlagen (1990:1342),	
12. 14 kap. 3 §, 4 § tredje stycket och 8 § tredje stycket vallagen (1997:157),	
13. 36 § första stycket lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigeval, m.m.,	
14. 4 § lagen (1997:159) om brevrostning i vissa fall,	
15. lagen (1993:1469) om uppskovsavdrag vid byte av bostad,	
16. 10 kap. 18 §, 11 kap. 2 , 15 och 16 §§, 12 kap. 7 och 8 §§ samt 16 kap. 7 och 9 §§ föräldrabalken,	
17. säkerhetskyddslagen (1996:627), samt	
18. lagen (1996:1231) om skattereduktion för fastighetsskatt i vissa fall vid 1997–2001 års taxeringar.	

Förutsätter dessa lagar eller bestämmelser att samborna skall vara ogifta, gäller det också de homosexuella samborna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

¹Senaste lydelse 1997:393.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:485) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring i paragrafens lydelse enligt lagen (1997:485) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

11 kap.
2 §

Med *inkomst av anställning* avses lön eller annan ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner, som en försäkrad har fått såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Med lön likställs kostnadsersättning som inte enligt 8 kap. 19 eller 20 § skattebetalningslagen (1997:483) undantas vid beräkning av skatteavdrag. Sådan skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån som utgår på grund av kundtrohet eller liknande, skall också anses som inkomst av anställning, om den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen. Till sådan inkomst räknas dock inte från en och samme arbetsgivare utgiven lön som under ett år ej uppgått till 1 000 kronor. Till sådan inkomst räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 2–6 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. I fråga om arbete som har utförts utomlands bortses vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Såsom inkomst av anställning anses även

a) sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt denna lag samt sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för försäkrads inkomst såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst,

b) föräldrapenningförmåner,

c) vårdbidrag enligt 9 kap. 4 §, i den mån bidraget inte är ersättning för merkostnader,

d) dagpenning från arbetslöshetskassa,

f) utbildningsbidrag under arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering i form av dagpenning,

g) korttidsstudiestöd och vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349) eller lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa samt särskilt utbildningsbidrag,

h) delpension enligt lagarna (1975:380) och (1979:84) om delpensionsförsäkring,

i) dagpenning till totalförsvarspliktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och andra som erhåller dagpenning enligt de för totalförsvarspliktiga gällande grunderna,

j) utbildningsbidrag för doktorander,

k) timersättning vid vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sär vux) och vid svenskundervisning för invandrare (sfi),

l) livränta enligt 4 kap. lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av sagda lag,

m) från Sveriges författarfond och Konstnärsnämnden utgående bidrag som ej är att hänföra till inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 §, i den mån regeringen så förordnar,

n) statsbidrag till arbetslösa som tillskott till deras försörjning när de startar egen rörelse,

o) stipendium som enligt punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen skall tas upp som intäkt av tjänst, om stipendiet utbetalats av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person,

p) ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närstående vård,

q) tillfälliga förvärvsinkomster av verksamhet som inte bedrivs självständigt,

r) ersättning som en allmän försäkringskassa utger enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklön,

s) ersättning från semesterkassa.

I fråga om ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner för utfört arbete i annan form än pension och ersättning från semesterkassa, i fråga om ersättning till idrottsutövare från visst slag av ideell förening samt i fråga om ersättning från vinstandelsstiftelse eller annan juridisk person med motsvarande ändamål gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket samt 2 a § tredje och fjärde styckena.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall hänsyn tas till lön eller annan ersättning, som den försäkrade har fått från en arbetsgivare, som är bosatt utom riket eller är utländsk juridisk person, endast i fall då den försäkrade sysselsatts här i riket och överenskommelse inte träffats enligt 3 kap. 2 a § första stycket eller då han tjänstgjort som sjöman ombord på svenskt handelsfartyg. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svenska medborgare, om svenska staten eller, där lönen härrör från utländsk juridisk person, en svensk juridisk person, som äger ett bestämmande inflytande över den utländska juridiska personen, enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggs pensionsavgiften.

Hänsyn skall ej heller tas till lön eller annan ersättning från främmande makts beskickning eller lönade konsulat här i riket eller från arbetsgivare, som tillhör sådan beskickning eller sådant konsulat och som inte är svensk medborgare. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svensk medborgare eller till den som utan att vara svensk medborgare är bosatt i

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:173

riket, om en utländsk beskickning här i riket enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggsavgiften.

Den som åtagit sig förbindelse enligt tredje eller fjärde stycket skall anses som arbetsgivare.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring Prop. 1996/97:173

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap. 3 §¹

Med *inkomst av annat förvärvsarbete* avses

a) inkomst av näringsverksamhet här i landet i vilken den försäkrade arbetat i icke oväsentlig omfattning (aktiv näringsverksamhet);

b) tillfälliga förvärvsinkomster av självständigt bedriven verksamhet;

c) ersättning för arbete för någon annans räkning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner;

d) sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt denna lag samt sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för inkomst som ovan nämnts *samt*

e) ersättning som utgör skattepliktig inkomst av tjänst enligt kommunalskattelagen (1928:370) och som, utan att anställningsförhållande förelegat, utbetalats av fysisk person bosatt utomlands eller av utländsk juridisk person;

d) sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt denna lag samt sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för inkomst som ovan nämnts;

e) ersättning som utgör skattepliktig inkomst av tjänst enligt kommunalskattelagen (1928:370) och som, utan att anställningsförhållande förelegat, utbetalats av fysisk person bosatt utomlands eller av utländsk juridisk person *samt*

f) stipendium som enligt punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen skall tas upp som intäkt av tjänst;

allt i den mån inkomsten inte enligt 2 § är att hänföra till inkomst av anställning.

Bedömningen i första stycket a) görs för sig för varje förvärvskälla enligt kommunalskattelagen (1928:370). Har inkomst som avses i första stycket a) eller b) inte uppgått till 1 000 kronor för år, tas den inte i beräkningen. Ej heller tas sådan ersättning som avses i första stycket c) i beräkning, om ersättningen från den, för vilken arbetet utförts, under året inte uppgått till 1 000 kr. Intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i nämnda lag

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:173

eller sådan ersättning enligt gruppsjukförsäkring eller trygghetsförsäkring vid arbetsskada som enligt 2 § första stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt räknas inte som inkomst av annat förvärvsarbete.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

¹Senaste lydelse 1993:1551.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1852) om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar Prop. 1996/97:173

Häri genom föreskrivs att 2 § lagen (1994:1852) om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

För fysiska personer beräknas statlig inkomstskatt på förvärvsinkomst enligt följande.

Skatt på förvärvsinkomst utgör 200 kronor samt 25 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en skiktgräns som vid 1998 års taxering uppgår till 209 100 kronor. Vid följande års taxeringar uppgår skiktgränsen till skiktgränsen för föregående taxeringsår multiplicerad med ett tal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det jämförelsetal som enligt 1 kap. 6 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring ligger till grund för bestämmande av basbeloppet för året före taxeringsåret och det jämförelsetal som enligt nämnda lagrum ligger till grund för bestämmande av basbeloppet för andra året före taxeringsåret, med tillägg av 1,2 procentenheter. Skiktgränsen fastställs av regeringen före utgången av andra året före taxeringsåret och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Skatt på förvärvsinkomst utgör 200 kronor samt 25 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en skiktgräns som vid 1998 års taxering uppgår till 209 100 kronor. Vid följande års taxeringar uppgår skiktgränsen till skiktgränsen för föregående taxeringsår multiplicerad med ett tal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det jämförelsetal som enligt 1 kap. 6 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring ligger till grund för bestämmande av basbeloppet för året före taxeringsåret och det jämförelsetal som enligt nämnda lagrum ligger till grund för bestämmande av basbeloppet för andra året före taxeringsåret, med tillägg av 1,6 procentenheter. Skiktgränsen fastställs av regeringen före utgången av andra året före taxeringsåret och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas första gången vid 1999 års taxering.

¹Senaste lydelse 1996:692.

3 Ärendet och dess beredning

Prop. 1996/97:173

Skatteutskottet föreslog år 1995 att förmån av fri bostad som är förenad med tjänsten som statsminister inte skall tas upp som intäkt om statsministern disponerar också en annan permanentbostad. Motivet var att statsministerämbetet ansågs speciellt till sin karaktär. Den osäkerhet vad gäller hur länge bostaden kan disponeras torde regelmässigt innebära att statsministern har behov av en privat permanentbostad vid sidan av tjänstebostaden. Någon påtaglig inbesparing av de privata levnadskostnaderna uppkommer därför knappast. Skatteutskottet menade att det även för andra kategorier av tjänstebostäder kan föreligga förhållanden av liknande slag och där en förmånsbeskattning leder till ett resultat som inte kan anses skäligt. Utskottet förutsatte därför att regeringen genomför en översyn och vidtar de åtgärder som kan anses erforderliga (bet. 1994/95:SkU43). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets hemställan (rskr. 1994/95:441).

Kritik har också framförts mot tillämpningen av värderingsreglerna avseende bostadsförmån.

Mot bakgrund av Skatteutskottets uttalande och vad som i övrigt framkommit har en promemoria utarbetats inom Finansdepartementet, Beskattning av bostadsförmån, m.m., där bl.a. frågan om beskattning av bostadsförmån behandlas.

Den 1 januari 1997 trädde nya regler om beskattning av bilförmån i kraft (prop. 1996/97:19, bet. 1996/97:FiU1, rskr. 1996/97:53, SFS 1996:1208). Reglerna innebär i princip att värdet bestäms efter en schablon exklusive drivmedel. Om det i bilförmånen ingår fritt eller delvis fritt drivmedel, skall drivmedelsförmånen vid inkomsttaxeringen värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2. De nya reglerna har aktualiserat frågan om vid vilken tidpunkt en förmån av fritt drivmedel blir skattepliktig. Denna fråga och vissa andra följdfrågor rörande bilförmån behandlas i nämnda promemoria.

Dessutom har i promemorian behandlats förmån av lånedator, avdrag för avgift till utländsk arbetslöshetskassa, avdrag för kostnader vid resor med egen bil i tjänsten samt en höjning av avdragsbegränsningen för övriga kostnader i inkomstslaget tjänst.

En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har varit föremål för remissbehandling. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i ärendet (dnr Fi97/941).

Regeringen tar nu upp vissa av de förslag som lades fram i promemorian. Till förslagen om avdrag för kostnader för resor med egen bil i tjänsten och om avdragsbegränsning för övriga kostnader i inkomstslaget tjänst återkommer regeringen i ett senare sammanhang. Därutöver tar regeringen upp frågan om justering av skiktgränsen vid beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster.

Regeringen beslutade den 29 maj 1997 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Regeringen har i propositionen följt Lagrådets förslag. Dessutom har vissa redaktionella ändringar gjorts i lagtexten. Vi återkommer till Lagrådets synpunkter i författningskommentaren (avsnitt 11).

4 Bostadsförmån

4.1 Gällande rätt

4.1.1 Inkomsttaxeringen

Skattereformen innebar inga ändrade regler beträffande bostadsförmån. Bestämmelserna om värdering av bostadsförmån vid inkomsttaxeringen har i stort sett varit oförändrade sedan kommunalskattelagens tillkomst 1928.

Till intäkt av tjänst hänförs bl.a. förmån av bostad som utgått för tjänsten (32 § 1 mom. första stycket a kommunalskattelagen [1928:370], KL). Det är hyresvärdet av bostaden som skall tas upp som intäkt. För den som är anställd och såsom löneförmån åtnjuter bostad skall alltså värdet av denna bostadsförmån medräknas när löneförmånerna uppskattas (punkt 3 första stycket av anvisningarna till 32 § KL).

Det finns dock undantag när bostadsförmån inte är skattepliktig. Som intäkt tas inte upp förmån av fri bostad, bostadskostnadsersättning eller däremot svarande förmån för utom Sverige stationerad personal vid utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet. Skatteplikt föreligger inte heller för förmån av fri bostad som anvisats av styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) till sådan på bestämd tid kontraktsanställd forskare vid SIPRI som är utländsk medborgare och som vid tidpunkten för anställningen hos SIPRI inte är bosatt i Sverige (32 § 3 mom. KL). Naturaförmåner som tillkommer totalförsvarspliktiga är skattefria. Detta gäller även vissa andra personalgrupper som avlönas enligt de för totalförsvarspliktiga gällande grunderna (punkt 6 av anvisningarna till 32 § KL). Om dessa kategorier skattskyldiga i sin tjänstgöring åtnjuter bostadsförmån är den alltså skattefri.

Dessutom har i 32 § 3 g mom. KL ett särskilt undantag från skatteplikt införts från och med den 1 augusti 1995 med tillämpning första gången vid 1996 års taxering avseende fri bostad åt statsministern. Detta gäller dock endast förmån av sådan bostad som är förenad med tjänsten som statsminister om statsministern för sin privata disposition har annan bostad som är inrättad för permanent boende (bet. 1994/95:SkU43, rskr. 1994/95:441, SFS 1995:987).

Angående värdering av bostadsförmån finns bestämmelser i 42 §, punkt 1 av anvisningarna till nämnda paragraf och punkt 3 andra stycket av anvisningarna till 32 § KL.

Värdet av annan bostadsförmån i Sverige än semesterbostad skall beräknas med ledning av i orten gällande hyrespris eller, om tillfälle till

sådan jämförelse saknas, efter annan lämplig grund (42 § första stycket KL). Med i orten gällande hyrespris förstås det belopp som i årlig hyra inom samma ort vanligen betalas för en bostad av samma storlek och standard. Semesterbostad eller förmån av bostad utomlands skall värderas till marknadsvärdet.

Riksskatteverket har i sina rekommendationer m.m. om vissa förmåner att tillämpas vid beräkning av avdrag för preliminär skatt för inkomståret 1997, vid beräkning av arbetsgivaravgift för utgiftsåret 1997 och vid 1998 års taxering (RSV S 1996:36) lämnat följande rekommendationer avseende bostadsförmån.

"Förmån av bostad i hyresfastighet bör i första hand beräknas med ledning av hyrorna för likvärdiga lägenheter i samma hus under förutsättning att dessa kan anses marknadsmässiga. När möjlighet till sådan jämförelse inte finns eller när hyran för uthyrda lägenheter inte är marknadsmässig bör värdering ske med utgångspunkt i hyresnivån i de allmännyttiga bostadsföretagen."

Även om någon uthyrningsmöjlighet inte finns och något hyrespris för orten därför inte kan fastställas, vilket kan vara fallet med bostadshus på jordbruksfastigheter, saknar bostaden inte värde. Hyrespriset på kringliggande orter får då tjäna till ledning (punkt 1 första stycket av anvisningarna till 42 § KL).

Är en tjänstebostad med hänsyn till representationsskyldighet större än som skäligen kan anses erforderligt för en person i motsvarande ställning men utan särskild med tjänsten förenad representationsskyldighet, skall som bostadsförmånsvärde upptas endast vad som kan anses motsvara en bostad av sistnämnda beskaffenhet. Motsvarande gäller, om tjänstebostad av annan anledning är större än som kan anses erforderligt för tjänsteinnehavarens och hans familjs behov (punkt 3 av anvisningarna till 32 § KL).

Jämkning av bostadsförmånsvärde kan i övrigt ske endast i begränsad omfattning enligt följande. I fråga om praktikanter, lärlingar, elever vid sjuksköterskeskolor och liknande förekommer att vederbörande under utbildningstiden åtnjuter naturaförmåner (fri kost, fri bostad) eventuellt tillsammans med en mindre kostnadsersättning, som närmast har karaktär av fickpengar. I sådana fall får värdet av naturaförmånerna jämkas och upptas till det lägre belopp, som med hänsyn till kontantersättningens storlek och övriga förhållanden framstår som skäligt (punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 42 § KL).

Förmån av fri eller delvis fri semesterbostad skall däremot alltid värderas till marknadsvärdet. Med semesterbostad avses bostadslägenhet som för förmånshavaren utgör en semesterbostad, dvs. som används av honom för semester- eller fritidsändamål.

Riksskatteverket har beträffande semesterbostad utfärdat rekommendationer för inkomståret 1997 (RSV S 1996:36) som innebär att om det saknas hyresmarknad eller det i övrigt föreligger svårigheter att göra en objektiv beräkning av värdet med utgångspunkt i marknadsvärdet bör förmånen av fri semesterbostad värderas till i rekommendationen angivna belopp. Värdet för en vecka i fjällen under jul, nyår och vårvinter (februari–april) eller för en vecka under sommaren från mitten av juni till mitten av augusti bör vara 2 700 kr och värdet under övrig tid 1 100 kr.

Utöver Riksskatteverkets rekommendationer har de flesta länsskattemyndigheter utfärdat meddelanden till ledning för värdering av bostadsförmån vid inkomsttaxeringen. Dessa är till stor del likartade men uppvisar också skillnader som inte bara är betingade av priset på orten. Gemensamt för meddelandena är att de oftast innehåller en sammanställning av hyresnivån beräknat per kvadratmeter bruksarea och att den kompletteras med olika faktorer som skall höja eller sänka hyresnivån enligt tabellerna. Sådana faktorer kan vara påkostad tomt, störande ljud och fritt varmgarage. Dessutom förekommer att det anges att om tjänstebostaden är inrymd i äldre hus kan under vissa förutsättningar bortses helt eller delvis från ytor över 200 kvadratmeter, om planlösningen är olämplig eller vid annan särskild omständighet.

I vissa länsmeddelanden anges att man i fråga om värdering av förmån av tjänstebostad i villa i regel inte kan använda de i sammanställningarna angivna hyresnivåerna. Skälet härtill sägs vara att i normalfallet har det mervärde som finns i ett villaboende (större förrådsutrymme, trädgård etc.) inte beaktats i angivna hyresnivåer. I flera länsmeddelanden sägs att i stället ger en beräkning av förmånsvärdet med utgångspunkt från viss andel av taxeringsvärdet ett bättre mått på marknadshyran men att lägre värde än tabellvärdena inte bör åsättas. Den andel av taxeringsvärdet som rekommenderas varierar från 10 % till 15 % beroende på vilket län det är fråga om. I andra län däremot sägs att de i sammanställningen angivna hyresnivåerna är avsedda att vara till ledning vid beräkning av förmånsvärde av tjänstebostäder i lägenheter och i vissa fall tjänstebostäder i villor, även om det framhålls att hyresnivån oftare är högre när det gäller villor.

Prästboställen

Till följd av relationsförändringen mellan kyrkan och staten har flera statliga utredningar utrett olika följdfrågor. En sådan utredning är Utredningen om kyrkans personal och om samfundsstöd (C 1995:14). Utredningen förutsatte att Finansdepartementet i sin översyn av beskattning av bostadsförmåner också beaktar prästernas situation.

I fråga om tjänstebostäder för biskopar och präster finns det regler dels i 34 kap. 3–8 §§ och 41 kap. kyrkolagen (1990:300), dels i förordningen (1989:89) om tjänstebostäder för biskopar och präster. Dessa regler rör dock inte frågor om beskattningen. Några särskilda skatteregler för bostäder som upplåts till kyrkans personal finns inte utan de allmänna bestämmelserna om bostadsförmån gäller.

Regeringen får besluta att innehavare av biskopstjänst skall anvisas bostad (34 kap. 3 § kyrkolagen). Även pastorat får besluta att innehavaren av en tjänst som kyrkoherde eller komminister skall anvisas tjänstebostad. Om tjänsten är tillsatt får pastoratet meddela eller upphäva ett sådant beslut bara med samtycke av den som innehar tjänsten (34 kap. 4 § kyrkolagen). När en tjänstebostad har anvisats är den som innehar tjänsten skyldig att bo i den (34 kap. 7 § kyrkolagen). Under vissa förutsättningar kan beslut fattas om befrielse från skyldigheten att bo i tjänstebostad (34 kap. 8 § kyrkolagen).

Före den 1 januari 1988 gällde att pastoraten var skyldiga att tillhandahålla tjänstebostad för ordinarie församlingspräster om regeringen bestämde det. Den anvisade tjänstebostaden före nämnda datum gav enligt en övergångsbestämmelse rätt och skyldighet att behålla tjänstebostaden så länge prästen hade kvar sin tjänst. Kostnaderna för en tjänstebostad åt en kyrkoherde eller komminister betalas av pastoratet.

Den kyrkoherde eller komminister som har anvisats tjänstebostad skall betala hyra för den. Hyran betalas till pastoratet. Stiftets egendomsnämnd fastställer hyran (34 kap. 6 § kyrkolagen). När hyrans storlek beräknas skall bruksvärdet styra. Dock tas hänsyn till de särskilda förhållanden som betingas av bostadens karaktär av tjänstebostad.

Hyra skall enligt gällande regler aldrig beräknas för mer än 100 kvadratmeter. Kostnader för värme och varmvatten skall ingå i hyran.

Att präster betalar hyra för sina bostäder betyder inte i sig att det inte kan ha uppkommit en skattepliktig bostadsförmån. Liksom andra arbetstagare som har tjänstebostad har i princip en skattepliktig förmån uppkommit om hyran understiger bostadens hyresvärde. Till den del bostaden måste användas för exempelvis representation eller församlingsverksamhet och på grund härav är större än en normal bostad för den skattskyldige och hans familj, skall förmånsvärdet inte bestämmas till ett högre värde än vad som motsvarar en normal bostad för dem.

Tidigare fanns det dock en rekommendation från Riksskatteverket som utfärdades i direkt anslutning till en överenskommelse den 25 november 1983 mellan å ena sidan dåvarande Statens arbetsgivarverk och å andra sidan SACO/SR och TCO-S. Rekommendationen innebar i princip att om präster betalade hyra efter bostadens bruksvärde, dock högst för 100 kvadratmeter, skulle någon skattepliktig förmån inte anses föreligga om hyra begärdes enligt överenskommelsen.

Riksskatteverkets rekommendation från 1983 har inte följts av någon rekommendation som tagit direkt sikte på prästers tjänstebostäder. I nuvarande rekommendationer finns ingen hänvisning till den äldre rekommendationen från 1983 och inte heller sägs något om en maximal beräknad boyta vid förmånsbeskattningen. Det är således de allmänna reglerna som gäller också i fråga om prästers bostäder.

4.1.2 Avdrag för preliminär skatt

Värdet av förmån av bostad som är belägen här i landet och som inte är semesterbostad skall vid beräkning av preliminär A-skatt beräknas enligt följande grunder. Sverige delas in i områden som är väsentligen enhetliga i fråga om boendekostnader. Förmånsvärdet av en bostad inom varje område skall bestämmas till det genomsnittliga värdet beräknat per kvadratmeter bostadsyta för jämförbara bostäder inom ett område som är väsentligen enhetligt i fråga om boendekostnader. Om bostaden är belägen utom tätort med närmaste omgivning skall dock värdet bestämmas till det lägsta av nämnda genomsnittsvärden reducerat med 10 % (8 § tredje stycket uppbördslagen [1953:272], UBL).

Riksskatteverket har i föreskrifter (RSFS 1996:24) fastställt värden att användas vid beräkning av förmån av bostad som är belägen i Sverige och som inte är semesterbostad.

Schablonvärdena varierar mellan 588 och 775 kr per kvadratmeter bostadsyta per år beroende på i vilken kommun bostaden är belägen. Detta förmånsvärde avser hyra av bostad i omöblerat skick inklusive värme men exklusive hushållsel.

Värdet av annan bostadsförmån skall beräknas enligt 42 § andra stycket KL samt punkt 1 andra och tredje styckena av anvisningarna till 42 § KL (8 § fjärde stycket UBL). Exempel på sådana bostadsförmåner som inte skall värderas enligt schablon är semesterbostad och förmån av bostad som är belägen utomlands. Enligt 42 § andra stycket KL skall värdet av förmån, som ingår i lön eller annan inkomst beräknas till marknadsvärdet.

Jämkat värde för praktikanter m.fl. enligt punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 42 § KL skall beaktas även från preliminärskattessynpunkt om förmånen skall värderas till marknadsvärdet och inte efter schablon.

Riksdagen har nyligen fattat beslut om en ny skattebetalningslag som träder i kraft den 1 november 1997 (prop. 1996/97:100, bet. 1996/97:SkU23, rskr. 1996/97:276). Bestämmelserna i 8 § UBL återfinns i 8 kap. 14–17 §§ i skattebetalningslagen (1997:483).

4.1.3 Socialavgifter

Värdet av fri bostad skall som huvudregel ingå i underlaget för arbetsgivaravgifter.

Skattepliktiga naturaförmåner skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första – fjärde styckena UBL. Om bostadsförmånsvärdet som bestäms enligt 8 § tredje stycket UBL avviker med mer än 10 % från det värde som följer av 42 § första stycket och punkt 3 andra stycket av anvisningarna till 32 § KL får skattemyndigheten på framställning av arbetsgivaren bestämma värdet av förmånen med hänsyn härtill (5 § lagen [1984:668] om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, USAL).

Om jämkning av värdet medges vid bestämmande av underlaget för arbetsgivaravgifter skall också det jämkade värdet gälla vid beräkning av preliminär skatt.

En motsvarighet till 5 § USAL finns i 9 kap. 2 § skattebetalningslagen.

Värdet av bostadsförmån som kan hänföras till inkomst av annat förvärvsarbete, skall ingå i underlaget för egenavgifter i den mån värdet tillsammans med annan ersättning från en och samma utgivare uppgått till 1 000 kr. Bostadsförmånen skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första – fjärde styckena UBL.

Det skattepliktiga värdet av bostadsförmån ingår normalt i den pensionsgrundande inkomsten och skall enligt 4 § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, värderas enligt samma grunder som vid avdrag för preliminär skatt.

4.1.4 Kontrolluppgiftsskyldighet

Prop. 1996/97:173

Kontrolluppgift om bl.a. förmåner som utgör skattepliktig intäkt av tjänst skall lämnas av den som gett ut förmånen (3 kap. 4 § lagen [1990:325] om självdeklaration och kontrolluppgifter).

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall normalt beräknas i enlighet med bestämmelserna i kommunalskattelagen. Värdet av annan bostadsförmån än förmån av semesterbostad skall dock beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 § tredje stycket UBL. Hur bostadsförmån värderas enligt sistnämnda paragraf framgår av avsnitt 4.1.2.

4.2 Överväganden och förslag

4.2.1 Värdering av bostadsförmån i allmänhet

Regeringens förslag: Värdet av bostadsförmån skall även i fortsättningen beräknas till hyrespriset på orten. Lagtexten föreslås dock förtydligas så att det klart framgår att förmån av fritt eller delvis fritt garage inte ingår i begreppet bostadsförmån.

På kontrolluppgiften skall anges om bostaden är belägen på sådan taxeringsenhet som enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152) betecknas som småhusenhet.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag utom såvitt avser att det på kontrolluppgiften skall anges om bostaden är belägen på sådan taxeringsenhet som enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152) betecknas som småhusenhet.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har tillstyrkt eller lämnat förslaget utan erinran. *Länsrätten i Västernorrlands län* anser att de närmare faktorer som bör beaktas och vilka metoder som bör användas vid värderingen – i vart fall i huvudsak – bör införas i lagtexten och inte enbart framgå av Riksskatteverkets rekommendationer. *Svenska Revisorsamfundet* tillstyrker förslaget vad avser grunderna för värdering men anser att den särskilda regeln om statsministerns bostad bör upphävas. Reglerna bör i stället vara generella. Dessutom anser samfundet att det faktiska förmånsvärdet bör ligga till grund även vid beräkning av preliminär skatt och arbetsgivaravgifter. *Riksskatteverket* anser att det bör undersökas om inte ett schablonvärde för tjänstevillor kan beräknas med ledning av taxeringsvärdet samt anser att det på kontrolluppgiften bör anges om bostaden är belägen i villa.

Skälen för regeringens förslag: En grundläggande princip när det gäller naturaförmåner är sedan skattereformen att de skall värderas till marknadsvärdet. När det gäller förmån av bostad som är belägen här i landet och inte används som semesterbostad sägs i lagtexten (42 § första stycket

KL) att den skall värderas till hyrespriset på orten. Med detta torde avses vad som i hyreslagstiftningen anges som bruksvärde.

Att en tjänst är förenad med en tjänstebostad förekommer inom olika områden. Det finns t.ex. i det nuvarande Chefsavtalet (Arbetsgivarverkets Cirkulär 1996:A 5) en bestämmelse om att en landshövding eller biskop har rätt till fri bostad med uppvärmning och elektrisk ström.

Bostadsförmån för präster förekommer också i stor omfattning. Sammanlagt nära 1 300 kyrkoherdar och komminister är skyldiga att bo i anvisad tjänstebostad. Även inom det privata näringslivet förekommer tjänstebostäder för t.ex. personer på ledande befattningar.

I de flesta fall är tjänstebostaden bestämd till en viss fastighet och någon valfrihet finns inte för förmånstagaren i fråga om vilken bostad som skall fungera som tjänstebostad. Bostadsförmånen kan också avse en övernattningslägenhet på annan ort än den där den skattskyldige har sin familj och lägenheten kanske också används av andra anställda. I andra fall är det kanske fråga om att bostaden endast används som semesterbostad.

I begreppet bostadsförmån ligger att det är en förmån som har ett positivt ekonomiskt värde. Förmånen skall värderas till vad det normalt hade kostat för den skattskyldige att själv hyra bostaden utan arbetsgivarens medverkan. Någon prövning av om förmånstagaren skulle ha skaffat sig en motsvarande bostad om han hade behövt bekosta den själv görs dock inte utöver vad som kan följa av förmånstagarens representationsskyldighet eller motsvarande (jfr avsnitt 4.2.2).

Det undantag från skatteplikt som nu finns vad gäller fri bostad åt statsministern har sin grund i den osäkerhet som gäller hur länge bostaden kan disponeras, varför han regelmässigt har behov av en privat permanentbostad vid sidan av tjänstebostaden. Även om det kan finnas fall som uppvisar likheter med statsministerns situation avseende bostadsförmån är dock, enligt regeringens mening, statsministerns situation unik och det har inte heller framkommit något vid översynen eller vid remissförfarandet som tyder på att det skulle finnas fall där det är oskäligt att över huvud taget beskatta en bostadsförmån.

Det synes inte möjligt att, såsom en remissinstans föreslagit, skapa sådana generella regler att ett undantag av detta slag skulle inrymmas utan att det skulle medföra stor risk för icke önskvärda spridningseffekter. Regeringen föreslår därför inte några ytterligare undantag från beskattning av bostadsförmån. Däremot finns det skäl att närmare undersöka värderingen av bostadsförmån.

En fråga som har betydelse för värderingen är hur olika omständigheter och faktorer skall påverka värderingen av förmånen. Det är också själva värderingen som kritiken främst har inriktats på. Reglerna verkar dock inte vålla några problem när det finns ett hyrespris på orten för jämförbara bostäder. Svårigheterna uppkommer snarast när värdet måste bestämmas efter annan lämplig grund.

Det är naturligtvis angeläget att lagstiftningen är så klar att tillämpningen av reglerna inte skiljer sig åt på ett omotiverat sätt. Eftersom förhållandena emellertid kan skilja sig markant åt från fall till fall är det inte möjligt att i lag uttryckligen ange hur värdet skall räknas fram.

Det får anses som självklart att man skall beakta bostadens storlek och standard, ändamålet med bostaden, under vilka omständigheter bostadsförmånen åtnjuts – om det t.ex. är en tjänstebostad – samt hyresnivån på orten eller i kringliggande orter.

Bostadens storlek påverkar helt naturligt hyresvärdet. Priset per kvadratmeter bostadsyta är dock inte lika högt för en större lägenhet som för en mindre lägenhet. Detta beror på att en stor del av kostnaderna belöper på kök och våtutrymme, vilket inte skiljer sig nämnvärt åt från en mindre lägenhet till en större. Att en tjänstebostad däremot kan vara större än vad förmånstagaren annars skulle ha haft är en omständighet som får beaktas för sig, se avsnitt 4.2.2.

Vidare bör ändamålet med bostaden påverka värdet. Om den används som permanentbostad bör jämförelse naturligtvis göras med hyresmarknaden för permanentbostäder och är det en fritidsbostad bör hyresvärdet för fritidsbostäder användas som jämförelse. Som utgångspunkt bör värdering göras utifrån vad bostaden är avsedd att användas för. Om det däremot står klart att en permanentbostad endast används som fritidsbostad, eller att en fritidsbostad används som permanentbostad bör detta kunna beaktas. På samma sätt bör den omständigheten att en bostad disponeras av flera – utan att det är närstående till den skattskyldige – också beaktas vid värderingen.

Däremot framstår det som främmande att göra ett särskilt tillägg på värdet enbart av den omständigheten att det är fråga om en bostad i villa. Inte heller är det självklart att tillgången till trädgård skall förhöja värdet av själva bostaden. Tillgång till trädgård påverkar naturligtvis ofta trivselsvärdet av bostaden och därmed också hyresvärdet. Trädgårdar av större eller mindre omfattning kan dock finnas även vid boende i hyreslägenheter och något särskilt tillägg enbart på grund av detta har i praxis knappast lagts till det hyresvärde som bostadslägenheten ansetts ha. Enligt regeringens mening bör således inte ett särskilt tillägg göras till hyresvärdet enbart på grund av tillgång till en normal villaträdgård. Värdet av trädgård och t.ex. tennisbana, swimmingpool o.d. som finns i anslutning till bostaden kommer oftast att avspegla sig i att hyresvärdet för bostaden är något högre än motsvarande bostad utan tillgång till trädgård, tennisbana o.d. Något särskilt värde för sådana anordningar bör inte åsättas.

Även andra faktorer än de nu nämnda kan påverka värdet.

En annan fråga är vilken metod som kan användas för att bestämma värdet av bostadsförmån i villa.

När det gäller bostadsförmån i hyreslägenhet framstår det som naturligt att utgå från kvadratmeterpriset för boytan för andra lägenheter i huset, eller om detta inte avspeglar ortens hyrespris, från kvadratmeterpriset för hyreslägenheter på orten. Härvid ger de allmännyttiga bostadsföretagens hyresnivåer ledning.

Eftersom det oftast saknas en fungerande hyresmarknad av någon omfattning på de flesta orter avseende bostad i villa uppkommer frågan utifrån vilka utgångspunkter värdering av sådan bostadsförmån skall ske.

I promemorian föreslås att de framräknade kvadratmeterpriserna avseende hyreslägenheter även bör fungera som utgångspunkt vid värdering av bostad i villa. Men det sägs också att det framräknade värdet, på grund av olika

omständigheter såsom läge, standard m.m., kan behöva justeras i det enskilda fallet.

Enligt Riksskatteverket torde en modell med taxeringsvärdet som utgångspunkt bättre spegla marknadsvärdet av en bostad i villa än vad hyressättningen i de allmännyttiga bostadsföretagen gör.

Frågan om möjligheten att använda taxeringsvärdet som utgångspunkt har utretts tidigare. Utredningen om tjänsteinkomstbeskattning fann i betänkandet Översyn av tjänsteinkomstbeskattningen (SOU 1993:44) att en viss procentuell andel av taxeringsvärdet gav en alltför stor avvikelse från vad som kunde antas vara hyresvärdet. Utredningen föreslog därför inte ens en sådan metod vid preliminärskatteberäkningen. Spridningen av relationstalen mellan taxeringsvärde och hyresvärde visade dels att värdering på grundval av taxeringsvärdena kunde leda till stora felaktigheter, dels att taxeringsvärdena varierade i landet i större utsträckning än vad lägenhetshyror varierade.

Efter utredningens betänkande har reglerna om fastighetstaxering förändrats i vissa avseenden. Fastighetstaxering sker vid allmän och särskild fastighetstaxering samt genom omräkning. Taxeringsvärdena torde därför i större utsträckning än tidigare avspegla marknadsvärdet. Taxeringsvärdet är dock ett mått på marknadsvärdet vid försäljning av en fastighet och inte ett värde för vad man kan erhålla i hyra för samma fastighet. Den omständigheten att taxeringsvärdet följer marknadsvärdet innebär inte att spridningen av relationstalen mellan taxeringsvärdet och hyresvärdet har minskat.

Regeringen delar därför den bedömning som görs i promemorian att utgångspunkten för värderingen även för villabostad bör vara kvadratmeterpriserna avseende hyreslägenheter. Detta bör även gälla i andra fall när värdet inte kan beräknas med ledning av i orten gällande hyrespris utan måste beräknas efter annan lämplig grund. Även om det beräknas efter annan grund skall förmånsvärdet nämligen spegla hyresvärdet, vilket i fråga om bostäder (som inte är semesterbostad eller belägen i utlandet) är bruksvärdet.

Om det däremot finns en fungerande hyresmarknad för bostad i villa på en ort, som – utan större spridning av relationstalen – ger ett visst relationstal i förhållande till taxeringsvärdena, kan detta naturligtvis vara en framkomlig väg att bestämma värdet. Men stor försiktighet måste iaktas eftersom det, särskilt i storstäderna, många gånger är företag och inte enskilda personer som hyr villor. Det kan i sådana fall antas att företag är beredda att betala mer än vad som motsvaras av bostadens bruksvärde. Sammanfattningsvis torde det därför normalt sett inte vara lämpligt att värdera förmån av bostad i villa efter en viss procentsats av taxeringsvärdet. Taxeringsvärdet kan dock ge viss vägledning i fråga om bostadens standard och läge.

Vad som nu sagts om olika faktorer som bör beaktas och vilka metoder som bör användas vid värderingen bör lämpligen anges i Riksskatteverkets rekommendationer och inte i lagtexten. Regeringen anser därför att det bör ankomma på Riksskatteverket att utfärda rekommendationer över vilka faktorer som bör beaktas och hur dessa skall påverka värdet av bostadsförmån. Detta gäller också vilken metod som bör användas. Särskilt

viktigt är detta i fråga om förmån av bostad i villa där det ofta inte finns någon fungerande marknad att jämföra med.

I promemorian föreslås att det i lagtexten klargörs att förmån av fritt eller delvis fritt garage inte ingår i bostadsförmånen. Skälet till detta är att det i hyran för en hyreslägenhet normalt inte ingår garage. Det bör då inte heller gälla när bostaden är inrymd i villa. Regeringen delar denna bedömning. Har bostadsförmånshavaren även förmån av fritt garage skall det i stället värderas för sig till marknadsvärdet enligt de allmänna reglerna om värdering av naturaförmåner.

Några remissinstanser har berört svårigheterna att värdera olika former av tjänster. Frågan hur värdet av tjänster såsom städning i bostaden skall bestämmas har inte med värderingen av bostadsförmånen att göra. Det finns därför ingen anledning att närmare beröra frågan i detta sammanhang.

Riksskatteverket har föreslagit att bostadsförmån i villa vid preliminärskatteberäkningen skall bestämmas till det värde som är högst av nuvarande schablon eller en viss del av taxeringsvärdet. Med hänsyn till de felaktigheter som en beräkning utifrån taxeringsvärdet kan ge anser regeringen att det inte finns anledning att införa en ytterligare schablonvärderingsmetod vid preliminärskatteberäkningen och vid bestämmande av underlaget för arbetsgivaravgifter.

Riksskatteverket har framhållit att det är viktigt att inte bostadsförmåner regelmässigt undervärderas eftersom detta i fråga om fåmansföretag skulle kunna medföra att bostäder säljs till det egna företaget. Några särskilda regler för fåmansföretag i fråga om värdering av bostadsförmån föreslås inte. Om särskilda regler behövs får bedömas inom ramen för utredningen om översyn av reglerna för beskattning av fåmansföretag och delägare m.fl. (dir. 1997:70).

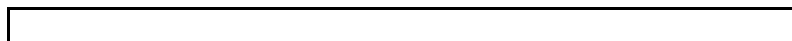
Ytterligare frågor om värdering när fråga är om representations-åliggande och liknande behandlas i avsnitt 4.2.2.

Riksskatteverket har i sitt remissvar föreslagit att kontrolluppgiften kompletteras med uppgift om att förmånen avser bostad i villa. Detta för att en korrekt värdering skall kunna åstadkommas i större omfattning.

Det kan antas att avvikelser mellan schablonvärderingen som anges på kontrolluppgiften och det verkliga värdet som skall gälla vid taxeringen avviker i större utsträckning i fråga om bostadsförmån i villa än i fråga om bostadsförmån i hyreslägenhet. Regeringen anser att det finns fog för att markera på kontrolluppgiften att bostaden är inrymd i villa. Det bör därför anges på kontrolluppgiften om bostaden är belägen på sådan taxeringsenhet som i fastighetstaxeringslagen (1979:1152) benämns småhusenhet.

Förslaget föranleder ändring i punkt 3 av anvisningarna till 32 § och punkt 1 av anvisningarna till 42 § KL, 9 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483) samt i 3 kap. 7 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter.

4.2.2 Nedsättning på grund av representationsutrymme

Regeringens förslag: Även i fortsättningen skall bostadens förmånsvärde bestämmas med hänsyn tagen till att tjänstebostaden kan vara större än vad den skattskyldiges och hans eller hennes familjs bostad annars normalt skulle ha varit. Redaktionella ändringar i lagtexten föreslås.

Promemorians förslag: Förslaget stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet av remissinstanserna har tillstyrkt eller lämnat förslaget utan erinran. *Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund* anser att rättsläget är sådant att Riksskatteverkets skrivelse från 1983 fortfarande har giltighet och att det bör finnas särskilda regler för prästernas tjänstebostäder. Även *Svenska kyrkans personalförbund* framför liknande synpunkter. *Arbetsgivarverket* förutsätter att det i Riksskatteverkets rekommendationer tas särskild hänsyn till de speciella förhållanden som gäller för många prästbostäder. *Riksskatteverket* anser att justering av värdet på grund av representation i bostaden inte bör avse andra fall än då bostaden är anpassad till mer omfattande representation och sådan faktiskt utövas i annan ordning än intern representation. Vidare anser Riksskatteverket att en justering av värdet i andra fall bör komma i fråga endast när tjänstebostadens storlek inte står i paritet med den relativa lönenivån för tjänsten och i den mån den skattskyldige är skyldig att bo där. *HBH Consultants KB* anser att värdet schablonmässigt inte skall beräknas för större boyta än 200 kvadratmeter.

Skälen för regeringens förslag: I punkt 3 andra stycket av anvisningarna till 32 § KL sägs att om en tjänstebostad med hänsyn till vederbörande tjänsteinnehavarens i tjänsten åliggande representationsskyldighet är större än som skäligen kan anses erforderligt för en person i motsvarande ställning men utan särskild, med tjänsten förenad representationsskyldighet, skall som värde på bostadsförmånen tas upp endast vad som kan anses motsvara en bostad av sistnämnda beskaffenhet. Motsvarande gäller, om tjänstebostaden av annan anledning är större än som kan anses erforderligt för tjänsteinnehavarens och hans familjs behov.

Denna regel har i stort sett varit oförändrad sedan kommunalskattelagens tillkomst. I propositionen med förslag till kommunalskattelag (prop. 1927:102, s. 398) uttalade departementschefen att en regel av denna innebörd var önskvärd. Närmast avsågs då sådana bostäder som t.ex. landshövdingens residens. Om bostadsförmånen skulle värdebestämmas efter hyrespriset på orten skulle man kanske komma till ett hyresvärde, som nästan uppgick till samma belopp som den kontanta lönen och detta ansågs vara uppenbart orimligt. Det värde som borde beskattas skulle vara hyresvärdet av en bostad som varit fullt tillräcklig för tjänsteinnehavarens behov, om han inte haft särskild, med hans tjänst förenad representationsplikt. Vidare angavs att motsvarande var förhållandet om t.ex. åt en bruksdisponent såsom bostad upplåts ett corps de logis på bruket, som är avsevärt större än som erfordras för hans behov, så att en del av byggnaden står obegagnad eller bara används tillfälligtvis.

Även andra yrkeskategorier kan ha bostadsförmån under liknande omständigheter.

De skäl som motiverade stadgandets tillkomst år 1928 har alltså giltighet. Det bör således finnas kvar en bestämmelse med den innebörd att hänsyn vid värderingen får tas till om tjänstebostaden är större på grund av representationsskyldighet eller annan omständighet än vad som motsvarar en normal bostad för den skattskyldige och hans familj.

Riksskatteverket menar att en justering av värdet på grund av representation i bostaden inte bör avse andra fall än då bostaden är anpassad till mer omfattande representation och sådan faktiskt utövas i annan ordning än intern representation. Regeringen anser att dessa förutsättningar normalt bör vara för handen för att nedsättning skall komma i fråga på nämnda grund. Men det kan dock inte uteslutas att det kan finnas skäl för nedsättning även i fall där dessa förutsättningar inte är uppfyllda. Bestämmelsen bör därför utformas så att den ger utrymme för prövning även i andra fall än sådana som Riksskatteverket beskriver.

Däremot är bestämmelsen ålderdomligt formulerad och bör förenklas. Den lydelse som Skattelagskommittén föreslagit i sitt betänkande Inkomstskattelag (SOU 1997:2) framstår i stort som lämplig.

Bestämmelsen innebär i praktiken att det görs en individuell prövning av vad som skulle vara normalt för just den skattskyldige som har tjänstebostaden. Det medför att sådana omständigheter som familjens storlek, inkomstförhållanden och tidigare bostadsförhållanden kan ha betydelse. På grund härav kan alltså en och samma bostad komma att medföra olika förmånsvärden beroende på vem som bor i tjänstebostaden.

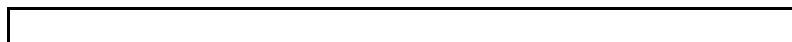
Möjligheten till nedsättning i andra fall än representationsfallen bör inte begränsas till endast fall där lönen inte står i relation till bostadsförmånen och det föreligger en skyldighet att bo i bostaden. Detta framstår enligt regeringen som alltför snävt.

Reglerna om värdering av bostadsförmån gäller även i fråga om prästers bostadsförmåner. Det kan dock finnas skäl att i de rekommendationer som Riksskatteverket skall utfärda särskilt uppmärksamma dessa tjänstebostäder, eftersom det är fråga om ett stort antal bostäder för en yrkesgrupp med likartade anställningsvillkor.

Förslaget till redaktionella ändringar avser punkt 3 av anvisningarna till 32 § och punkt 1 av anvisningarna till 42 § KL samt 9 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483).

5 Beskattning av drivmedelsförmån, m.m.

5.1 Beskattningstidpunkten för drivmedelsförmån

Regeringens förslag: Förmån av fritt drivmedel skall anses åtnjuten först månaden efter det att drivmedlet har kommit den skattskyldige till godo.

På kontrolluppgiften skall särskilt anges värdet av förmån av drivmedel som ingår i bilförmån.

Promemorians förslag: Promemorians förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har i princip tillstyrkt eller lämnat förslaget utan erinran. *Svenska Revisorsamfundet* anser att tiden från det att drivmedlet har kommit den skattskyldige till godo och till dess att förmånen blir skattepliktig bör utsträckas ytterligare så att drivmedelsfakturor hinner beaktas vid löneredovisningen. *Riksskatteverket* föreslår att värdet av drivmedelsförmån som ingår i bilförmån vid bestämmande av underlaget för preliminär skatt och för arbetsgivaravgifter skall beräknas på samma sätt. Om detta inte skulle vara möjligt anser Riksskatteverket att förmånens värde skall särskilt anges på kontrolluppgiften.

Skälen för regeringens förslag: Fr.o.m. den 1 januari 1997 gäller nya regler för värdering av bilförmån (prop. 1996/97:19, bet. 1996/97:FiU1, rskr. 1996/97:53, SFS 1996:1208). Reglerna innebär i huvudsak att värdet bestäms efter en schablon exklusive drivmedel. Schablonen, som skall motsvara samtliga kostnader utom drivmedlet, bygger på en uppskattad genomsnittlig privat körsträcka om 1 600 mil per år. Om det i bilförmånen ingår fritt eller delvis fritt drivmedel, skall drivmedelsförmånen vid inkomsttaxeringen (och vid beräkningen av preliminär skatt) värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2. Inriktningen är alltså att tjänstebilinnehavaren själv skall betala allt drivmedel och därmed får ett incitament att köra mindre privat.

En förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel skall beaktas vid beräkning av preliminär skatt och uttag av arbetsgivaravgifter. Den skall också redovisas på kontrolluppgiften. Detta gäller inte bara när drivmedelsförmån ges till den som har bilförmån utan även i alla andra fall när sådan förmån utges. De flesta naturaförmåner behandlas på samma sätt.

Huvudregeln är att beskattning av en förmån skall ske när den åtnjuts. När en förmån skall anses åtnjuten kan i och för sig variera med hänsyn till omständigheterna och mellan olika slags förmåner. Förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel bör normalt anses som åtnjuten när tankning har skett eller i vart fall senast när drivmedlet har förbrukats.

Preliminär A-skatt skall i princip betalas för sådan ersättning för arbete, vilken helt eller delvis lämnas i pengar. Åtnjuter den skattskyldige jämte kontant inkomst andra förmåner skall preliminär A-skatt beräknas efter inkomstförmånernas sammanlagda värde.

Drivmedelsförmånens storlek varierar ofta från månad till månad. För att arbetsgivaren skall kunna göra en riktig värdering av förmånen måste uppgifter finnas om den privata körsträckans längd, drivmedelsförbrukningen och drivmedelspriset. Skatteavdrag görs oftast före månadens

slut och den administrativa hanteringen som föregår löneutbetalningar o.d. avslutas ytterligare en tid före månads slut. Vid denna tidpunkt kan arbetsgivaren inte veta hur stor den egentliga förmånen av fritt drivmedel blir den aktuella månaden. Arbetsgivaren måste således uppskatta förmånens värde, trots att uppbördslagens regler innebär att det är det faktiska värdet som skall användas. I de fall det uppskattade värdet inte stämmer överens med det senare framkomna faktiska värdet görs i praktiken en avstämning, vilket normalt sker så snart underlag finns tillgängligt.

Reglerna om när arbetsgivaravgifter skall betalas har närmare redovisats i avsnitt 4.1.3. I underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter ingår normalt summan av vad arbetsgivaren under året har utgett som lön i pengar, dock inte pension, eller andra skattepliktiga förmåner.

Uppbördsdeklaration avseende skatteavdrag och arbetsgivaravgifter skall lämnas senast den 10 i månaden efter den månad då skatteavdraget gjordes eller förmånen utgått. I det nya systemet för redovisning och betalning av skatter och avgifter skall skattedeklaration lämnas senast den 12, utom i januari och augusti då deklarationen skall lämnas senast den 17.

Olika slag av förmåner bör så långt det är möjligt inordnas i det nuvarande systemet utan särlösningar. Förmån av drivmedel skiljer sig dock något från de flesta andra förmåner dels genom att den åtnjuts löpande och med varierande storlek, vilket kräver en viss eftersläpande administration, dels genom att det kan röra sig om stora värden. Detta sammantaget motiverar att reglerna bör justeras.

För att redovisningen i såväl uppbördsdeklarationen som kontrolluppgiften skall avse samma period som vid inkomsttaxeringen bör enligt regeringens mening en ändring i fråga om beskattningstidpunkten för förmån av fritt drivmedel göras i kommunalskattelagen (1928:370, KL).

I promemorian föreslås att förmån av fritt drivmedel bör anses åtnjuten först månaden efter det att drivmedlet kommit den skattskyldige till godo, dvs. en månad senare än vad som gäller i dag. En remissinstans har framfört önskemål om att tidpunkten förskjuts ytterligare en tid framåt så att drivmedelsfakturer hinner beaktas vid löneredovisningen. Regeringen anser dock att beskattningstidpunkten inte behöver flyttas fram längre än vad som föreslås i promemorian. De uppgifter som arbetsgivaren bör ha genom körjournaler och dylikt bör vara tillräckliga för att korrekt värdera drivmedelsförmånen.

Riksskatteverket har i sitt remissyttrande föreslagit att värdet av drivmedelsförmån som ingår i bilförmån vid bestämmande av underlaget för arbetsgivaravgifter skall beräknas på samma sätt som vid preliminärskatteberäkningen, eftersom nuvarande regler medför problem vid avstämningen mellan avgiftsunderlaget och kontrolluppgiften. Om inte detta är möjligt anser Riksskatteverket att kontrolluppgiftsskyldigheten bör ändras så att drivmedelsförmån redovisas separat med belopp. Differenserna kan då hanteras maskinellt.

Den nuvarande ordningen med en uppräkningsvärdet med 1,2 vid inkomsttaxeringen och preliminärskatteberäkningen och värdering endast till marknadsvärdet vid bestämmande av underlaget för arbetsgivaravgifter beslutades så sent som hösten 1996 (prop. 1996/97:19, bet. 1996/97:FiU1,

rskr. 1996/97:53). Att underlagen för preliminär skatt och arbetsgivaravgifter inte skulle stämma överens framstod härvid som klart. Regeringen anser inte att det finns anledning att nu föreslå ändringar i detta avseende. Däremot anser regeringen att kontrolluppgiften avseende drivmedelsförmån bör ändras på sätt som Riksskatteverket föreslagit från enbart en kryssmarkering till att anges med belopp.

Prop. 1996/97:173

Förslaget föranleder ändring i punkt 4 av anvisningarna till 41 § KL och i 3 kap. 7 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter.

5.2 Vissa frågor avseende bilförmån

Regeringens förslag: Det lägsta värde som får användas som nybilspris vid värdering av bilförmån för bilar som är sex år gamla eller äldre skall vara fyra basbelopp.

Vidare klargörs att vid jämförelse mellan det lägsta värdet och det verkliga nybilspriset skall till det verkliga nybilspriset läggas värdet av extrautrustning.

Begreppet nybilspriset för årsmodellen definieras i lagtexten.

Det förtydligas att ersättning för drivmedel för körning med förmånsbil i tjänsten inte skall anges som lön i kontrolluppgiften.

Promemorians förslag: Regeringens förslag stämmer i huvudsak överens med promemorieförslaget.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser har tillstyrkt eller lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I samband med de ändrade reglerna för värdering av bilförmån, som trädde i kraft den 1 januari 1997, infördes en regel i fråga om bilar som är sex år gamla eller äldre som innebär att nybilspriset anses utgöra ett belopp om 80 % av ett uppskattat nybilspris för beskattningsårets årsmodell av de vanligaste förekommande bilarna ägda av juridiska personer, om inte det verkliga nybilspriset är högre. En liknande regel fanns även tidigare.

Riksskatteverket, som är den myndighet som ansvarar för att beloppen tas fram, har påtalat att regelns konstruktion gör det svårt att få fram önskat värde utan vissa antaganden. För det första måste prisundersökningen göras under hösten före beskattningsåret. Vid denna tidpunkt har beskattningsårets årsmodell nyligen presenterats och antalet nyregistrerade företagsägda bilar med senaste årsmodell är därför begränsat. För det andra finns det en viss osäkerhet i uttrycket "de vanligaste förekommande bilarna". Konstruktionen med en sådan beräkning gör att lagtexten är svår att förstå.

De anförda omständigheterna talar enligt regeringens mening för att denna beräkning bör förenklas. Det lägsta beloppet för år 1997 är 146 000 kr. Detta motsvarar ca fyra basbelopp. I promemorian föreslås att det lägsta beloppet bör bestämmas till just fyra basbelopp. Regeringen delar denna bedömning. Visserligen kan prisutvecklingen på bilar skilja sig från konsumentprisutvecklingen men skillnaden torde inte vara större än att

beloppet i stället kan beräknas till fyra basbelopp. Det innebär en stor förenkling både av lagtexten och hanteringsmässigt för Riksskatteverket.

Vidare tas i promemorian upp frågan om hur regeln om lägsta nybilspris skall tillämpas i förhållande till tredje stycket i samma anvisningspunkt. I tredje stycket sägs nämligen att till nybilspriset skall i förekommande fall läggas värdet av extrautrustning. Det har hävdats att reglerna skall tolkas så att bedömningen av om det verkliga nybilspris är högre än det lägsta tillåtna beloppet enligt andra stycket, skall göras utan hänsyn till eventuell extrautrustning. Detta innebär att en bil med ett nybilspris om t.ex. 140 000 kr vid beräkningen skall använda det lägsta värdet 146 000 kr och till detta skall extrautrustningen läggas till. Den andra tolkningen, som Riksskatteverket också har gett uttryck för, är att man till nybilspriset först lägger värdet av eventuell extrautrustning och först därefter görs jämförelsen med det i andra stycket lägsta tillåtna beloppet. Är då det förstnämnda beloppet högst skall det verkliga nybilspriset användas.

Regeringen anser att reglerna bör medge att värdet av extrautrustning får läggas till nybilspriset före jämförelsen. För att inga tveksamheter skall råda i detta avseende föreslås att reglerna justeras så att detta klart framgår.

Slutligen har det framförts synpunkter om att det bör ges möjlighet att jämka värde för förmån av fritt drivmedel i form av etanol eftersom personbilar drivna på etanol och bensen, s.k. bränsleflexibla bilar, drar större mängd drivmedel och kostnaden per mil därför blir större än för en motsvarande bensindriven bil. Även vad gäller avdragsschablonerna har önskemål framförts om ett högre avdrag när körning skett med etanol.

En av grundtankarna med det nyligen införda regelsystemet för värdering av bilförmån är att förmån av fritt drivmedel skall värderas till sitt marknadsvärde multiplicerat med 1,2. Den omständigheten att en etanoldriven bil är dyrare att köra per mil bör inte ändra detta förhållande. Skall etanol gynnas som drivmedel bör detta ske på annat sätt än genom inkomstbeskattningen. Inte heller framstår det som lämpligt att, i fråga om avdragsrätt för resor, införa ett särskilt schablonbelopp för avdrag för drivmedelskostnad för etanol, eftersom de bilar som drivs med etanol också kan köras på bensen. Det skulle nämligen innebära att körning faktiskt kan ha skett med bensen men avdrag yrkas med etanolavdragsschablonen eftersom den då skulle vara högre. Några särregler föreslås inte i detta avseende.

Förslaget föranleder ändring i punkt 2 av anvisningarna till 42 § KL och i 3 kap. 7 och 9 §§ lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter. Dessutom föreslås en mindre justering i lagen (1987:813) om homosexuella sambor som närmare kommenteras i författningskommentaren (avsnitt 11.5).

6 Beskattning av vissa stipendier från EU

Regeringens förslag: Forskarstipendium som utges av Europeiska gemenskaperna (Marie Curie-stipendium) skall, till skillnad från vad som normalt gäller för stipendium, inte undantas från beskattning.

Stipendiet skall tas upp som intäkt av tjänst. Beloppet skall ingå i underlaget för uttag av socialavgifter och görs pensionsgrundande för mottagaren.

Stipendium som beviljats före den 1 januari 1998 och vars nivå bestämts med hänsyn till att stipendiet är undantaget från beskattning skall inte omfattas av de nya reglerna.

Promemorians förslag: Promemorians förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens.

Remissinstanserna: Det stora flertalet har tillstyrkt eller lämnat förslaget utan erinran. *Riksskatteverket* tillstyrker förslaget i princip men föreslår att när stipendiet betalas ut genom en värdinrättning i Sverige skall stipendiet anses som inkomst av anställning och inrättningen i fråga som arbetsgivare. Om stipendiet utbetalas av något utländskt organ direkt till stipendiaten skall beloppet anses som pensionsgrundande inkomst av annat förvärvsarbete. *Naturvetenskapliga forskningsrådet* har framhållit att det förutsätter att redan beviljade stipendier inte skall omfattas av förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 19 § kommunalskattelagen (1928:370, KL) skall stipendium för mottagarens utbildning inte tas upp som intäkt. Inte heller skall stipendium som är avsett för andra ändamål och som inte utgår periodiskt och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning, tas upp som intäkt. Om stipendium utgår under längre tid än två år har det i praxis ansetts vara periodiskt och därmed skattepliktigt.

Inom Europeiska gemenskaperna finns flera olika program för utbildning och forskning. Bl.a. finns det forskarstipendier, också kallade Marie Curie-stipendier, vars huvudmål är att ge unga forskare, helst med doktorsexamen, möjlighet att genomföra ett forskningsprojekt i ett annat gemenskapsland.

Forskarstipendierna får netto- och bruttobelopp i stipendium enligt gällande tillfälliga system. Systemet är utformat så att stipendierna skall ha samma levnadsvillkor som inhemska forskare på samma nivå.

Beroende på den nationella lagstiftningen i värdlandet och forskarens nivå kan gemenskapsstipendiaten placeras in i en av kategorierna studenter, arbetstagare eller egenföretagare.

Gemenskapsstipendiet, som betalas ut till värdutbildningsanstalten enligt ett forskarutbildningskontrakt, omfattar följande delar:

- a) Ett belopp till stipendiaten som består av ett bruttobelopp som skall täcka levnadskostnader och obligatoriska skatter och sociala avgifter, en rörlighetsersättning (400 ecu per månad för dem som har doktorerat och 300 ecu per månad för doktorander) samt ett engångsbelopp i ersättning för resor.
- b) Ett schablonbelopp på 830 ecu/månad till värdutbildningsanstalten för förvaltnings- och forskningskostnader.

I vissa länder kan ersättning för rörlighet och resor jämföras med inkomster och beläggas med skatt och sociala avgifter.

Sverige är ett av få länder som inte behandlar forskarstipendierna som arbetstagare och som inte beskattar stipendierna.

Naturvetenskapliga forskningsrådet har framfört att dessa forskarstipendier bör beskattas i Sverige. Dels för att få en likartad behandling av stipendierna i Sverige som i de flesta andra EU-länder, dels för att stipendierna skall behandlas lika även om de utgår under längre tid än två år.

Regeringen anser att det finns skäl att ändra de svenska reglerna så att stipendierna, i likhet med vad som sker i en stor majoritet av de övriga länderna, beskattas i Sverige. För den enskilde stipendiaten innebär det ingen nackdel, eftersom stipendierna beräknas som nettobelopp.

Stipendierna bör vidare räknas som pensionsgrundande inkomst och sociala avgifter bör betalas på beloppen. Regeringen delar därvid Riksskatteverkets uppfattning, att stipendier som betalas ut av svensk värdinrättning betraktas som inkomst av anställning och stipendier utbetalade av utländska organ som inkomst av annat förvärvsarbete. I den förstnämnda situationen kommer värdinrättningen att vara skyldig att betala arbetsgivaravgifter medan det i den sistnämnda situationen blir mottagaren av stipendiet som själv får betala sociala avgifter.

För att de stipendier som redan beviljats och beräknats som nettobelopp inte skall beskattas när de utbetalas efter den 1 januari 1998 föreslår regeringen att de nya reglerna inte skall tillämpas i fråga om stipendier som beviljats före nämnda datum och beräknats med hänsyn till att stipendierna är skattefria.

Förslaget föranleder ändring i 19 § och punkt 12 av anvisningarna till 32 § KL samt i 11 kap. 2 och 3 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring.

7 Skattefrihet för förmån av lånedatorer

7.1 Regeringens IT-strategi

Regeringen har i prop. 1995/96:125 (bet. 1995/96:TU19, rskr. 1995/96:282) angett målen för en nationell IT-strategi (IT= informationsteknologi). Den tar sikte på att övergången till informations- och kunskapssamhället skall omfatta nationen i sin helhet och att alla medborgare skall dra nytta av IT:s möjligheter. Att så många som möjligt, både kvinnor och män, får god kunskap om IT och att tillgången på information och kunskap ökar, befrämjar kreativitet, tillväxt och sysselsättning.

Den nya tekniken är av gränsöverskridande karaktär och tvingar fram förändringar i de strukturer som byggts upp med utgångspunkt i industrisamhället. Arbete och fritid kan komma att vävas samman på ett nytt sätt och påverka organisationen av såväl arbetet som privatlivet. Arbete på distans blir allt vanligare.

Behovet av en allmänt hög utbildningsnivå i samhället är större än någonsin. Huvuddelen av den arbetskraft som är verksam i dag kommer även att vara verksam långt in i nästa sekel. Kunskaper om IT måste därför komma även vuxna till del. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot de grupper av arbetstagare som inte så ofta kommer i kontakt med datorer. Ett sätt att nå dessa grupper och motivera dem för utbildningsinsatser kan vara att ge dem

möjligheter till distansutbildning. Det är en metod där undervisning och inlärning i hög grad anpassas till den studerandes behov vad gäller när, var och i vilken takt studierna bedrivs. För många kan detta vara avgörande för möjligheten att utbilda eller fortbilda sig.

Den ökade användningen av datorer i arbetslivet ställer krav på ökade grundläggande datakunskaper och därmed på olika utbildningsinsatser. Det har blivit allt vanligare att företag erbjuder sina anställda olika former av utbildning inom IT-området. Syftet är i många fall att höja personalens allmänna datamognad och därigenom underlätta och förbereda en övergång till att använda den nya tekniken inom olika arbetsområden.

Personalutbildningen genomförs i en del fall genom självstudier på fritiden i hemmet. Utbildningen sker med hjälp av bl.a. interaktiva utbildningsprogram kombinerade med distansundervisning. I samband med utbildningen kan arbetsgivaren ställa nödvändig datorutrustning till den anställdes förfogande.

Det har uppmärksammats att det råder viss osäkerhet i vilka situationer nuvarande skatteregler leder till att den anställde skall förmånsbeskattas med anledning av datautbildning som sker i hemmet på fritiden. Framför allt gäller det i vilken mån datorutrustningen som arbetsgivaren på olika sätt tillhandahåller arbetstagaren skall förmånsbeskattas. Det är viktigt att osäkerhet om skattebestämmelsernas tillämpning inte hindrar nödvändiga förändringar och utbildningsinsatser i arbetslivet. Det kan försvåra att målen för den nationella IT-strategin uppnås.

7.2 Gällande rätt

Till intäkt av tjänst hänförs bl.a. avlöning, arvode och kostnadsersättning samt annan förmån i pengar, bostad eller annat som utgått för tjänsten (32 § 1 mom. kommunalskattelagen [1928:370], KL). Huvudprincipen i beskattningen är således att förmåner som utgått för tjänsten skall likställas med kontant lön. En förmån skall i princip värderas till marknadsvärdet. En del förmåner har dock undantagits från beskattning, t.ex. personalvårdsförmåner och vissa personalrabatter.

Genom en ändring i 32 § 3 c mom. KL, som trädde i kraft den 1 januari 1996, har det skattefria området för förmåner utvidgats till att avse varor eller tjänster som är av väsentlig betydelse för utförandet av den anställdes arbetsuppgifter. För att en sådan förmån inte skall tas upp som intäkt hos den anställde krävs, förutom att varan eller tjänsten är av väsentlig betydelse för utförandet arbetsuppgifterna, att förmånen, dvs. den privata användningen, är av begränsat värde för den anställde och inte utan svårighet kan särskiljas från nyttan i anställningen.

Med bestämmelsen åsyftas endast förmåner som tillkommer den anställde genom att arbetsgivaren direkt betalar varan eller tjänsten (jfr prop. 1994/95:182 s. 44).

För att en vara eller tjänst skall vara av *väsentlig betydelse* bör krävas att betydelsen är påtaglig, utan att för den skull vara direkt nödvändig för arbetets utförande.

I kravet att förmånen skall vara av *begränsat värde* ligger att förmånen inte får uppgå till större belopp. Någon absolut beloppsgräns finns dock inte angiven. Av betydelse vid bedömningen av om förmånen har ett begränsat värde är t.ex. förmånens faktiska värde och om den innebär en faktisk inbesparing i den anställdes privata levnadskostnader.

Som exempel på en förmån där förmånen *inte utan svårighet kan särskiljas från nyttan i anställningen* kan nämnas en tidningsprenumeration som arbetsgivaren betalar för en anställd. Även om tidningen är av väsentlig betydelse för arbetsuppgifterna, kan den också vara av visst privat värde. Det privata värdet, dvs. värdet på förmånen, är emellertid svårt att skilja ut. Detsamma gäller användandet av persondator för privat bruk när datorn betalats av arbetsgivaren.

Det bör i detta sammanhang nämnas att även om en vara eller tjänst är av väsentlig betydelse för utförandet av arbetsuppgifterna, ger det inte den anställda rätt till avdrag, om han själv står för kostnaderna för anskaffandet av varan eller tjänsten. Reglerna för förmånsbeskattning får skiljas från rätten till avdrag för olika kostnader. Avdrag från intäkt av tjänst får göras för samtliga utgifter, som är att anse som kostnader för fullgörande av tjänsten.

Nuvarande skatteregler innebär således att en skattepliktig förmån uppkommer i de fall en anställd får använda en av arbetsgivaren tillhörig datorutrustning för privat bruk i hemmet, om inte förmånen är skattefri enligt bestämmelser i 32 § 3 c mom. KL. I vilken omfattning datorutrustningen i sådant fall får användas för privat bruk i hemmet utan att en skattepliktig förmån uppkommer, torde vara oklart. Används den endast för privat bruk torde förmånen inte anses vara av begränsat värde.

7.3 Överväganden och förslag

Regeringens förslag: Förmån av att använda datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller för privat bruk undantas från beskattning, om förmånen väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen.

Promemorians förslag: Förslaget i promemorian stämmer i huvudsak överens med regeringens. Regeringen föreslår dock inte att det skall krävas att datorutrustningen får vara av högst motsvarande tekniska standard som normalt används på arbetsplatsen.

Remissinstanserna: Riksskatteverket avstyrker förslaget som det är utformat i promemorian. En majoritet av remissinstanserna tillstyrker att skattefrihet för förmån av lånedatorer införs. *Arbetsgivarverket* anser dock att kravet på att förmånen skall rikta sig till hela personalen är olämpligt mot bakgrund av dagens krav på kompetensutveckling av arbetstagare och önskvärdheten att skapa flexibla arbetsformer. Även *Tjänstemännens Centralorganisation* avstyrker att nämnda krav skall vara en förutsättning för skattefrihet. *Svenska Revisorsamfundet*, *Svenska kommunförbundet*, *Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbundet* och *Grossistförbundet*

Svensk Handel avstyrker att skattefriheten skall vara beroende av de restriktioner som föreslås i promemorian. *Svenska arbetsgivareföreningen* och *Sveriges Industriförbund* tillstyrker i princip förslaget men anser att det inte bör krävas att hela den stadigvarande personalen erbjuds förmånen samt att frågan om skattefrihet för datautbildning också bör tas upp. *Företagarnas Riksorganisation* förutsätter att inga undantag görs för ägare till fåmansaktiebolag i vilka inga anställda finns förutom ägarna och att inte heller företagare som driver enskild firma eller handelsbolag undantas.

Skälen för regeringens förslag: Som framgår av redogörelsen för gällande regler när det gäller förmånsbeskattning är det i vissa situationer oklart om en skattepliktig förmån uppkommer när en arbetsgivare t.ex. i utbildningssyfte tillhandahåller en anställd datorutrustning för att användas på fritiden i hemmet.

Frågan om förmånsbeskattning av personalutbildning under pågående anställning har varit föremål för regeringens ställningstagande i prop. 1995/96:152 s. 40 f. Där uttalas att det avgörande för om en utbildning skall medföra beskattningskonsekvenser för den anställde är nyttan av utbildningen i företaget och inte kostnadens storlek eller var den genomförs. Regeringen menade att nuvarande regler och praxis beträffande skattefrihet m.m. för utbildning under pågående anställning fungerade väl. Denna bedömning torde alltså ha fog för sig. I synnerhet när det gäller normal datautbildning. Om en arbetsgivare låter den anställde genomgå en datautbildning bör utbildningen rimligen vara föranledd av en planerad eller redan genomförd datorisering i verksamheten. Arbetsgivarens nytta i verksamheten av att de anställda får utbildning torde i dessa fall vara odiskutabel. Regeringen utgår från att datautbildningen i dessa fall inte kan anses utgöra en skattepliktig förmån, vare sig den anställde tidigare har datautbildning eller inte. Det finns därför inte skäl att i detta sammanhang närmare gå in på frågor som rör förmånsbeskattning av datautbildningen som sådan.

När det gäller skattekonsekvenser av att få använda arbetsgivarens datorutrustning i hemmet är däremot situationen annorlunda. För skattefrihet krävs bl.a. att utrustningen är av väsentlig betydelse för utförandet av arbetsuppgifterna. Om t.ex. en datautbildning sker på fritiden i hemmet kan det uppstå tveksamheter, om datorutrustning kan anses vara av sådan betydelse att förmånen är undantagen från skatteplikt enligt nuvarande regler. Detta torde särskilt gälla om utbildningen inte bedrivs i ordnade former eller den anställdes innehav av datorutrustningen inte är knutet till den tid som den egentliga utbildningen pågår. Tillhandahåller arbetsgivaren i sådant fall den anställde datorutrustning i hemmet talar mycket för att arrangemanget kommer att bedömas som en skattepliktig förmån.

Eftersom naturaförmåner och kontant lön i stor utsträckning är utbytbara mot varandra är det viktigt för att undvika samhällsekonomiska snedvridningar och andra komplikationer att skillnaderna i beskattningen mellan kontantlöner och andra förmåner i tjänsten är så små som möjligt. Det bör inte vara möjligt att undgå beskattningen av arbetsinkomster genom att arbetsgivaren i stället utger skattefria förmåner. En given utgångspunkt bör vara att privata levnadskostnader skall finansieras med beskattade medel. En

strikt tillämpning av principerna om beskattning av förmåner kan emellertid leda till olika komplikationer och oönskade effekter.

För att tydligare beskriva i vilka situationer en skattepliktig förmån avseende datorutrustning i hemmet inte skall anses uppkomma och för att vidga möjligheterna till alternativa former för personalutbildning utan risk för skattekonsekvenser för den enskilde föreslås i promemorian att en regel införs som innebär att tillgången till en av arbetsgivaren tillhandahållen dator i hemmet inte skall medföra förmånsbeskattning. Regeringen anser att det är angeläget att en sådan regel införs.

I promemorian sägs att bestämmelsen endast bör omfatta datorutrustning som i huvudsak är högst av motsvarande tekniska standard som den som normalt används på arbetsplatsen i övrigt. Regeringen finner dock att ett sådant krav inte är ändamålsenligt. Såsom några remissinstanser påpekat kan kravet vara svårt att tillämpa i de fall det inte finns någon datorutrustning på arbetsplatsen. Dessutom kan datorutrustningen på arbetsplatsen behöva vara av annat slag, t.ex. på grund av anslutning till nätverk, än vad den behöver vara vid användning i hemmet. Det bör därför inte uppställas någon begränsning vad avser datorutrustningens tekniska standard. Kostnaderna för datorutrustning utgör dessutom i sig en naturlig begränsning i detta avseende.

Som en förutsättning för skattefrihet bör gälla att arbetsgivaren direkt betalar kostnaden för datorutrustningen, antingen genom att köpa eller hyra den. Bestämmelsen skall inte vara tillämplig i de fall där den anställde köper datorutrustningen till ett av arbetsgivaren subventionerat pris. I dessa fall får frågan om en skattepliktig förmån uppkommit bedömas utifrån redan gällande regler. Skattefriheten bör gälla även om den anställde betalar ersättning för datorn, så länge detta inte görs på ett sådant sätt så att det kommer att bedömas som ett köp.

För att i viss mån begränsa möjligheterna att byta ut skattepliktig lön mot en skattefri förmån av fri datorutrustning föreslås i promemorian att skattefriheten endast bör gälla om arbetsgivaren erbjuder hela den stadigvarande personalen samma möjligheter att använda datorutrustning i hemmet. Flera remissinstanser har påpekat att detta krav medför att möjligheten att erbjuda personalen skattefria lånedatorer försvåras i stora företag med många anställda och som t.ex. kan ha arbetsplatser på skilda håll i landet.

Regeringen anser att det finns visst fog för den framförda kritiken och föreslår därför att det skall räcka med att erbjudandet väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen. Det innebär att det bör räcka att erbjudandet riktar sig till i princip alla kategorier anställda på en och samma arbetsplats. Inom denna grupp behöver erbjudandet bara t.ex. rikta sig till dem som inte redan disponerar en lånedator.

Om arbetsgivaren däremot begränsar erbjudandet att låna hem datorer till enstaka anställda eller till en viss personalkategori, bör frågan om skattepliktig förmån uppkommer bedömas utifrån om datorutrustning är av väsentlig betydelse för utförandet av den anställdes arbetsuppgifter etc. En annan sak är att antalet datorer som företaget har ekonomisk möjlighet att tillhandahålla kan vara begränsat. Även i dessa fall bör dock i princip hela

personalen utan åtskillnad ha samma möjlighet att ta del av erbjudandet genom t.ex. ett lottningsförfarande.

Vid anställningens upphörande bör utgångspunkten vara att datorutrustningen återlämnas till arbetsgivaren. Ingenting bör dock hindra att den anställda då förvärvar utrustningen. Om detta sker till marknadspriset uppkommer inte någon skattepliktig förmån.

Några särskilda regler för fåmansföretag föreslås inte. Om särskilda regler behövs får bedömas inom ramen för utredningen om översyn av reglerna för beskattning av fåmansföretag och delägare m.fl. i sådana företag (dir. 1997:70).

Förslaget föranleder ändring i 32 § 3 c mom. KL.

8 Avdrag för avgift till utländsk arbetslöshetskassa

8.1 Gällande rätt

Enligt nuvarande bestämmelser räknas dagpenning från arbetslöshetskassa som skattepliktig inkomst av tjänst (punkt 12 fjärde stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen [1928:370], KL). Samtidigt är avgifter till arbetslöshetskassa avdragsgilla. Avdrag för avgifter får göras från både intäkt av tjänst och intäkt av näringsverksamhet – punkt 6 av anvisningarna till 33 § respektive punkt 23 tredje stycket av anvisningarna till 23 § KL. Avgifter till arbetslöshetskassa är enligt punkt 1 av anvisningarna till 20 § KL undantagna från det generella avdragsförbudet för den skattskyldiges privata levnadskostnader.

I inkomstlagen tjänst omfattas avgifter till arbetslöshetskassa av avdragsbegränsningen i 33 § 2 mom. KL. Begränsningen innebär att avdrag medges endast till den del kostnaderna överstiger 1 000 kr. Avgifterna till arbetslöshetskassa måste således, eventuellt tillsammans med vissa andra kostnader, uppgå till minst 1 000 kr för att vara avdragsgilla.

Med arbetslöshetskassa i kommunalskattelagen avses arbetslöshetskassa enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring. Avdragsrätten omfattar således endast avgifter till en arbetslöshetskassa som regleras i den lagen. Detsamma gäller enligt den nya lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring respektive den nya lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor (prop. 1996/97:107, bet. 1996/97:AU13, rskr. 1996/97:236). Utgifter för andra slag av arbetslöshetsförsäkringar, t.ex. utländska försäkringar, är alltså inte avdragsgilla.

Lagen om arbetslöshetsförsäkring gäller sedan 1974. Samtidigt infördes en skatteplikt för dagpenning från arbetslöshetskassa. Den särskilda avdragsrätten för avgifter till arbetslöshetskassa tillkom däremot först 1980.

8.2 Internationella skattefrågor

Enligt vår interna rätt är fysiska personer som är bosatta i Sverige oinskränkt skattskyldiga här, dvs. de är skattskyldiga för alla inkomster inklusive arbetsinkomster från ett annat land. Vissa inskränkningar i vår beskattningsrätt kan följa av bestämmelser i skatteavtal.

Enligt OECD:s modellavtal får inkomst av enskild tjänst beskattas i den stat där arbetet utförs. Undantag gäller vid visst korttidsarbete enligt den s.k. 183-dagarsregeln.

Det nuvarande nordiska dubbelbeskattningsavtalet innehåller särskilda bestämmelser om s.k. gränsgångare, som innebär ett visst avsteg från OECD:s modellavtal. Enligt dessa bestämmelser skall i vissa fall inkomst som en person uppbär på grund av arbete i ett annat land beskattas endast i hemviststaten. Mellan Sverige och Danmark gäller vidare särskilda bestämmelser som har samband med byggandet av Öresundsbron. Bestämmelserna innebär i huvudsak att en person med hemvist i Danmark eller Sverige som uppbär löneinkomst från företag som deltar i byggandet och driften av fasta förbindelser över Öresund beskattas endast i hemviststaten, om arbetet avser byggandet och driften av bron respektive den därmed sammanhängande tunnelförbindelsen.

Gränsgångarreglerna i det nordiska dubbelbeskattningsavtalet upphörde att gälla den 1 januari 1997 i förhållande till Danmark. I stället gäller regler motsvarande de i OECD:s modellavtal. Äldre bestämmelser tillämpas dock på den som vid i kraftträdandet var och fortsätter att vara gränsgångare enligt äldre bestämmelser. Likaså gäller alltså de särskilda bestämmelserna för arbete vid Öresundsbron.

Sverige har således behållit exklusiv beskattningsrätt till arbetsinkomster som uppburits i utlandet i vissa situationer.

8.3 Förmåner vid arbetslöshet inom EU m.m.

På bl.a. arbetslöshetsförsäkringens område gäller rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen.

Förordningen ger i princip möjlighet att ta med sig förmåner som upparbetats (kvalifikationsperioder) i en stat till en annan medlemsstat. Det gäller även förmåner vid arbetslöshet. En förutsättning är dock att man har omfattats av arbetslandets system för förmåner vid arbetslöshet.

Vissa särskilda regler gäller enligt EG-förordningen för gränsarbetare och andra än gränsarbetare som bor i ett land och arbetar i ett annat, s.k. sällanhemvändare. Som gränsarbetare räknas en anställd eller egenföretagare som är verksam inom en medlemsstats territorium men bosatt i en annan medlemsstat, dit han i regel återvänder dagligen eller åtminstone en gång i veckan (artikel 1). Definitionen av gränsarbetare omfattar bl.a. personer som är gränsgångare enligt det nordiska dubbelbeskattningsavtalet.

En gränsarbetare som är delvis eller periodvis arbetslös, har rätt till förmåner i den stat i vilken han eller hon tidigare arbetade. Om

gränsarbetaren däremot blir helt arbetslös, har han eller hon rätt till förmåner i bosättningslandet (artikel 71).

För sällanhemvändare gäller till skillnad från gränsarbetare att han vid hel arbetslöshet kan söka förmåner i arbetslandet, om han står till arbetsmarknadens förfogande i det landet. Han kan emellertid också söka ersättning i den stat där han är bosatt.

För Sveriges del gäller vidare en nordisk konvention av den 15 juni 1992 om social trygghet. Denna konvention är mer långtgående än EG-förordningen. Enligt konventionen behöver inte den som inom en femårsperiod återvänder till ett nordiskt land, där han eller hon tidigare omfattades av försäkringen eller uppbar förmåner, uppfylla villkoren i EG-förordningen på att utföra arbete, för att åter omfattas av landets försäkring. Bestämmelsen innebär i praktiken att om en person flyttar inom Norden och återvänder till Sverige inom fem år har han rätt att omedelbart få inträde i sin förra arbetslöshetskassa och uppbära ersättning såsom arbetslös, dock under förutsättning att han under tiden har omfattats av arbetslöshetsförsäkringen i det land han arbetat.

8.4 Överväganden och förslag

Regeringens förslag: Avgift till utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande enligt ett annat lands system för förmåner vid arbetslöshet skall vara avdragsgill från intäkt av tjänst, om arbetsinkomst från det landet där utgifterna betalats beskattas i Sverige som intäkt av tjänst under beskattningsåret.

Promemorians förslag: Promemorians förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran. *Riksskatteverket* tillstyrker förslaget i huvudsak men föreslår att avdragsrätten begränsas till sådana avgifter som är avdragsgilla enligt bestämmelserna i arbetslandet.

Skälen för regeringens förslag: För den som bor i Sverige och arbetar i en annan stat inom EU eller EES-området har det betydelse för hans eller hennes rätt till arbetslöshetsersättning, bl.a. i Sverige, om han eller hon har omfattats av det system för förmåner vid arbetslöshet som gäller i arbetslandet. Utgifter för att omfattas av ett utländskt arbetslöshetssystem kan därför i princip sägas ha samma betydelse för rätten till arbetslöshetsersättning i Sverige som avgifter till svensk arbetslöshetskassa. Omvänt gäller också att avgifter till svensk arbetslöshetskassa kan ge rätt till förmåner i en annan stat.

I de fall arbetsinkomster beskattas i den stat där arbetet utförs, kommer frågan om en avgift till en utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande är avdragsgill eller inte att bedömas enligt lagstiftningen i arbetsstaten. Nuvarande bestämmelse om avdragsrätt för avgifter till svensk arbetslöshetskassa föranleder i sådana fall inga inkonsekvenser.

Arbetsinkomsten beskattas i den stat vars trygghetssystem som den som uppbär inkomsten också omfattas av.

Det förhåller sig emellertid annorlunda i de fall Sverige förbehållit sig exklusiv beskattningsrätten till utländska arbetsinkomster, såsom är fallet när det gäller gränsgångare enligt det nordiska dubbelbeskattningsavtalet. I dessa fall tillkommer inte beskattningsrätten till arbetsinkomsten den stat i vilken den som uppbär inkomsten har att betala avgifter eller liknande för förmåner vid arbetslöshet.

Även om gränsgångarregeln i det nordiska dubbelbeskattningsavtalet i förhållande till Danmark upphört att gälla, kan alltså de beskrivna inkonsekvenserna uppkomma i ett flertal situationer i framtiden. Det som kan tala emot en utvidgad avdragsrätt för avgifter till utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande är att det för närvarande föreligger en viss osäkerhet om utfallande utländska arbetslöshetsersättningar utgör skattepliktig intäkt i Sverige, dvs. om reciprociteten i beskattningen upprätthålls. I det sammanhanget bör dock sägas att avdrag medges redan enligt nuvarande bestämmelser för utländska obligatoriska socialförsäkringsavgifter utan att det för den skull har ansetts vara nödvändigt att införa en uttrycklig bestämmelse om att utländska socialförsäkringsersättningar är skattepliktiga i Sverige. En eventuell brist på reciprocitet i behandlingen av arbetslöshetsförsäkringar bör därför inte anses utgöra något hinder mot att införa en avdragsrätt för avgifter till utländska arbetslöshetskassor eller motsvarande.

I promemorian föreslås det därför att nuvarande avdragsmöjligheter för avgifter till svensk arbetslöshetskassa utvidgas till att även omfatta utgifter för avgifter för arbetslöshetsförsäkringar som har betalats i ett annat land, under förutsättning att inkomst av arbete från det landet beskattas i Sverige och att den skattskyldige varit bosatt här hela beskattningsåret. En ytterligare förutsättning för avdrag för utgifter för arbetslöshetsförsäkring föreslås vara att det inte är fråga om sådana obligatoriska socialförsäkringsavgifter som avses i 46 § 2 mom. 3 KL. Om så är fallet föreligger i stället rätt till avdrag för avgifterna enligt sistnämnda bestämmelse.

Regeringen delar i huvudsak denna bedömning men förslaget bör justeras i följande avseenden. För det första kan konstateras att vad som är avdragsgillt enligt intern rätt är avgift till arbetslöshetskassa, inte avgift för arbetslöshetsförsäkring. Avgift eller premie för sådan försäkring är inte avdragsgill. Det är därför inte lämpligt att uttrycka avdragsrätten för avgift till motsvarande förmånssystem i ett annat land som att avdrag medges för avgift för en försäkring. Avdragsrätten bör alltså inte avse avgifter för sådana privata arbetslöshetsförsäkringar som över huvud taget inte beaktas i fråga om möjligheten att omfattas av den svenska arbetslöshetsförsäkringen. I stället bör avgift till utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande enligt ett annat lands system för förmåner vid arbetslöshet vara avdragsgill. För det andra bör avdrag medges även om den skattskyldige inte varit bosatt här hela beskattningsåret. Avdrag bör då medges till den del avgifterna belöper på tid då den skattskyldige varit bosatt eller stadigvarande vistats här.

Förslaget föranleder tillägg i punkt 23 av anvisningarna till 23 § och i 6 av anvisningarna till 33 § KL.

Den utvidgade avdragsrätten bör avse endast inkomst av tjänst. Några skäl att vidga avdragsrätten i näringsverksamhet finns inte. Prop. 1996/97:173

9 Justering av skiktgränsen

Regeringens förslag: Vid beräkning av skiktgränsen vid 1999 års taxering skall det särskilda tillägget, det s.k. reallöneskyddet, uppgå till 1,6 procentenheter i stället för 1,2 procentenheter.

Skälen för regeringens förslag: I 10 § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt (SIL) finns bestämmelser om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster. Där anges att statlig inkomstskatt utgår med 200 kr och med ytterligare 20 % på den del av inkomsten som överstiger en skiktgräns på 170 000 kr vid 1992 års taxering. Vid följande taxeringar uppgår skiktgränsen till skiktgränsen för föregående taxeringsår multiplicerad med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni andra året före taxeringsåret och prisläget i juni tredje året före taxeringsåret med tillägg av 2 procentenheter. Skiktgränsen fastställs av regeringen och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

För taxeringsåren 1996–1999 utgör dock skatten, enligt den tillfälliga lagen (1994:1852) om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar, 200 kr (t.o.m. 1997 års taxering 100 kr) samt 25 % av den del av förvärvsinkomsten som överstiger en skiktgräns som vid 1998 års taxering uppgår till 209 100 kr. Vid följande taxering uppgår skiktgränsen till skiktgränsen för föregående taxeringsår multiplicerad med ett tal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det jämförelsetal som enligt 1 kap. 6 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring ligger till grund för bestämmande av basbeloppet för året före taxeringsåret och det jämförelsetal som enligt nämnda lagrum ligger till grund för bestämmande av basbeloppet för andra året före taxeringsåret, med tillägg av 1,2 procentenheter.

Det särskilda tillägget, det s.k. reallöneskyddet, har i den särskilda lagen begränsats till 1,2 procentenheter. Den uppräkningsmetod som beror på reallöneskyddet begränsades således i den särskilda lagen på motsvarande sätt som uppräkningsmetoden av basbeloppet, vilket för inkomståret 1995 var 60 % av full uppräkningsmetod (jfr prop. 1994/95:25, s. 66). Det har därefter varit oförändrat.

Regeringen har i 1997 års ekonomiska vårproposition föreslagit bl.a. att basbeloppet för år 1998 skall justeras med 80 % av prisutvecklingen under tiden 1 juli 1996 – 30 juni 1997. Riksdagen har nyligen beslutat i enlighet härmed (prop. 1996/97:150, s. 121, bet. 1996/97:FiU20, rskr. 1996/97:284, SFS 1997:565).

Regeringen anser därför att reallöneskyddet nu, på motsvarande sätt som vid beräkning av basbeloppet, vid bestämmande av skiktgränsen för 1999 års

taxering bör höjas så att det motsvarar 80 % av det oreducerade reallöneskyddet om 2 procentenheter, vilket innebär att det särskilda tillägget bör höjas från 1,2 procentenheter till 1,6 procentenheter.

Förslaget föranleder ändring i 2 § lagen om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar.

10 Ekonomiska effekter för det allmänna

Det intäktsbortfall som kan följa av förslaget att göra förmån av lånedator skattefri är svårt att uppskatta. Den form av lånedatorer som förslaget omfattar har hittills inte förekommit i någon större omfattning och effekterna torde därför vara marginella.

Förslaget avseende justering av skiktgränsen påverkar statens intäkter men är endast en följd av vad som beslutats år 1994 när den särskilda lagen (1994:1852) om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar infördes (prop. 1994/95:25, bet. 1994/95:FiU1, rskr. 1994/95:145) och kostnaderna har därför redan beaktats i samband därmed.

Övriga förslag torde ha marginell ekonomisk betydelse för det allmänna.

Sammantaget torde således förslagen inte påverka den konsoliderade offentliga sektorn.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

32 § 3 c mom.

Förslaget innebär att det införs ett nytt *andra stycke* avseende skattefrihet i vissa fall för förmån av fri datorutrustning.

Bestämmelsen omfattar endast lån eller hyra av datorutrustning från arbetsgivare. Förfaranden som innebär att äganderätten till utrustningen övergår till den anställda omfattas inte av skattefriheten. Med datorutrustning i detta sammanhang avses i första hand själva datorn inklusive bildskärm, tangentbord o.d. och nödvändiga program. I utrustningen bör även kunna ingå t.ex. skrivare och modem. Däremot skall inte abonnemang på uppkopplingar mot t.ex. Internet hänföras till datorutrustning. Skattefriheten avser endast *en* datorutrustning per anställd.

Med kravet att erbjudandet skall väsentligen gälla hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen bör i första hand förstås att erbjudandet skall komma alla tillsvidareanställda till del. För skattefrihet bör inte krävas att erbjudandet också skall gälla vid olika tidsbegränsade anställningar, t.ex. vikariat, praktikarbete eller feriearbete. Däremot omfattas dessa av

skattefriheten om arbetsgivaren erbjuder dem lånedatorer. Om en person som tillhör den stadigvarande personalen blir uppsagd bör han eller hon också under uppsägningstiden anses tillhöra den stadigvarande personalen. Uppdragstagare omfattas inte av bestämmelsen.

Med arbetsplats i detta sammanhang avses en naturligt avgränsad arbetsplatsenhet, geografiskt eller verksamhetsmässigt. För de som arbetar i en och samma byggnad är det normalt fråga om en och samma arbetsplats och så bör även anses vara fallet när arbetet visserligen bedrivs i flera byggnader men dessa ligger samlade inom ett väl avgränsat område.

Anvisningar

till 23 §
punkt 23

Ändringen är endast av redaktionell art.

till 32 §
punkt 3

Ändringen innebär att det nuvarande *första stycket* delas in i fyra stycken och att en hänvisning avseende värdering av bostadsförmån görs till 42 § och därtill hörande anvisningar. I det nya första stycket klargörs att garageförmån inte ingår i bostadsförmån. Detta gäller både varm- och kallgarage. Dessutom föreslås att det nuvarande *andra stycket* slopas. En motsvarighet till andra stycket införs i stället i punkt 1 av anvisningarna till 42 §.

till 33 §
punkt 6

Ändringarna i *första stycket* är endast redaktionella. Beteckningen "erkänd arbetslöshetskassa" används inte längre i lagen (1973:370) om arbetslöshetskassor.

I ett nytt *andra stycke* föreslås en avdragsrätt i vissa fall för avgifter till utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande enligt ett annat lands system för förmåner vid arbetslöshet. Förslaget har kommenterats i avsnitt 8.

till 41 §
punkt 4

Ändringen innebär att drivmedelsförmån skall anses åtnjuten först månaden efter det att drivmedlet har kommit den skattskyldige till godo. Det innebär

att den som får bensen i januari blir skattskyldig för denna i februari. Av bestämmelserna i skattebetalningslagen (1997:483) följer att förmånen då skall redovisas i den skattedeklaration som lämnas i mars.

till 42 §
punkt 1

Förslaget innebär att det införs ett *nytt andra stycke*. Det innehåller i princip samma bestämmelse som tidigare fanns i punkt 3 andra stycket av anvisningarna till 32 §. Förändringen är av redaktionell art.

De nuvarande andra och tredje styckena blir i stället *tredje* och *fjärde* styckena.

punkt 2

Anvisningspunkten reglerar värdering av bilförmån.

Ändringen i punktens *andra stycke* innebär att det lägsta belopp som bilförmånsvärdet får beräknas utifrån skall motsvara fyra basbelopp. Skälen härför har närmare utvecklats i avsnitt 5.2. Dessutom klargörs att vid jämförelsen mellan det verkliga nybilspriset och fyra basbelopp, skall till det verkliga nybilspriset läggas kostnader för extrautrustning.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att anskaffningskostnad för extrautrustning endast skall läggas till det verkliga nybilspriset och inte i de fall nybilspris enligt andra stycket skall bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra basbelopp.

Enligt *Lagrådet* bör andra och tredje styckena förtydligas i förhållande till förslaget i lagrådsremissen. Styckena har utformats i enlighet med Lagrådets förslag.

Syftet med bestämmelsen i *sjunde stycket* är att om förmånsbilen har använts i tjänsten eller i övrigt på ett sätt som inte omfattas av den skattskyldiges privata körning, den skattskyldige skall kunna få till stånd en motsvarande minskning av värdet av drivmedelsförmånen. Enligt *Lagrådets* mening bör detta framgå direkt av lagtexten. Lagtexten har utformats i enlighet med vad Lagrådet förordat.

I ett nytt *åttonde stycke* definieras begreppet nybilspriset för årsmodellen. Begreppet kort tid bör inte kunna inrymma en tidsperiod som är längre än sex månader. Vad som är kort tid bör också avgöras i förhållande till om det fanns en rimlig möjlighet att utnyttja ett priserbjudande och om det faktiskt såldes några bilar till det första introduktionspriset. Har t.ex. ett kampanjpris satts under så kort tid att endast ett fåtal köpare har kommit att kunna utnyttja det och priset därefter höjts, bör det senare priset föranleda ändring av nybilspriset. Om det visar sig att ett introduktionspris måste sänkas för att försäljningen skall komma i gång, och det dessförinnan endast sålts ett fåtal bilar, bör också nybilspriset ändras trots att priset gällt under kanske flera månader.

Nyheten är att det klargörs vad som skall anses vara nybilspris för årsmodellen när det saknas introduktionspris, som t.ex. fallet kan vara med privatimport. I sådant fall skall som nybilspris för årsmodellen anses ett belopp som motsvarar det pris det kan antas att den skulle ha haft om den hade introducerats i Sverige när den var ny.

11.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:244) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Anvisningarna

till 32 §
punkt 12

I ett nytt *sjunde stycke* anges att vissa forskarstipendier som utges direkt eller indirekt av Europeiska gemenskaperna skall tas upp som intäkt av tjänst. Förslaget har närmare kommenterats i avsnitt 6.

11.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:1331) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

19 §

Ändringen innebär att vissa forskarstipendier från Europeiska gemenskaperna inte skall ingå bland de stipendier som är undantagna från skatteplikt. Skälen för detta har närmare utvecklats i avsnitt 6.

11.4 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

9 kap.
2 §

Ändringen är en följdändring av att punkt 3 andra stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen tas bort och att en motsvarande bestämmelse förs in i punkt 1 av anvisningarna till 42 § samma lag.

11.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Prop. 1996/97:173

3 kap.

7 §

I *första stycket* görs ett tillägg om att det i fråga om bostadsförmån skall anges på kontrolluppgiften om bostaden är belägen på sådan taxeringsenhet som i fastighetstaxeringslagen (1979:1152) benämns småhusenhet.

I *tredje stycket* ändras formuleringen så att det framgår att förmån av fritt drivmedel som ingår i bilförmån inte skall ingå i det sammanlagda värdet av förmåner som skall anges för sig.

Enligt nuvarande *fjärde stycket* skall uppgift i fråga om bilförmån lämnas bl.a. om förmån av fritt drivmedel enligt punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen har utgått. Detta görs i praktiken med en kryssmarkering. Förslaget innebär att värdet för drivmedelsförmånen i stället skall anges med belopp. Vidare klargörs att den uppgift om nedsättning av bilförmånsvärdet som skall anges på kontrolluppgiften endast skall avse bilförmånsvärdet exklusive drivmedel.

Lagrådet har i sak inte haft något att erinra mot de föreslagna ändringarna enligt lagrådsremissens lagtextförslag. Däremot anser *Lagrådet* att ordningsföljden mellan de fem punkterna i stycket framstår som ologisk och har därför föreslagit en ändring av styckets lydelse. I propositionen har lagtexten utformats i enlighet med *Lagrådets* yttrande.

9 §

I *andra stycket* görs endast ett förtydligande om att endast den del av ersättningen för körning med förmånsbil i tjänsten som överstiger avdragsgillt schablonbelopp skall behandlas som lön i kontrolluppgiften.

11.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:813) om homosexuella sambor

Ändringen innebär att det i lagens punkt 6 införs en hänvisning till punkt 3 b och 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370). Dessa bestämmelser ändrades under hösten 1996 till följd av att det infördes avdragsrätt för kostnader för drivmedel vid körning med förmånsbil. Sådan avdragsrätt gäller enligt lagtexten både förmånshavaren och dennes sambo eller närstående. Med sambo avsågs enligt författningskommentaren (prop. 1996/97:19) en person som stadigvarande lever tillsammans med förmånshavaren. Något krav på att det skulle vara en sambo av motsatt kön uppställdes inte. Med hänsyn till den lagteknik som emellertid används som innebär att alla bestämmelser som även är tillämpliga på homosexuella sambor räknas upp i lagen om homosexuella sambor bör även uppräknningen omfatta de nämnda anvisningspunkterna.

11.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:485) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

11 kap.
2 §

Ändringen innebär att det i *första stycket o*) anges att forskarstipendium (Marie Curie-stipendium) som utges direkt eller indirekt av Europeiska gemenskaperna och som utbetalas av fysisk person bosatt i Sverige eller svensk juridisk person räknas som inkomst av anställning. Stipendiet blir därmed pensionsgrundande inkomst.

11.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

11 kap.
3 §

I *första stycket* föreslås ett nytt led, f). Ändringen innebär att sådana skattepliktiga stipendier som enligt punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) skall tas upp som skattepliktig intäkt av tjänst, skall anses som inkomst av annat förvärvsarbete om inte stipendierna enligt 11 kap. 2 § är att betrakta som inkomst av anställning. Detta innebär att stipendier som utbetalas av fysisk person som är bosatt utomlands eller av utländsk juridisk person skall anses som inkomst av annat förvärvsarbete.

11.9 Förslaget om ändring i lagen (1994:1852) om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar

2 §

Ändringen har kommenterats i avsnitt 9.

Sammanfattning av promemorian Beskattning av bostadsförmån m.m.

Prop. 1996/97:173
Bilaga 1

I promemorian behandlas vissa frågor inom inkomstbeskattningen. Frågorna rör i huvudsak inkomstslaget tjänst.

Skatteutskottet föreslog år 1995 att förmån av fri bostad som är förenad med tjänsten som statsminister inte skall tas upp som intäkt om statsministern disponerar också en annan permanentbostad. I samband härmed uttalade utskottet att det även för andra kategorier av tjänstebostäder kunde föreligga förhållanden av liknande slag och där en förmånsbeskattning ledde till ett resultat som inte kunde anses skälig. Utskottet utgick därför från att regeringen genomförde en översyn av reglerna. En sådan översyn har nu gjorts.

Det föreslås att värdet av bostadsförmån även i fortsättningen skall värderas till hyrespriset på orten. Riksskatteverket bör dock meddela rekommendationer avseende vilka faktorer som bör beaktas och hur dessa bör påverka värderingen samt vilken metod som bör användas. Genom sådana rekommendationer kan större enhetlighet uppnås i tillämpningen av reglerna. Bostadens förmånsvärde skall i likhet med vad som gäller i dag bestämmas med hänsyn tagen till att tjänstebostaden kan var större än vad den skattskyldiges och hans familjs bostad annars normalt skulle ha varit.

Till följd av de nya reglerna om värdering av bilförmån som trädde i kraft den 1 januari 1997 tas vissa därmed sammanhängande följdfrågor upp. Det föreslås att förmån av fritt drivmedel skall anses åtnjuten först månaden efter det att drivmedlet har kommit den skattskyldige till godo. Detta medför att arbetsgivarna ges större möjlighet att ta fram ett korrekt underlag för beräkning av skatteavdrag och uttag av arbetsgivaravgifter.

Vidare föreslås vissa justeringar i reglerna om värdering av bilförmån. Det lägsta värde som får användas som nybilspris vid värdering av bilförmån för bilar som är sex år eller äldre skall vara fyra basbelopp. Det föreslås också att en definition av begreppet nybilspriset för årsmodellen införs i lagtexten.

Avdrag för körning med egen bil i tjänsten och i näringsverksamheten medges i dag med 1,30 kr per körd kilometer. Det föreslås att avdrag skall medges enligt två schablonnivåer, 1,30 kr och 2 kr per kilometer. Avdrag för varje körd kilometer upp till och med 20 000 kilometer skall medges med den lägre avdragsschablonen 1,30 kr. Avdrag för varje körd kilometer därtöver under kalenderåret skall medges med den högre avdragsschablonen, 2 kr per kilometer. Motsvarande skall gälla för den som kör med egen bil i näringsverksamheten med den skillnad att gränsen för det högre avdraget skall ha uppnåtts under beskattningsåret.

Preliminär A-skatt skall betalas endast på den del av ersättningen som överstiger det lägre schabonavdraget. I den mån ersättning från en och samma utbetalare utges för mer än 20 000 kilometers körning i tjänsten under ett kalenderår skall dock preliminär skatt betalas endast till den del ersättningen överstiger det högre schablonavdraget på den del av ersättningen som avser körning utöver 20 000 kilometer.

Avdraget för övrig kostnader i inkomstslaget tjänst som för närvarande medges endast till den del de överstiger 1 000 kr skall i stället medges endast till den del kostnaderna överstiger 2 000 kr. Dagbarnvårdarens kostnader skall dock inte längre ingå bland de kostnader för vilka nämnda avdragsbegränsning gäller.

Forskarstipendier som utges direkt eller indirekt av Europeiska gemenskaperna (Marie Curie-stipendier) skall till skillnad från vad som normalt gäller för stipendier, inte undantas från beskattning. Stipendierna skall tas upp som intäkt av tjänst. Socialavgifter skall tas ut. Inkomsten blir pensionsgrundande.

Förmån av att använda datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller för privat bruk skall undantas från beskattning, om förmånen riktas till hela personalen och datorutrustningen huvudsakligen är av högst motsvarande tekniska standard som normalt används på arbetsplatsen.

I promemorian har i vissa fall lagförslagen inte utgått från gällande rätt utan från förslaget till lag om betalning av skatter och avgifter som återfinns i lagrådsremissen Ett nytt system för betalning av skatter och avgifter, m.m. samt de ändringar av lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter och av lagen (1962:381) om allmän försäkring som också föreslås i nämnda lagrådsremiss.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas första gången vid 1999 års taxering.

Promemorians lagförslag

Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

1.1 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att 32 § 3 c mom., 33 § 2 mom., punkterna 23 och 32 av anvisningarna till 23 §, punkterna 3 och 12 av anvisningarna till 32 §, punkterna 3 c och 6 av anvisningarna till 33 §, punkt 4 av anvisningarna till 41 § samt punkterna 1 och 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §

*3 c mom.*¹ Om en vara eller en tjänst, som en anställd erhåller av arbetsgivaren, är av väsentlig betydelse för utförandet av hans arbetsuppgifter, skall förmånen av varan eller tjänsten inte tas upp som intäkt, om förmånen är av begränsat värde för den anställde och inte utan svårighet kan särskiljas från nyttan i anställningen. Inte heller tas som intäkt upp förmån av fria arbetskläder och fri uniform, om förmånen avser kläder som är anpassade för arbetet och inte lämpligen kan användas privat.

En förmån av att använda en av arbetsgivaren tillhandahållen datorutrustning för privat bruk skall inte tas upp som intäkt, om förmånen riktar sig till hela den stadigvarande personalen och datorutrustningen huvudsakligen är högst av motsvarande tekniska standard som normalt används på arbetsplatsen.

33 §

*2 m o m.*² Avdrag för kostnader som avses i punkt 4 av anvisningarna får göras endast till den del kostnaderna överstiger 6 000 kronor och för övriga kostnader till den del kostnaderna överstiger 1 000 kronor. Vad nu sagts gäller dock inte i fråga om kostnader som avses i 1 mom. tredje stycket, punkterna 3–3 c och 7 av anvisningarna samt färdkostnader för resa i tjänsten.

2 m o m. Avdrag för kostnader som avses i punkt 4 av anvisningarna får göras endast till den del kostnaderna överstiger 6 000 kronor och för övriga kostnader till den del kostnaderna överstiger 2 000 kronor. Vad nu sagts gäller dock inte i fråga om kostnader som avses i 1 mom. tredje stycket, punkterna 3–3 c och 7 av anvisningarna, *kostnader i tjänsten för dagbarnvårdare i*

Anvisningarna
till 23 §

23.³ Avdrag får göras för fastighetsskatt och särskild löneskatt på pensionskostnader och speciella för näringsverksamheten utgående skatter och avgifter till det allmänna. Däremot för svenska allmänna skatter inte dras av (se 20 §). Avdrag får dock göras för mervärdesskatt som har återförts enligt 9 kap. 5 eller 6 § mervärdesskattelagen (1994:200) och inbetalats till staten.

Premie för grupplivförsäkring, som tecknats för fysisk person i hans egenskap av utövare av viss näringsverksamhet, utgör avdragsgill omkostnad i näringsverksamheten. Om den ersättning, som kan komma att utfalla på grund av försäkringen, utgår efter väsentligt förmånligare grunder än vad som gäller enligt grupplivförsäkring för befattningshavare i statens tjänst, skall dock endast den del av premien som kan anses motsvara förmåner enligt grupplivförsäkring för nyss nämnda befattningshavare räknas som omkostnad i näringsverksamheten. Premie för reseskyddsförsäkring avseende resa i verksamheten utgör avdragsgill omkostnad i näringsverksamheten.

Bestämmelserna i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avgift till <i>erkänd</i> arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av näringsverksamhet.	Bestämmelserna i punkt 6 <i>första stycket</i> av anvisningarna till 33 § om avgift till arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av näringsverksamhet.
--	--

Bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § om avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen och i 33 § 2 mom. om begränsning i rätten till avdrag för sådana kostnader gäller också beträffande inkomst av näringsverksamhet. Om den skattskyldige har kostnader för sådana resor både i inkomstslaget tjänst och i inkomstslaget näringsverksamhet skall begränsningen avse de sammanlagda kostnaderna och i första hand medföra en minskning av avdraget i inkomstslaget tjänst.

32. ⁴ Den som använt egen bil i näringsverksamhet har rätt till avdrag med 1 krona och 30 öre för varje körd kilometer. Det sagda gäller inte om bilen utgjort tillgång i näringsverksamheten.	32. Den som använt egen bil i näringsverksamhet har rätt till avdrag med 1 krona och 30 öre för varje körd kilometer <i>upp till och med 20 000 kilometer under beskattningsåret och med 2 kronor för varje körd kilometer därutöver under samma tid</i> . Det sagda gäller inte om bilen utgjort tillgång i näringsverksamheten.
---	---

En sådan delägare i handelsbolag som skall uttagsbeskattas för bilförmån och som har använt förmånsbilen för resor i näringsverksamheten har rätt till avdrag för kostnaden för dieselolja med 50 öre per körd kilometer eller för

kostnaden för annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer. Detta gäller inte om handelsbolaget har betalat kostnaden för drivmedel.

Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

till 32 §

3.⁵ Såsom intäkt av tjänst skall upptas, *bland annat, hyresvärdet av bostad, som kan vara åt den anställde upplåten. För den, som är anställd och såsom löneförmån åtnjuter bostad, skall alltså värdet av denna bostadsförmån medräknas vid löneförmånernas uppskattning.* Såsom intäkt skall även upptas exempelvis värdet av fri kost och fria resor samt skatter, försäkringar o.d., som arbetsgivaren betalat för den anställdes räkning eller som den anställda annars åtnjutit på grund av anställningen. Skatteplikt föreligger dock inte för värdet av fri kost som åtnjuts på allmänna transportmedel vid tjänsteresa eller för värdet av fri frukost som åtnjuts på hotell eller liknande inrättning i samband med övernattnings där under tjänsteresa, allt under förutsättning att kosten obligatoriskt ingår i priset för transporten eller övernattnings i fråga. Värdet av fri kost som åtnjuts vid representation utgör inte heller skattepliktig intäkt. Såvitt avser intern representation gäller detta endast om sammankomsten är tillfällig och av kort varaktighet. *Arbetsgivarens kostnader för tryggnad av arbetstagarers pension genom avsättning eller pensionsförsäkring utgör inte skattepliktig intäkt för den anställde.* Förmån av fri försäkring avseende reseskydd under tjänsteresa är inte heller skattepliktig.

Angående värdesättning å bostadsförmån och andra naturaförmåner, som kunna ingå i avlöningen, meddelas bestämmelser i 42 § och därtill hörande anvisningar. Är

3. Såsom intäkt av tjänst skall upptas *förmån av fri eller delvis fri bostad. Angående värdering av bostadsförmån finns bestämmelser i 42 § och därtill hörande anvisningar.*

Som intäkt skall även upptas exempelvis värdet av fri kost. Skatteplikt föreligger dock inte för värdet av fri kost som åtnjuts på allmänna transportmedel vid tjänsteresa eller för värdet av fri frukost som åtnjuts på hotell eller liknande inrättning i samband med övernattnings där under tjänsteresa, allt under förutsättning att kostnaden obligatoriskt ingår i priset för transporten eller övernattnings i fråga. Värdet av fri kost som åtnjuts vid representation utgör inte heller skattepliktig intäkt. Såvitt avser intern representation gäller detta endast om sammankomsten är tillfällig och av kort varaktighet.

Såsom intäkt skall även upptas värdet fria resor samt skatter, försäkringar o.d, som arbetsgivaren betalat för den anställdes räkning eller som den anställda annars åtnjutit på grund av anställningen. Förmån av fri försäkring avseende reseskydd under tjänsteresa är dock inte skattepliktig.

Arbetsgivarens kostnader för tryggnad av arbetstagarers pension genom avsättning eller pensionsförsäkring utgör inte skattepliktig intäkt för den anställde.

tjänstebostad med hänsyn till vederbörande tjänsteinnehavare i tjänsten åliggande representations skyldighet större än som skäligen kan anses erforderligt för en person i motsvarande ställning men utan särskild, med tjänsten förenad representations skyldighet, skall såsom värde å bostadsförmånen upptagas allenast vad som kan anses motsvara en bostad av sistnämnda beskaffenhet. Motsvarande gäller, därest tjänstebostad av annan anledning är större än som kan anses erforderligt för tjänsteinnehavarens och hans familjs behov. Har tjänsteinnehavare fått utgiva ersättning för bostadsförmån, skall givetvis bostadens uppskattade värde därmed minskas.

12.⁶ Sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och sjukpenning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av tjänst om förmånen grundas på förvärvsinkomst, som hänför sig till tjänst. Till intäkt av tjänst hänföres under nämnda förutsättning också ersättning enligt lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare samt annan lag eller författning, som utgått annorledes än på grund av försäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring.

Föräldrapenningförmåner och vårdbidrag enligt lagen om allmän försäkring, ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård samt ersättning som en allmän försäkringskassa utger enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklönen utgör skattepliktig intäkt av tjänst, dock ej sådan del av vårdbidrag som utgör ersättning för merkostnader.

Korttidsstudiestöd och vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349), vuxenstudiebidrag enligt lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa, utbildningsbidrag för doktorander, särskilt utbildningsbidrag samt timsättning vid vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvux) eller vid svenskundervisning för invandrare (sfi) räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Dagpenning från arbetslöshetskassa, kontant arbetsmarknadsstöd, statsbidrag motsvarande dagpenning vid arbetsmarknadsutbildning som lämnas till den som startar egen näringsverksamhet, och som avser att utgöra ett tillskott till näringsidkarens försörjning under inledningsskedet av verksamheten, räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Dagpenning vid utbildning och tjänstgöring inom totalförsvaret räknas som skattepliktig intäkt av tjänst. Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

Detsamma gäller dagpenning som enligt av regeringen eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda.

Forskarstipendium (Marie Curie-stipendium) som utges direkt eller indirekt av Europeiska gemenskaperna skall tas upp som intäkt av tjänst.

till 33 §

3 c.⁷ Den som använt egen bil för resor i tjänsten har rätt till avdrag för kostnaden med 1 krona och 30 öre för varje körd kilometer.

3 c. Den som använt egen bil för resor i tjänsten har rätt till avdrag för kostnaden med 1 krona och 30 öre för varje körd kilometer *under kalenderåret upp till och med 20 000 kilometer och med 2 kronor för varje körd kilometer därutöver under samma tid.*

Om en skattskyldig som skall beskattas för bilförman använt förmånsbilen vid tjänsteresa och betalat samtliga de kostnader för drivmedlet som är förenade med tjänsteresan, har han rätt till avdrag för kostnaden för dieselolja med 50 öre per körd kilometer eller för kostnaden för annat drivmedel med 80 öre per körd kilometer.

6.⁸ Avdrag medges för avgift till erkänd arbetslöshetskassa. Kan sådant avdrag *ifrågakomma* i flera förvärvskällor skall det i första hand hänföras till den förvärvskälla där bruttointäkten är störst.

6. Avdrag medges för avgift till arbetslöshetskassa. Kan sådant avdrag *komma i fråga* i flera förvärvskällor skall det i första hand hänföras till den förvärvskälla där bruttointäkten är störst.

För skattskyldig som varit bosatt här i landet hela beskattningsåret medges avdrag även för utgifter för arbetslöshetsförsäkring i annat land än Sverige, om intäkt av arbete i det landet tas upp som intäkt av tjänst under beskattningsåret och utgiften inte får dras av enligt 46 § 2 mom.
3.

till 41 §

4.⁹ I fråga om inkomst av tjänst gäller som allmän regel, att inkomst

4.⁹ I fråga om inkomst av tjänst gäller som allmän regel, att inkomst

skall anses hava åtnjutits under det år, då densamma från den skattskyldiges synpunkt är att anse som verklig förvärvad och till sitt belopp känd. Detta är framför allt förhållandet, då inkomsten av den skattskyldige uppburits eller blivit för honom tillgänglig för lyftning eller, såsom i fråga om bostadsförmån och andra förmåner in natura, då den på annat sätt kommit den skattskyldige till godo, detta oberoende av huruvida inkomsten intjänats under året eller tidigare. Förmån av fri eller delvis fri resa på tåg som värderas enligt punkt 6 av anvisningarna till 42 § skall dock anses åtnjuten redan när den skattskyldige disponerar över handling eller dylikt som berättigar till resa. Har den skattskyldige på grund av sin tjänst fått förvärva värdepapper på förmånliga villkor, tas förmånen upp till beskattning det år förvärvet skedde. I fall då behållning på pensionssparkonto skall avskattas enligt 32 § 1 mom. första stycket j inträder skattskyldigheten när pensionsparavtalet upphör att gälla för de tillgångar som skall avskattas. Vid sådan överlåtelse av pensionsförsäkring till ny försäkringsgivare som avses i punkt 1 av anvisningarna till 31 § anses pensionskapitalet utbetalt när ansvaret för en överlåtten försäkring övergår på den övertagande försäkringsgivaren eller, i fråga om pensionsförsäkring som överförs till sådan del av försäkringsgivarens verksamhet som inte avser pensionförsäkring, när överföringen äger rum.

skall anses hava åtnjutits under det år, då densamma från den skattskyldiges synpunkt är att anse som verklig förvärvad och till sitt belopp känd. Detta är framför allt förhållandet, då inkomsten av den skattskyldige uppburits eller blivit för honom tillgänglig för lyftning eller, såsom i fråga om bostadsförmån och andra förmåner in natura, då den på annat sätt kommit den skattskyldige till godo, detta oberoende av huruvida inkomsten intjänats under året eller tidigare. Förmån av fri eller delvis fri resa på tåg som värderas enligt punkt 6 av anvisningarna till 42 § skall dock anses åtnjuten redan när den skattskyldige disponerar över handling eller dylikt som berättigar till resa. *Förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel skall anses åtnjuten månaden efter det att det kommit den skattskyldige till godo.* Har den skattskyldige på grund av sin tjänst fått förvärva värdepapper på förmånliga villkor, tas förmånen upp till beskattning det år förvärvet skedde. I fall då behållning på pensionssparkonto skall avskattas enligt 32 § 1 mom. första stycket j inträder skattskyldigheten när pensionsparavtalet upphör att gälla för de tillgångar som skall avskattas. Vid sådan överlåtelse av pensionsförsäkring till ny försäkringsgivare som avses i punkt 1 av anvisningarna till 31 § anses pensionskapitalet utbetalt när ansvaret för en överlåtten försäkring övergår på den övertagande försäkringsgivaren eller, i fråga om pensionsförsäkring som överförs till sådan del av försäkringsgivarens

verksamhet som inte avser pen- Prop. 1996/97:173
sionförsäkring, när överföringen Bilaga 2
äger rum.

Å andra sidan skall utgifterna och omkostnaderna för inkomstförvärvet avdragas från intäkten under det år, då de verkligen blivit av den skattskyldige bestridda, även om de avser inkomst, som tidigare förvärvats eller först under ett senare år beräknats inflyta.

till 42 §

1.¹⁰ Stundom inträffar, att på en ort saknas möjlighet att uthyra bostäder och att för den skull något hyrespris för orten inte kan fastslås. Särskilt gäller detta i gleset befolkade orter, där befolkningen huvudsakligen består av jordbrukare, vilka bo på fastigheter, som av dem brukas. Den omständigheten, att uthyrningsmöjlighet inte föreligger, medför dock inte, att bostadsförmån saknar värde. Vid bestämmande av bostadsförmånens värde i nu angivet fall kan hyrespriset i kringliggande orter tjäna till ledning.

I bostadsförmånen skall inte inräknas förmån av garage.

Värdet av en tjänstebostad som är större än vad den skattskyldige och hans familj behöver skall beräknas som värdet av en normal bostad för dem. Detta gäller dock bara om bostadens storlek beror på den skattskyldiges representationskyldighet eller på annat sätt beror på tjänsten.

Med marknadsvärde avses det pris som betalas på orten, om det varit fråga om att för kontanta medel inköpa produkter, varor eller andra förmåner som ingår i lön eller annan inkomst. Om ett sådant pris inte direkt kan anges, skall värdet tas upp till det belopp som med hänsyn till rådande förhållanden kan beräknas vid en betalning med kontanta medel. Är det fråga om produkter eller varor från egen näringsverksamhet, skall som värde tas upp det belopp som det kan beräknas att den skattskyldige skulle ha fått vid en försäljning under jämförbara förhållanden av motsvarande kvantiteter.

I fråga om praktikanter, lärlingar, elever vid sjuksköterskeskolor och liknande förekommer, att vederbörande under utbildningstiden åtnjuter naturaförmåner (fri kost, fri bostad) eventuellt jämte en mindre kontantersättning, som närmast har karaktär av fickpengar. I dylika fall må värdet av naturaförmånerna jämkas och upptagas till det lägre belopp, som med hänsyn till kontantersättningens storlek och övriga förhållande framstår som skäligt.

2.¹¹ Värdet av bilförmån exklusive drivmedel skall för kalenderår bestämmas till 0,3 basbelopp med tillägg av ett ränterelaterat belopp och ett

prisrelaterat belopp. Det ränterelaterade beloppet skall beräknas till 75 procent av statslåneräntan vid utgången av november månad andra året före taxeringsåret multiplicerat med nybilspriset för årsmodellen. Det prisrelaterade beloppet skall för en bil med ett nybilspris för årsmodellen som uppgår till högst 7,5 basbelopp beräknas till 9 procent av nybilspriset. Överstiger nybilspriset 7,5 basbelopp skall det prisrelaterade beloppet bestämmas till 9 procent av 7,5 basbelopp med tillägg av ett belopp motsvarande 20 procent av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 basbelopp.

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall förmånsvärdet likväl beräknas enligt första stycket. Som nybilspris anses dock ett belopp som utgör 80 procent av ett uppskattat nybilspris för beskattningens årsmodell av de vanligast förekommande bilarna ägda av juridiska personer om inte det verkliga nybilspriset är högre.

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall förmånsvärdet likväl beräknas enligt första stycket. Som nybilspris anses dock ett belopp som utgör fyra basbelopp om inte det verkliga nybilspriset, med tillägg av anskaffningskostnaden för extrautrustning enligt tredje stycket, är högre.

Vid beräkningen av förmånsvärdet enligt första och andra styckena skall till det angivna nybilspriset i förekommande fall läggas anskaffningskostnaden för extrautrustning.

För den som har kört minst 30 000 kilometer i tjänsten med förmånsbilen under ett kalenderår skall förmånsvärdet bestämmas till 75 procent av det värde som skulle följa av reglerna i första–tredje styckena.

Om den skattskyldige åtnjuter förmånen endast under en del av året skall förmånsvärdet beräknat enligt första–fjärde styckena sättas ned med en tolfedel för varje hel kalendermånad som han inte har åtnjutit förmånen.

Om bilförmån åtnjuts endast i ringa omfattning skall förmånen inte tas upp till beskattning.

Om det i bilförmånen ingår förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel för förmånsbilen skall denna förmån värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2. Marknadsvärdet skall antas motsvara värdet för den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för förmånsbilens totala körsträcka under den tid den skattskyldige varit skattskyldig för förmånsbilen, om den skattskyldige inte gör sannolikt att förmånsvärdet är något annat.

Om det i bilförmånen ingår förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel för förmånsbilen skall denna förmån värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2. Marknadsvärdet skall antas motsvara värdet för den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för förmånsbilens totala körsträcka under den tid den skattskyldige varit skattskyldig för förmånsbilen, om den skattskyldige inte gör sannolikt att marknadsvärdet är något annat.

Med nybilspris för årsmodellen avses det pris som bilen hade när den som ny introducerades på den svenska marknaden. Om ett sådant

introduktionspris ändras efter kort tid skall som nybilspris för årsmodellen avses det justerade priset. I avsaknad av introduktionspris skall som nybilspris för årsmodellen anses det pris som det kan antas att bilen skulle haft om den introducerats på den svenska marknaden när den var ny.

Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas, om inte annat följer av punkt 2, första gången vid 1999 års taxering.

2. De nya bestämmelserna i punkt 32 av anvisningarna till 23 § och punkt 3 c av anvisningarna till 33 § tillämpas endast i fråga om kostnader som belöper på köring efter utgången av år 1997.

¹ Senaste lydelse 1995:651.

² Senaste lydelse 1994:1855.

³ Senaste lydelse 1995:651.

⁴ Senaste lydelse 1996:1208.

⁵ Senaste lydelse 1993:1515.

⁶ Senaste lydelse 1996:1394.

⁷ Senaste lydelse 1996:1208.

⁸ Senaste lydelse 1979:1157.

⁹ Senaste lydelse 1996:651.

¹⁰ Senaste lydelse 1990:650.

¹¹ Senaste lydelse 1996:1208.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1331) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

Härigenom föreslås att 19 § kommunalskattelagen (1928:370) i dess lydelse enligt lagen (1996:1331) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

vad som vid bodelning tillfallit make eller sambo eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring, samt belopp som arbetsgivare utan att försäkring har tecknats för anställdas räkning betalar ut och som motsvarar ersättning på grund av grupplivförsäkring, i den mån beloppet inte väsentligt överstiger vad som utgår för befattningshavare i statens tjänst;

försäkringsersättning eller annan ersättning för skada på egendom, dock att skatteplikt föreligger dels i den mån ersättningen avser annan byggnad än privatbostad eller markanläggning, dels i den mån köpeskilling, som skulle ha influtit om den försäkrade eller skadade egendomen i stället hade sålts, hade varit att hänföra till intäkt av näringsverksamhet och dels i den mån ersättningen eljest motsvarar skattepliktig intäkt av eller avdragsgill omkostnad för näringsverksamhet;

ersättning för förlust eller skada på egendom vid fartygs förolyckande som redare utger till sådan arbetstagare som avses i punkt 1 av anvisningarna till 49 §;

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst;

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, som icke utgör vederlag vid avyttring av egendom, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier för mottagarens utbildning;

stipendier för mottagarens utbildning, *dock inte sådant stipendium som anges i punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 §;*

stipendium som är avsett för andra ändmål och som inte utgår periodiskt och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning;

stipendium som är avsett för andra ändmål och som inte utgår periodiskt och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning, *dock inte sådant stipendium som anges i punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 §;*

studiestöd enligt 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973:349), internationalt bidrag, studielån och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd härav de bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

introduktionsersättning enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar;

allmänt barnbidrag och förlängt barnbidrag, samt barnpension enligt lagen om allmän försäkring till den del pensionen för varje månad den avser inte överstiger en tolfedel av fyrtio procent eller, vid pension efter båda föräldrarna, åttio procent, av basbeloppet den månad pensionen avser samt sådan i 17 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring angiven livränta i form av efterlevandelivränta till barn enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller enligt annan i nämnda lagrum angiven författning till den del livräntan föranlett minskning av sådan del av barnpension som inte är skattepliktig;

kontantunderstöd som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. 2 och 3 §§ lagen om allmän försäkring, sådan del av vårdbidrag enligt 9 kap. 4 och 4 a §§ samma lag som utgör ersättning för merkostnader, ersättning för merutgifter för resor enligt 3 kap. 7 a § samma lag, särskilt pensionstillägg enligt lagen (1990:773) om särskilt pensionstillägg till folkpension för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn som hemsjukvårdsbidrag och hemvårdsbidrag, som utges av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

assistansersättning enligt lagen (1993:389) om assistansersättning och ekonomiskt stöd till kostnader för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade;

bostadstillägg enligt lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i lagen (1988:786) om bostadsbidrag och lagen (1993:737) om bostadsbidrag;

bidrag enligt lagen (1988:1463) om bidrag vid adoption av utländska barn;

bidrag enligt lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn;

ersättning som fastställts av allmän domstol eller utgått av allmänna medel till den som – utan att det skett yrkesmässigt – inställt sig inför domstol eller annan myndighet, om ersättningen avser resersättning, traktamente eller ersättning för tidsspillan;

förmån av fri resa till eller från anställningsintervju eller kostnadsersättning för sådan resa till den del förmånen eller ersättningen avser resa inom eller mellan Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna och, såvitt gäller ersättningen, till den del den inte överstiger faktiska resekostnader och vid körning med egen bil inte överstiger det avdrag som medges för kostnader för resor med egen bil enligt den schablon som anges i punkt 4 av anvisningarna till 33 §;

hittelön samt ersättning till den som i särskilt fall räddat person eller egendom i fara eller bidragit till avslöjande eller gripande av person som begått brott;

sedvanlig ersättning till den som lämnat organ, blod eller modersmjölk;

tävlingsvinst som inte hänförs till anställning eller uppdrag och som utgår i annan form än kontant eller därmed likställd ersättning, om vinsten avser minnesföremål eller värdet inte överstiger 0,03 basbelopp avrundat till närmaste hundratal kronor;

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelse än sådan för vilka avdrag icke åtnjuts vid avsättning till stiftelsen;

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar samt kottar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kronor och inte kan hänföras till näringsverksamhet som utgör rörelse eller till lön eller liknande förmån;

ränta enligt 61 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 69 § 1 och 2 mom., 69 a § tredje stycket eller 75 a § fjärde stycket uppbördslagen (1953:272), 22 § tullagen (1973:670), 20 § lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, 5 kap. 13 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 40 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, 24 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, 32 och 34 §§ tullagen (1987:1065) eller 16 kap. 15 § mervärdesskattelagen (1994:200);

ränta som enligt bestämmelserna i 3 kap. 23 § 3 och 4 lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter inte redovisas i kontrolluppgift om sådan ränta för den skattskyldige under ett beskattningsår sammanlagt inte uppgår till 500 kronor;

ränta enligt 22 § tredje stycket lagen (1993 :737) om bostadsbidrag; vad som utgör utgående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

Om mervärdesskatt ändå har räknats med vid inkomstredovisningen anses skatten, om den betalats till staten, som en sådan speciell skatt för vilken avdrag medges vid inkomsttaxeringen enligt denna lag. Till följd av detta utgör belopp som har fallit bort, och för vilket avdrag medgetts vid inkomsttaxeringen, skattepliktig intäkt vid inkomsttaxeringen.

Beträffande ersättning som utfaller på grund av avtalsgruppsjukförsäkring gäller särskilda bestämmelser i 32 § 3 a mom. och punkt 12 av anvisningarna till 22 §.

(Se vidare anvisningarna.)

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:000) om betalning av skatter och avgifter

Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 20 § och 9 kap. 2 § lagen (1997:000) om betalning av skatter och avgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.
20 §

Från någon annan ersättning för kostnader i arbetet än sådan som avses i 19 § skall skatteavdrag göras endast i följande utsträckning:

1. Om det är uppenbart att ersättningen avser kostnader som mottagaren inte får dra av vid inkomsttaxeringen, skall skatteavdrag beräknas på hela ersättningen.

2. Om det är uppenbart att ersättningen överstiger det belopp som mottagaren får dra av vid inkomsttaxeringen, skall skatteavdrag beräknas på den överstigande delen.

I fråga om kostnadsersättning för resa med egen bil i tjänsten gäller att skatteavdrag beräknas på ersättningen endast till den del den överstiger det lägre kilometeravdraget i punkt 3 c av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370). Om ersättning från en och samma utbetalare utges för mer än 20 000 kilometers körning i tjänsten under kalenderåret skall skatteavdrag endast göras på den del av ersättningen som överstiger det högre kilometeravdraget i punkt 3 c första stycket kommunalskattelagen och som belöper på körning överstigande 20 000 kilometer.

9 kap.
2 §

Skattepliktiga förmåner skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 kap. 14, 15 och 17 §§. Sådan drivmedelsförmån som avses i punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) skall dock värderas till marknadsvärdet.

På begäran av arbetsgivaren får skattemyndigheten bestämma värdet av förmånen om

1. det finns grund för jämkning av värdet av bilförmån eller kostförmån enligt punkt 4 andra eller tredje stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370), eller

Prop. 1996/97:173

Bilaga 2

2. bostadsförmånsvärde som bestäms enligt 8 kap. 15 § avviker med mer än 10 % från det värde som följer av 42 § första stycket och punkt 3 *andra stycket* av anvisningarna till 32 § *kommunalskattelagen*.

2. bostadsförmånsvärde som bestäms enligt 8 kap. 15 § avviker med mer än 10 % från det värde som följer av 42 § första stycket och punkt 1 av anvisningarna till *nämnda paragraf*.

Arbetsgivaren skall underrätta arbetstagaren om skattemyndighetens beslut.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:000) om ändring i lagen (1990:325) självdeklaration och kontrolluppgifter

Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 9 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter i dess lydelse enligt lagen (1997:000) om ändring i lagen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.
9 §¹

I kontrolluppgiften skall det för varje belopp anges om arbetsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.

Ersättning för ökade levnads- kostnader eller kostnader för resa med egen bil i tjänsten som enligt 8 kap. 19 och 20 §§ lagen (1997:000) om betalning av skatter och avgifter skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag, skall i kontrolluppgift anges som lön, arvode eller motsvarande. Har ersättning för ökade levnadskostnader som enligt 8 kap. 19 § lagen om betalning av skatter och avgifter inte skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag utgått för en eller flera tjänsteresor som omfattat en sammanhängande period av mer än tre månader, skall detta anges i kontrolluppgift som också skall innehålla upplysning om i vad mån fråga är om inrikes eller utrikes förrättning.

Ersättning för ökade levnads- kostnader eller kostnader för resa med egen bil *eller förmånsbil* i tjänsten som enligt 8 kap. 19 och 20 §§ lagen (1997:000) om betalning av skatter och avgifter skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag, skall i kontrolluppgift anges som lön, arvode eller motsvarande. Har ersättning för ökade levnadskostnader som enligt 8 kap. 19 § lagen om betalning av skatter och avgifter inte skall ligga till grund för beräkning av preliminär A-skatt utgått för en eller flera tjänsteresor som omfattat en sammanhängande period av mer än tre månader, skall detta anges i kontrolluppgift som också skall innehålla upplysning om i vad mån fråga är om inrikes eller utrikes förrättning.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp det sammanlagda värdet av andra kostnadsersättningar än sådana som enligt 5 § 3 a-c skall uppges först efter föreläggande av skattemyndigheten. Dock skall ersättningen, då det är uppenbart att den avser kostnader som inte är avdragsgilla vid mottagarens inkomsttaxering eller att den överstiger avdragsgillt belopp, till denna del anges som lön, arvode eller motsvarande.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp sådant skatteavdrag som har gjorts.

Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

¹Nuvarande lydelse enligt lagrådsremiss Ett nytt system för betalning av skatter och avgifter, m.m.

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:813) om homosexuella sambor

Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att lagen (1987:813) om homosexuella sambor¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Om två personer bor tillsammans i ett homosexuellt förhållande, skall vad som gäller i fråga om sambor enligt följande lagar och bestämmelser tillämpas även på de homosexuella samborna:

1. lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem,
 2. ärvdabalken,
 3. jordabalken,
 4. 10 kap. 9 § rättegångsbalken,
 5. 4 kap. 19 § första stycket utskökningsbalken,
 6. 19 § första stycket, punkt 1 nionde stycket och punkt 3 sjunde stycket av anvisningarna till 31 § samt *punkt 3 a* av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen,
 6. 19 § första stycket, punkt 1 nionde stycket och punkt 3 sjunde stycket av anvisningarna till 31 § samt *punkterna 3 a, 3 b och 4* av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen,
 7. lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
 8. bostadsrättslagen (1991:614),
 9. 9 § rättshjälpslagen (1972:429),
 10. lagen (1981:131) om kallelse på okända borgenärer,
 11. 5 kap. 18 § tredje stycket fastighetsbildningslagen (1979:988),
 12. 10 § insiderlagen (1990:1342),
 13. 11 kap. 3 § första och andra stycket och 5 § andra stycket vallagen (1972:620),
 14. 36 § första stycket lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigeval, m.m.,
 15. 2 § andra stycket lagen (1993:1404) om brevröstning i Förbundsrepubliken Tyskland och i Schweiz,
 16. lagen (1993:1469) om uppskovsavdrag vid byte av bostad,
 17. 10 kap. 18 §, 11 kap 2 , 15 och 16 §§, 12 kap. 7 och 8 §§ samt 16 kap. 7 och 9 §§ föräldrabalken, samt
 18. säkerhetsskyddslagen (1996:627),
 19. lagen (1996:1231) om skattereduktion för fastighetsskatt i vissa fall vid 1997–2001 års taxeringar.
- Förutsätter dessa lagar eller bestämmelser att samborna skall vara ogifta, gäller det också de homosexuella samborna.

¹Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

¹Senaste lydelse 1996:1233.

1.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:000) om ändring lagen (1962:381) om allmän försäkring

Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.
2 §¹

Med *inkomst av anställning* avses lön eller annan ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner, som en försäkrad har fått såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Med lön likställs kostnadsersättning som inte enligt 8 kap. lagen (1997:000) om betalning av skatter och avgifter undantas vid beräkning av skatteavdrag. Sådan skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån som utgår på grund av kundtrohet eller liknande, skall också anses som inkomst av anställning, om den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen. Till sådan inkomst räknas dock inte från en och samme arbetsgivare utgiven lön som som under ett år ej uppgått till 1 000 kronor. Till sådan inkomst räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 2–6 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. I fråga om arbete som har utförts utomlands bortses vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Såsom inkomst av anställning anse även

a) sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt denna lag samt sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för försäkrads inkomst såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst,

b) föräldrapenningförmåner,

c) vårdbidrag enligt 9 kap. 4 §, i den mån bidraget inte är ersättning för merkostnader,

d) dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa,

e) kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,

f) utbildningsbidrag under arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering i form av dagpenning,

g) korttidsstudiestöd och vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349) eller lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa samt särskilt utbildningsbidrag,

h) delpension enligt lagarna (1975:380) och (1979:84) om delpensionsförsäkring,

i) dagpenning till totalförsvarspiktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspikt och andra som erhåller dagpenning enligt de för totalförsvarspiktiga gällande grunderna, Prop. 1996/97:173 Bilaga 2

j) utbildningsbidrag för doktorander,

k) timersättning vid vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sär vux) och vid svenskundervisning för invandrare (sfi),

l) livränta enligt 4 kap. lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av sagda lag,

m) från Sveriges författarfond och Konstnärnämnden utgående bidrag som ej är att hänföra till inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 §, i den mån regeringen så förordnar,

n) statsbidrag till arbetslösa som tillskott till deras försörjning när de startar egen rörelse,

o) stipendium som enligt punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen skall tas upp som intäkt av tjänst,

p) ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närstående vård,

q) tillfälliga förvärvsinkomster av verksamhet som inte bedrivs självständigt,

r) ersättning som en allmän försäkringskassa utger enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklön,

s) semesterersättning från semesterkassa.

I fråga om ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner för utfört arbete i annan form än pension och semesterersättning från semesterkassa, i fråga om ersättning till idrottsutövare från visst slag av ideell förening samt i fråga om ersättning från vinstandelsstiftelse eller annan juridisk person med motsvarande ändamål gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket samt 2 a § tredje och fjärde styckena.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall hänsyn tas till lön eller annan ersättning, som den försäkrade har fått från en arbetsgivare, som är bosatt utom riket eller är utländsk juridisk person, endast i fall då den försäkrade sysselsatts här i riket och överenskommelse inte träffats enligt 3 kap. 2 a § första stycket eller då han tjänstgjort som sjöman ombord på svenskt handelsfartyg. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svensk medborgare, om svenska staten eller, där lönen härrör från utländsk juridisk person, en svensk juridisk person, som äger ett bestämmande inflytande över den utländska juridiska personen, enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggs pensionsavgiften.

Hänsyn skall ej heller tas till lön eller annan ersättning från främmande matts beskickning eller lönade konsulat här i riket eller från arbetsgivare, som tillhör sådan beskickning eller sådant konsulat och som inte är svensk medborgare. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svensk medborgare eller till den som utan att vara svensk medborgare är bosatt i

riket, om en utländsk beskickning här i riket enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggsavgiften.

Prop. 1996/97:173
Bilaga 2

Den som åtagit sig förbindelse enligt tredje eller fjärde stycket skall anses som arbetsgivare.

¹ Nuvarande lydelse enligt lagrådsremiss Ett nytt system för betalning av skatter och avgifter, m.m.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 1996/97:173
Bilaga 3

Följande remissinstanser har avgett yttrande. Riksförsäkringsverket, Riksskatteverket, Kammarrätten i Jönköping, Länsrätten i Västernorrlands län, Arbetsgivarverket, Konsumentverket, Arbetsmarknadsstyrelsen, Tjänstemännens Centralorganisation TCO, Landsorganisationen i Sverige LO, Svenska Arbetsgivareföreningen SAF, Företagarnas Riksförbund, Grossistförbundet Svensk Handel, Svenska Revisorsamfundet SRS, IT-Kommissionen, Naturvetenskapliga forskningsrådet, Svenska församlings- och pastoratsförbundet SKPF, Svenska kyrkans personalförbund och Säljarnas Riksförbund.

Sveriges Akademikers Centralorganisation SACO, Företagens Uppgiftslämnardelegation FUD och Auktoriserade revisorer FAR har avstått från att yttra sig.

Stiftelsen Svensk Etanolutveckling har inte svarat.

Svenska Arbetsgivareföreningen och Sveriges Industriförbund har lämnat ett gemensamt yttrande.

Dessutom har det inkommit yttrande från Telia, Bilindustriföreningen och HBH Consultants KB.

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att 32 § 3 c mom., punkt 23 av anvisningarna till 23 §, punkterna 3 och 12 av anvisningarna till 32 §, punkt 6 av anvisningarna till 33 §, punkt 4 av anvisningarna till 41 § samt punkterna 1 och 2 av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §

*3 c mom.*¹ Om en vara eller en tjänst, som en anställd erhåller av arbetsgivaren, är av väsentlig betydelse för utförandet av hans arbetsuppgifter, skall förmånen av varan eller tjänsten inte tas upp som intäkt, om förmånen är av begränsat värde för den anställde och inte utan svårighet kan särskiljas från nyttan i anställningen. Inte heller tas som intäkt upp förmån av fria arbetskläder och fri uniform om förmånen avser kläder som är anpassade för arbetet och inte lämpligen kan användas privat.

En förmån av att använda en av arbetsgivaren tillhandahållen datorutrustning för privat bruk skall inte tas upp som intäkt, om förmånen väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen.

Anvisningarna

till 23 §

23.² Avdrag får göras för fastighetsskatt och särskild löneskatt på pensionskostnader och speciella för näringsverksamheten utgående skatter och avgifter till det allmänna. Däremot får svenska allmänna skatter inte dras av (se 20 §). Avdrag får dock göras för mervärdesskatt som har återförts enligt 9 kap. 5 eller 6 § mervärdesskattelagen (1994:200) och inbetalats till staten på sätt som anges i 9 kap. 3 § första stycket 2 mervärdesskattelagen.

Premie för grupplivförsäkring, som tecknats av fysisk person i hans egenskap av utövare av viss näringsverksamhet, utgör avdragsgill omkostnad i näringsverksamheten. Om den ersättning, som kan komma att utfalla på grund av försäkringen, utgår efter väsentligt förmånligare grunder än vad som gäller enligt grupplivförsäkring för befattningshavare i statens tjänst, skall dock endast den del av premien som kan anses motsvara förmåner enligt grupplivförsäkring för nyss nämnda befattningshavare räknas som

omkostnad i näringsverksamheten. Premie för resesyddsförsäkring avseende resa i verksamheten utgör avdragsgill omkostnad i näringsverksamheten.

Bestämmelserna i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till erkänd arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av näringsverksamhet.

Bestämmelserna i punkt 6 första stycket av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av näringsverksamhet.

Bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § om avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen och i 33 § 2 mom. om begränsning i rätten till avdrag för sådana kostnader gäller också beträffande inkomst av näringsverksamhet. Om den skattskyldige har kostnader för sådana resor både i inkomstslaget tjänst och i inkomstslaget näringsverksamhet skall begränsningen avse de sammanlagda kostnaderna och i första hand medföra en minskning av avdraget i inkomstslaget tjänst.

till 32 §

3.³ Såsom intäkt av tjänst skall upptas, bland annat, *hyresvärdet* av bostad, som kan vara åt den anställde upplåten. För den, som är anställd och såsom löneförmån åtnjuter bostad, skall alltså värdet av denna bostadsförmån medräknas vid löneförmånernas uppskattning. Såsom intäkt skall även upptas exempelvis värdet av fri kost och fria resor samt skatter, försäkringar o.d., som arbetsgivaren betalat för den anställdes räkning eller som den anställde annars åtnjuter på grund av anställningen. Skatteplikt föreligger dock inte för värdet av fri kost som åtnjuts på allmänna transportmedel vid tjänsteresa eller för värdet av fri frukost som åtnjuts på hotell eller liknande inrättning i samband med övernattning där under tjänsteresa, allt under förutsättning att kosten obligatoriskt ingår i priset för transporten eller övernattningen i fråga. Värdet av fri kost som åtnjuts vid representation utgör inte heller skattepliktig intäkt. Såvitt avser intern representation gäller detta endast om sammankomsten är

3. Såsom intäkt av tjänst skall upptas, bland annat, *förmån* av fri eller delvis fri bostad. Angående värdering av bostadsförmån finns bestämmelser i 42 § och därtill hörande anvisningar. I bostadsförmån skall inte inräknas förmån av fritt eller delvis fritt garage.

Såsom intäkt skall även upptas exempelvis värdet av fri kost. Skatteplikt föreligger dock inte för värdet av fri kost som åtnjuts på allmänna transportmedel vid tjänsteresa eller för värdet av fri frukost som åtnjuts på hotell eller liknande inrättning i samband med övernattning där under tjänsteresa, allt under förutsättning att kostnaden obligatoriskt ingår i priset för transporten eller övernattningen i fråga. Värdet av fri kost som åtnjuts vid representation utgör inte heller skattepliktig intäkt. Såvitt avser intern representation gäller detta endast om sammankomsten är tillfällig och av kort varaktighet.

Såsom intäkt skall upptas värdet av fria resor samt skatter, försäkringar o.d., som arbetsgivaren

Nuvarande lydelse

tillfällig och av kort varaktighet. Arbetsgivares kostnader för tryggnade av arbetstagares pension genom avsättning eller pensionsförsäkring utgör inte skattepliktig intäkt för den anställde. Förmån av fri försäkring avseende reseskydd under tjänsteresa är inte heller skattepliktig.

Angående värdesättning å bostadsförmån och andra naturaförmåner, som kunna ingå i avlöningen, meddelas bestämmelser i 42 § och därtill hörande anvisningar. Är tjänstebostad med hänsyn till vederbörande tjänsteinnehavare i tjänsten åliggande representationskyldighet större än som skäligen kan anses erforderligt för en person i motsvarande ställning men utan särskild, med tjänsten förenad representationskyldighet, skall såsom värde å bostadsförmånen upptagas allenast vad som kan anses motsvara en bostad av sistnämnda beskaffenhet. Motsvarande gäller, därest tjänstebostad av annan anledning är större än som kan anses erforderligt för tjänsteinnehavarens och hans familjs behov. Har tjänsteinnehavare fått utgiva ersättning för bostadsförmån, skall givetvis bostadens uppskattade värde därmed minskas.

Föreslagen lydelse

betalat för den anställdes räkning eller som den anställde annars åtnjuter på grund av anställningen. Förmån av fri försäkring avseende reseskydd under tjänsteresa är dock inte skattepliktig.

Arbetsgivares kostnader för tryggnade av arbetstagares pension genom avsättning eller pensionsförsäkring utgör inte skattepliktig intäkt för den anställde.

12.⁴ Sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och sjukpenning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän utgör skattepliktig intäkt av tjänst om förmånen grundas på förvärvsinkomst, som hänför sig till tjänst. Till intäkt av tjänst hänföres under nämnda förutsättning också ersättning enligt lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare samt annan lag eller författning, som utgått annorledes än på grund av försäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring.

Föräldrapenningförmåner och vårdbidrag enligt lagen om allmän försäkring, ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård samt ersättning som en allmän försäkringskassa utger enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklönen utgör skattepliktig intäkt av tjänst, dock ej sådan del av vårdbidrag som utgör ersättning för merkostnader.

Korttidsstudiestöd och vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349), vuxenstudiebidrag enligt lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa, utbildningsbidrag för doktorander, särskilt utbildningsbidrag samt timersättning vid vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sär vux) eller vid svenskundervisning för invandrare (sfi) räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Dagpenning från arbetslöshetskassa, statsbidrag motsvarande dagpenning vid arbetsmarknadsutbildning som lämnas till den som startar egen näringsverksamhet, och som avser att utgöra ett tillskott till näringsidkarens försörjning under inledningskedet av verksamheten, räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Dagpenning vid utbildning och tjänstgöring inom totalförsvaret räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

Detsamma gäller dagpenning som enligt av regeringen eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda.

Forskarstipendium (Marie Curie-stipendium) som utges direkt eller indirekt av Europeiska gemenskaperna räknas som skattepliktig intäkt av tjänst.

till 33 §

6.⁵ Avdrag medges för avgift till erkänd arbetslöshetskassa. Kan sådant avdrag ifrågakomma i flera förvärvskällor skall det i första hand hänföras till den förvärvskälla där bruttointäkten är störst.

6. Avdrag medges för avgift till arbetslöshetskassa. Kan sådant avdrag komma i fråga i flera förvärvskällor skall det i första hand hänföras till den förvärvskälla där bruttointäkten är störst.

Avdrag medges även för avgift till utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande enligt ett annat lands system för förmåner vid arbetslöshet, om intäkt av arbete från det landet tas upp som intäkt av tjänst i Sverige under beskattningsåret och avgiften inte får dras av enligt 46 § 2 mom. 3. Har den skattskyldige varit bosatt i Sverige under endast del av beskattningsåret medges avdrag

bara till den del avgiften belöper på nämnda tid.

till 41 §

4.⁶ I fråga om inkomst av tjänst gäller som allmän regel, att inkomst skall anses hava åtnjutits under det år, då densamma från den skattskyldiges synpunkt är att anse som verkligen förvärvad och till sitt belopp känd. Detta är framför allt förhållandet, då inkomsten av den skattskyldige uppburits eller blivit för honom tillgänglig för lyftning eller, såsom i fråga om bostadsförmån och andra förmåner in natura, då den på annat sätt kommit den skattskyldige till godo, detta oberoende av huruvida inkomsten intjänats under året eller tidigare. Förmån av fri eller delvis fri resa på tåg som värderas enligt punkt 6 av anvisningarna till 42 § skall dock anses åtnjuten redan när den skattskyldige disponerar över handling eller dylikt som berättigar till resa. Har den skattskyldige på grund av sin tjänst fått förvärva värdepapper på förmånliga villkor, tas förmånen upp till beskattning det år förvärvet skedde. I fall då behållning på pensionssparkonto skall avskattas enligt 32 § 1 mom. första stycket j inträder skattskyldigheten när pensionssparavtalet upphör att gälla för de tillgångar som skall avskattas. Vid sådan överlåtelse av pensionsförsäkring till ny försäkringsgivare som avses i punkt 1 av anvisningarna till 31 § anses pensionskapitalet utbetalt när ansvaret för en överlåtten försäkring övergår på den övertagande försäkringsgivaren eller, i fråga om pensionsförsäkring som överförs till sådan del av försäkringsgivarens

4. I fråga om inkomst av tjänst gäller som allmän regel, att inkomst skall anses hava åtnjutits under det år, då densamma från den skattskyldiges synpunkt är att anse som verkligen förvärvad och till sitt belopp känd. Detta är framför allt förhållandet, då inkomsten av den skattskyldige uppburits eller blivit för honom tillgänglig för lyftning eller, såsom i fråga om bostadsförmån och andra förmåner in natura, då den på annat sätt kommit den skattskyldige till godo, detta oberoende av huruvida inkomsten intjänats under året eller tidigare. Förmån av fri eller delvis fri resa på tåg som värderas enligt punkt 6 av anvisningarna till 42 § skall dock anses åtnjuten redan när den skattskyldige disponerar över handling eller dylikt som berättigar till resa. *Förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel skall anses åtnjuten månaden efter det att drivmedlet har kommit den skattskyldige till godo.* Har den skattskyldige på grund av sin tjänst fått förvärva värdepapper på förmånliga villkor, tas förmånen upp till beskattning det år förvärvet skedde. I fall då behållning på pensionssparkonto skall avskattas enligt 32 § 1 mom. första stycket j inträder skattskyldigheten när pensionssparavtalet upphör att gälla för de tillgångar som skall avskattas. Vid sådan överlåtelse av pensionsförsäkring till ny försäkringsgivare som avses i punkt 1 av anvisningarna till 31 § anses pensionskapitalet utbetalt när ansvaret för en överlåtten

Nuvarande lydelse

verksamhet som inte avser pensionsförsäkring, när överföringen äger rum.

Föreslagen lydelse

försäkring övergår på den övertagande försäkringsgivaren eller, i fråga om pensionsförsäkring som överförs till sådan del av försäkringsgivarens verksamhet som inte avser pensionsförsäkring, när överföringen äger rum.

Prop. 1996/97:173
Bilaga 4

Å andra sidan skall utgifterna och omkostnaderna för inkomstförvärvet avdragas från intäkten under det år, då de verkligen blivit av den skattskyldige bestridda, även om de avser inkomst, som tidigare förvärvats eller först under ett senare år beräknats inflyta.

till 42 §

1.⁷ Stundom inträffar, att på en ort saknas möjlighet att uthyra bostäder och att för den skull något hyrespris för orten inte kan fastslås. Särskilt gäller detta i glest befolkade orter, där befolkningen huvudsakligen består av jordbrukare, vilka bo på fastigheter, som av dem brukas. Den omständigheten, att uthyrningsmöjlighet inte föreligger, medför dock inte, att bostadsförmån saknar värde. Vid bestämmande av bostadsförmånens värde i nu angivet fall kan hyrespriset i kringliggande orter tjäna till ledning.

Värdet av en tjänstebostad som är större än vad den skattskyldige och hans familj behöver, skall beräknas som värdet av en normal bostad för dem, om bostadens storlek beror på den skattskyldiges representationskyldighet eller på annat sätt beror på tjänsten.

Med marknadsvärde avses det pris som betalas på orten, om det varit fråga om att för kontanta medel inköpa produkter, varor eller andra förmåner som ingår i lön eller annan inkomst. Om ett sådant pris inte direkt kan anges, skall värdet tas upp till det belopp som med hänsyn till rådande förhållanden kan beräknas vid en betalning med kontanta medel. Är det fråga om produkter eller varor från egen näringsverksamhet, skall som värde tas upp det belopp som det kan beräknas att den skattskyldige skulle ha fått vid en försäljning under jämförbara förhållanden av motsvarande kvantiteter.

I fråga om praktikanter, lärlingar, elever vid sjuksköterskeskolor och liknande förekommer, att vederbörande under utbildningstiden åtnjuter naturaförmåner (fri kost, fri bostad) eventuellt jämte en mindre kontantersättning, som närmast har karaktär av fickpengar. I dylika fall må värdet av naturaförmånerna jämkas och upptagas till det lägre belopp, som med hänsyn till kontantersättningens storlek och övriga förhållanden framstår som skäligt.

2.⁸Värdet av bilförmån exklusive drivmedel skall för kalenderår bestämmas till 0,3 basbelopp med tillägg av ett ränterelaterat belopp och ett prisrelaterat belopp. Det ränterelaterade beloppet skall beräknas till 75 procent av statslåneräntan vid utgången av november månad andra året före taxeringsåret multiplicerat med nybilspriset för årsmodellen. Det prisrelaterade beloppet skall för en bil med ett nybilspris för årsmodellen som uppgår till högst 7,5 basbelopp beräknas till 9 procent av nybilspriset. Överstiger nybilspriset 7,5 basbelopp skall det prisrelaterade beloppet bestämmas till 9 procent av 7,5 basbelopp med tillägg av ett belopp motsvarande 20 procent av den del av nybilspriset som överstiger 7,5 basbelopp.

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall förmånsvärdet likvärd beräknas enligt första stycket. Som nybilspris anses dock ett belopp som utgör 80 procent av ett uppskattat nybilspris för beskattningens årsmodell av de vanligast förekommande bilarna ägda av juridiska personer om inte det verkliga nybilspriset är högre.

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall förmånsvärdet likvärd beräknas enligt första stycket. Som nybilspris anses dock ett belopp som utgör fyra basbelopp om inte det verkliga nybilspriset, med tillägg av anskaffningskostnaden för extrautrustning enligt tredje stycket, är högre.

Vid beräkningen av förmånsvärdet enligt första och andra styckena skall till det angivna nybilspriset i förekommande fall läggas anskaffningskostnaden för extrautrustning.

Vid beräkningen av förmånsvärdet enligt första och andra styckena skall till det verkliga nybilspriset i förekommande fall läggas anskaffningskostnaden för extrautrustning.

För den som har kört minst 30 000 kilometer i tjänsten med förmånsbilen under ett kalenderår skall förmånsvärdet bestämmas till 75 procent av det värde som skulle följa av reglerna i första–tredje styckena.

Om den skattskyldige åtnjuter förmånen endast under en del av året skall förmånsvärdet beräknat enligt första–fjärde styckena sättas ned med en tolfedel för varje hel kalendermånad som han inte har åtnjutit förmånen.

Om bilförmån åtnjuts endast i ringa omfattning skall förmånen inte tas upp till beskattning.

Om det i bilförmånen ingår förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel för förmånsbilen skall denna förmån värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2. Marknadsvärdet skall antas motsvara värdet för den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för förmånsbilens totala körsträcka

Om det i bilförmånen ingår förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel för förmånsbilen skall denna förmån värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2. Marknadsvärdet skall antas motsvara värdet för den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för förmånsbilens totala körsträcka

Nuvarande lydelse

under den tid den skattskyldige varit skattskyldig för *förmånsbilen*, om den skattskyldige inte gör sannolikt att *förmånsvärdet* är något annat.

Föreslagen lydelse

under den tid den skattskyldige varit skattskyldig för *bilförmånen*, om den skattskyldige inte gör sannolikt att *marknadsvärdet* är något annat.

Med nybilspris för årsmodellen avses det pris som bilen hade när den som ny introducerades på den svenska marknaden. Om ett sådant introduktionspris ändras efter kort tid skall som nybilspris för årsmodellen avses det justerade priset. I avsaknad av introduktionspris skall som nybilspris för årsmodellen anses det pris som det kan antas att bilen skulle ha haft om den introducerats på den svenska marknaden när den var ny.

Prop. 1996/97:173
Bilaga 4

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas, om inte annat följer av punkt 2 och 3, första gången vid 1999 års taxering.

2. Den nya bestämmelsen i punkt 4 av anvisningarna till 41 § tillämpas endast i fråga om förmåner som kommit den skattskyldige till godo efter utgången av år 1997.

3. Den nya bestämmelsen i punkt 12 av anvisningarna till 32 § tillämpas inte i fråga om stipendium som beviljats före utgången av år 1997 och vars storlek har bestämts med hänsyn till att det inte är skattepliktigt.

¹ Senaste lydelse 1995:651.

² Lydelse enligt prop. 1996/97:100.

³ Senaste lydelse 1993:1515.

⁴ Lydelse enligt prop. 1996/97:107.

⁵ Senaste lydelse 1979:1157.

⁶ Senaste lydelse 1996:651.

⁷ Senaste lydelse 1990:650.

⁸ Senaste lydelse 1996:1208.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1331) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1996:1331) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

dels att 19 § skall ha följande lydelse,

dels att det i övergångsbestämmelserna skall införas en ny punkt, 3, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §¹

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

vad som vid bodelning tillfallit make eller sambo eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring, samt belopp som arbetsgivare utan att försäkring har tecknats för anställdas räkning betalar ut och som motsvarar ersättning på grund av grupplivförsäkring, i den mån beloppet inte väsentligt överstiger vad som utgår för befattningshavare i statens tjänst;

försäkringsersättning eller annan ersättning för skada på egendom, dock att skatteplikt föreligger dels i den mån ersättningen avser annan byggnad än privatbostad eller markanläggning, dels i den mån köpeskilling, som skulle ha influtit om den försäkrade eller skadade egendomen i stället hade sålts, hade varit att hänföra till intäkt av näringsverksamhet och dels i den mån ersättningen eljest motsvarar skattepliktig intäkt av eller avdragsgill omkostnad för näringsverksamhet;

ersättning för förlust eller skada på egendom vid fartygs förolyckande som redare utger till sådan arbetstagare som avses i punkt 1 av anvisningarna till 49 §;

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst;

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, som icke utgör vederlag vid avyttring av egendom, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier för mottagarens utbildning;

stipendium för mottagarens utbildning, dock inte ett sådant stipendium som anges i punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 §;

stipendium som är avsett för andra ändamål och som inte utgår periodiskt och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning;

stipendium som är avsett för andra ändamål och som inte utgår periodiskt och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning, dock inte ett sådant stipendium som anges i punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 §;

studiestöd enligt 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973:349), internationella bidrag, studielån och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd härav de bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

introduktionsersättning enligt lagen (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlännningar;

allmänt barnbidrag och förlängt barnbidrag, samt barnpension enligt lagen om allmän försäkring till den del pensionen för varje månad den avser inte överstiger en tolfedel av fyrtio procent eller, vid pension efter båda föräldrarna, åttio procent, av basbeloppet den månad pensionen avser samt sådan i 17 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring angiven livränta i form av efterlevandelivränta till barn enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller enligt annan i nämnda lagrum angiven författning till den del livräntan föranlett minskning av sådan del av barnpension som inte är skattepliktig;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. 2 och 3 §§ lagen om allmän försäkring, sådan del av vårdbidrag enligt 9 kap. 4 och 4 a §§ samma lag som utgör ersättning för merkostnader, ersättning för merutgifter för resor enligt 3 kap. 7 a § samma lag, särskilt pensionstillägg enligt lagen (1990:773) om särskilt pensionstillägg till folkpension för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn samt hemsjukvårdsbidrag och hemvårdsbidrag, som utges av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

assistansersättning enligt lagen (1993:389) om assistansersättning och ekonomiskt stöd till kostnader för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade;

bostadstillägg enligt lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer; kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i lagen (1988:786) om bostadsbidrag och lagen (1993:737) om bostadsbidrag;

bidrag enligt lagen (1988:1463) om bidrag vid adoption av utländska barn;

bidrag enligt lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn;

ersättning som fastställts av allmän domstol eller utgått av allmänna medel till den som – utan att det skett yrkesmässigt – inställt sig inför domstol eller annan myndighet, om ersättningen avser reseersättning, traktamente eller ersättning för tidsspillan;

förmån av fri resa till eller från anställningsintervju eller kostnadsersättning för sådan resa till den del förmånen eller ersättningen avser resa inom eller mellan Europeiska unionens medlemsländer eller EES-länderna och, såvitt gäller ersättningen, till den del den inte överstiger faktiska resekostnader och vid körning med egen bil inte överstiger det avdrag som medges för kostnader för resor med egen bil enligt den schablon som anges i punkt 4 av anvisningarna till 33 §;

hittelön samt ersättning till den som i särskilt fall räddat person eller egendom i fara eller bidragit till avslöjande eller gripande av person som begått brott;

sedvanlig ersättning till den som lämnat organ, blod eller modersmjölk;

tävlingsvinst som inte hänförs till anställning eller uppdrag och som utgår i annan form än kontant eller därmed likställd ersättning, om vinsten avser minnesföremål eller värdet inte överstiger 0,03 basbelopp avrundat till närmaste hundratal kronor;

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelse än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar samt kottar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kronor och inte kan hänföras till näringsverksamhet som utgör rörelse eller till lön eller liknande förmån;

ränta enligt 61 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 5 kap. 13 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 40 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, 33 § tullagen (1994:1550) eller 19 kap. 2 och 12–14 §§ skattebetalningslagen (1997:000);

ränta som enligt bestämmelserna i 3 kap. 23 § 3 och 4 lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter inte redovisas i kontrolluppgift om sådan ränta för den skattskyldige under ett beskattningsår sammanlagt inte uppgår till 500 kronor;

ränta enligt 22 § tredje stycket lagen (1993:737) om bostadsbidrag; vad som utgör utgående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

Om mervärdesskatt ändå har räknats med vid inkomstredovisningen anses skatten, om den betalats till staten, som en sådan speciell skatt för vilken avdrag medges vid inkomsttaxeringen enligt denna lag. Till följd av detta utgör belopp som har fallit bort, och för vilket avdrag medgetts vid inkomsttaxeringen, skattepliktig intäkt vid inkomsttaxeringen.

Beträffande ersättning som utfaller på grund av avtalsgruppsjukförsäkring gäller särskilda bestämmelser i 32 § 3 a mom. och punkt 12 av anvisningarna till 22 §.

(Se vidare anvisningarna.)

3. Äldre bestämmelser om stipendium i 19 § gäller i fråga om stipendium som har beviljats före utgången av år 1997 och vars storlek har bestämts med hänsyn till att det inte är skattepliktigt.

¹Lydelse enligt prop. 1996/97:100.

1.3 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:000)

Prop. 1996/97:173
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:000) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.
2 §

Skattepliktiga förmåner skall tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 kap. 14, 15 och 17 §§. Sådan drivmedelsförmån som avses i punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (1928:370) skall dock värderas till marknadsvärdet.

På begäran av arbetsgivaren får skattemyndigheten bestämma värdet av förmånen om

1. det finns grund för jämkning av värdet av bilförmån eller kostförmån enligt punkt 4 andra eller tredje stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen, eller

2. bostadsförmånsvärde som bestäms enligt 8 kap. 15 § avviker med mer än 10 % från det värde som följer av 42 § första stycket och punkt 3 *andra stycket* av anvisningarna till 32 § *kommunalskattelagen*.

2. bostadsförmånsvärde som bestäms enligt 8 kap. 15 § avviker med mer än 10 % från det värde som följer av 42 § första stycket och punkt 1 *andra stycket* av anvisningarna till *den paragrafen*.

Arbetsgivaren skall underrätta arbetstagaren om skattemyndighetens beslut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas i fråga om förmåner som åtnjutits efter utgången av år 1997.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Prop. 1996/97:173
Bilaga 4

Häri genom föreskrivs att 3 kap. 7 och 9 §§ lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. 7 §¹

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i kommunalskattelagen (1928:370). Vid beräkning av värdet av bilförmån och kostförmån skall dock bestämmelserna i punkt 4 andra eller tredje stycket av anvisningarna till 42 § nämnda lag tillämpas endast i enlighet med beslut av skattemyndigheten med stöd av 9 kap. 2 § andra stycket skattebetalningslagen (1997:000). Värdet av annan bostadsförmån här i landet än förmån av semesterbostad skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 15 och 16 §§ skattebetalningslagen.

Värdet av förmåner som utgått i annat än pengar skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i kommunalskattelagen (1928:370). Vid beräkning av värdet av bilförmån och kostförmån skall dock bestämmelserna i punkt 4 andra eller tredje stycket av anvisningarna till 42 § nämnda lag tillämpas endast i enlighet med beslut av skattemyndigheten med stöd av 9 kap. 2 § andra stycket skattebetalningslagen (1997:000). Värdet av annan bostadsförmån här i landet än förmån av semesterbostad skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 kap. 15 och 16 §§ skattebetalningslagen. *Dessutom skall i fråga om sådan förmån anges om bostaden är belägen på taxeringsenhet som i fastighetstaxeringslagen (1979:1152) benämns småhusenhet.*

Om värdet av en förmån justerats enligt 9 kap. 2 § andra stycket skattebetalningslagen skall anges att justering skett.

Det sammanlagda värdet av andra förmåner än bilförmån *exklusive drivmedel* skall anges särskilt för sig.

Det sammanlagda värdet av andra förmåner än bilförmån skall anges särskilt för sig.

I fråga om bilförmån skall uppgift lämnas om

1. bilens modellbeteckning och årsmodell,
2. nedsättning av *bilförmånsvärdet* på grund av att den skattskyldige utgett ersättning för förmånen,

2. nedsättning av *värdet av bilförmån exklusive drivmedel* på grund av att den skattskyldige utgett ersättning för förmånen,

3. antal kilometer tjänstekörning som ersättning för kostnader för drivmedel för resa i tjänsten med förmånsbil avser,

4. *i fall* förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel enligt punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen *har utgått*,

4. *värdet* av förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel enligt punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen,

5. värdet av bilförmån exklusive drivmedel.

9 §²

I kontrolluppgiften skall det för varje belopp anges om arbetsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.

Ersättning för ökade levnads-kostnader eller kostnader för resa med egen bil i tjänsten som enligt 8 kap. 19 och 20 §§ skattebetalningslagen (1997:000) skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag, skall i kontrolluppgift anges som lön, arvode eller motsvarande. Har ersättning för ökade levnads-kostnader som enligt 8 kap. 19 § skattebetalningslagen inte skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag utgått för en eller flera tjänsteresor som omfattat en sammanhängande period av mer än tre månader, skall detta anges i kontrolluppgift som också skall innehålla upplysning om i vad mån fråga är om inrikes eller utrikes förrättning.

Ersättning för ökade levnads-kostnader eller kostnader för resa med egen bil *eller förmånsbil* i tjänsten som enligt 8 kap. 19 och 20 §§ skattebetalningslagen (1997:000) skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag, skall i kontrolluppgift anges som lön, arvode eller motsvarande. Har ersättning för ökade levnads-kostnader som enligt 8 kap. 19 § skattebetalningslagen inte skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag utgått för en eller flera tjänsteresor som omfattat en sammanhängande period av mer än tre månader, skall detta anges i kontrolluppgift som också skall innehålla upplysning om i vad mån fråga är om inrikes eller utrikes förrättning.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp det sammanlagda värdet av andra kostnadsersättningar än sådana som enligt 5 § 3 a-c skall uppges först efter föreläggande av skattemyndigheten. Dock skall ersättningen, då det är uppenbart att den avser kostnader som inte är avdragsgilla vid mottagarens inkomsttaxering eller att den överstiger avdragsgillt belopp, till denna del anges som lön, arvode eller motsvarande.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp sådant skatteavdrag som har gjorts.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:173

Bilaga 4

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas i fråga om förmåner som åtnjuts efter utgången av år 1997.

¹Lydelse enligt prop. 1996/97:100.

²Lydelse enligt prop. 1996/97:100.

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:813) om homosexuella sambor

Prop. 1996/97:173
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att lagen (1987:813)¹ om homosexuella sambor skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Om två personer bor tillsammans i ett homosexuellt förhållande, skall vad som gäller i fråga om sambor enligt följande lagar och bestämmelser tillämpas även på de homosexuella samborna:

1. lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem,2. ärvdabalken,3. jordabalken,4. 10 kap. 9 § rättegångsbalken,5. 4 kap. 19 § första stycket utsökningsbalken,6. 19 § första stycket, punkt 1 nionde stycket och punkt 3 sjunde stycket av anvisningarna till 31 § samt <i>punkt 3 a</i> av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen,7. lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,8. bostadsrättslagen (1991:614),9. lagen (1981:131) om kallelse på okända borgenärer,10. 5 kap. 18 § tredje stycket fastighetsbildningslagen (1979:988),11. 10 § insiderlagen (1990:1342),12. 14 kap. 3 §, 4 § tredje stycket och 8 § tredje stycket vallagen (1997:157),13. 36 § första stycket lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigeval, m.m.,14. 4 § andra stycket lagen (1997:159) om brevröstning i vissa fall,15. lagen (1993:1469) om uppskovsavdrag vid byte av bostad,16. 10 kap. 18 §, 11 kap. 2 , 15 och 16 §§, 12 kap. 7 och 8 §§ samt 16 kap. 7 och 9 §§ föräldrabalken,17. säkerhetsskyddslagen (1996:627), samt18. lagen (1996:1231) om skattereduktion för fastighetsskatt i vissa fall vid 1997–2001 års taxeringar.	6. 19 § första stycket, punkt 1 nionde stycket och punkt 3 sjunde stycket av anvisningarna till 31 § samt <i>punkterna 3 a, 3 b och 4</i> av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370),
- Förutsätter dessa lagar eller bestämmelser att samborna skall vara ogifta, gäller det också de homosexuella samborna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

¹Lydelse enligt prop. 1996/97:133.

1.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:000) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Prop. 1996/97:173
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring i paragrafens lydelse enligt lagen (1997:000) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap. 2 §¹

Med *inkomst av anställning* avses lön eller annan ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner, som en försäkrad har fått såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Med lön likställs kostnadsersättning som inte enligt 8 kap. 19 eller 20 § skattebetalningslagen (1997:000) undantas vid beräkning av skatteavdrag. Sådan skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån som utgår på grund av kundtrohet eller liknande, skall också anses som inkomst av anställning, om den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen. Till sådan inkomst räknas dock inte från en och samme arbetsgivare utgiven lön som under ett år ej uppgått till 1 000 kronor. Till sådan inkomst räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 2–6 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. I fråga om arbete som har utförts utomlands bortses vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Såsom inkomst av anställning anses även

a) sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt denna lag samt sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för försäkrads inkomst såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst,

b) föräldrapenningförmåner,

c) vårdbidrag enligt 9 kap. 4 §, i den mån bidraget inte är ersättning för merkostnader,

d) dagpenning från arbetslöshetskassa,

f) utbildningsbidrag under arbetsmarknadsutbildning och yrkesinriktad rehabilitering i form av dagpenning,

g) korttidsstudiestöd och vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349) eller lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa samt särskilt utbildningsbidrag,

h) delpension enligt lagarna (1975:380) och (1979:84) om delpensionsförsäkring,

i) dagpenning till totalförsvarspliktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och andra som erhåller dagpenning enligt de för totalförsvarspliktiga gällande grunderna,

- j) utbildningsbidrag för doktorander,
- k) timersättning vid vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox) och vid svenskundervisning för invandrare (sfi),
- l) livränta enligt 4 kap. lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av sagda lag,
- m) från Sveriges författarfond och Konstnärsnämnden utgående bidrag som ej är att hänföra till inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 §, i den mån regeringen så förordnar,
- n) statsbidrag till arbetslösa som tillskott till deras försörjning när de startar egen rörelse,

o) stipendium som enligt punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen skall tas upp som intäkt av tjänst, om stipendiet utbetalats av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person,

- p) ersättning enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närstående vård,
- q) tillfälliga förvärvsinkomster av verksamhet som inte bedrivs självständigt,
- r) ersättning som en allmän försäkringskassa utger enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklön,
- s) ersättning från semesterkassa.

I fråga om ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner för utfört arbete i annan form än pension och ersättning från semesterkassa, i fråga om ersättning till idrottsutövare från visst slag av ideell förening samt i fråga om ersättning från vinstandelsstiftelse eller annan juridisk person med motsvarande ändamål gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket samt 2 a § tredje och fjärde styckena.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall hänsyn tas till lön eller annan ersättning, som den försäkrade har fått från en arbetsgivare, som är bosatt utom riket eller är utländsk juridisk person, endast i fall då den försäkrade sysselsatts här i riket och överenskommelse inte träffats enligt 3 kap. 2 a § första stycket eller då han tjänstgjort som sjöman ombord på svenskt handelsfartyg. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svenska medborgare, om svenska staten eller, där lönen härrör från utländsk juridisk person, en svensk juridisk person, som äger ett bestämmande inflytande över den utländska juridiska personen, enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggs pensionsavgiften.

Hänsyn skall ej heller tas till lön eller annan ersättning från främmande makts beskickning eller lönade konsulat här i riket eller från arbetsgivare, som tillhör sådan beskickning eller sådant konsulat och som inte är svensk medborgare. Vad som sägs här skall inte gälla beträffande lön till svensk

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:173
Bilaga 4

medborgare eller till den som utan att vara svensk medborgare är bosatt i riket, om en utländsk beskickning här i riket enligt av Riksförsäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för tilläggsavgiften.

Den som åtagit sig förbindelse enligt tredje eller fjärde stycket skall anses som arbetsgivare.

¹Lydelse enligt prop. 1996/97:100.

1.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Prop. 1996/97:173
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap. 3 §¹

Med *inkomst av annat förvärvsarbete* avses

a) inkomst av näringsverksamhet här i landet i vilken den försäkrade arbetat i icke oväsentlig omfattning (aktiv näringsverksamhet);

b) tillfälliga förvärvsinkomster av självständigt bedriven verksamhet;

c) ersättning för arbete för någon annans räkning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner;

d) sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt denna lag samt sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för inkomst som ovan nämnts *samt*

d) sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt denna lag samt sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för inkomst som ovan nämnts;

e) ersättning som utgör skattepliktig inkomst av tjänst enligt kommunalskattelagen (1928:370) och som, utan att anställningsförhållande förelegat, utbetalats av fysisk person bosatt utomlands eller av utländsk juridisk person;

e) ersättning som utgör skattepliktig inkomst av tjänst enligt kommunalskattelagen (1928:370) och som, utan att anställningsförhållande förelegat, utbetalats av fysisk person bosatt utomlands eller av utländsk juridisk person *samt*

f) stipendium som enligt punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen skall tas upp som intäkt av tjänst;

allt i den mån inkomsten inte enligt 2 § är att hänföra till inkomst av anställning.

Bedömningen i första stycket a) görs för sig för varje förvärvskälla enligt kommunalskattelagen (1928:370). Har inkomst som avses i första stycket a) eller b) inte uppgått till 1 000 kronor för år, tas den inte i beräkningen. Ej heller tas sådan ersättning som avses i första stycket c) i beräkning, om ersättningen från den, för vilken arbetet utförts, under året inte uppgått till 1

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1996/97:173

Bilaga 4

000 kr. Intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i nämnda lag eller sådan ersättning enligt gruppsjukförsäkring eller trygghetsförsäkring vid arbetsskada som enligt 2 § första stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt räknas inte som inkomst av annat förvärvsarbete.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

¹Senaste lydelse 1993:1551.

1.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1852) om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar

Häri genom föreskrivs att 2 § lagen (1994:1852) om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar skall ha följande lydelse.

2 §¹

För fysiska personer beräknas statlig inkomstskatt på förvärvsinkomst enligt följande.

Skatt på förvärvsinkomst utgör 200 kronor samt 25 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en skiktgräns som vid 1998 års taxering uppgår till 209 100 kronor. Vid följande års taxeringar uppgår skiktgränsen till skiktgränsen för föregående taxeringsår multiplicerad med ett tal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det jämförelsetal som enligt 1 kap. 6 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring ligger till grund för bestämmande av basbeloppet för året före taxeringsåret och det jämförelsetal som enligt nämnda lagrum ligger till grund för bestämmande av basbeloppet för andra året före taxeringsåret, med tillägg av 1,2 procentenheter. Skiktgränsen fastställs av regeringen före utgången av andra året före taxeringsåret och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Skatt på förvärvsinkomst utgör 200 kronor samt 25 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en skiktgräns som vid 1998 års taxering uppgår till 209 100 kronor. Vid följande års taxeringar uppgår skiktgränsen till skiktgränsen för föregående taxeringsår multiplicerad med ett tal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det jämförelsetal som enligt 1 kap. 6 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring ligger till grund för bestämmande av basbeloppet för året före taxeringsåret och det jämförelsetal som enligt nämnda lagrum ligger till grund för bestämmande av basbeloppet för andra året före taxeringsåret, med tillägg av 1,6 procentenheter. Skiktgränsen fastställs av regeringen före utgången av andra året före taxeringsåret och avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 och tillämpas första gången vid 1999 års taxering.

¹Senaste lydelse 1996:692.

Lagrådets yttrande

Prop. 1996/97:173
Bilaga 5

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1996-06-05

Närvarande: justitierådet Staffan Magnusson, f.d. presidenten i Försäkringsö verdomstolen Leif Ekberg, regeringsrådet Leif Lindstam.

Enligt en lagrådsremiss den 29 maj 1997 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. lag om ändring i lagen (1996:1331) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
3. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:000),
4. lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
5. lag om ändring i lagen (1987:813) om homosexuella sambor,
6. lag om ändring i lagen (1997:000) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
7. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
8. lag om ändring i lagen (1994:1852) om beräkning av statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 1996–1999 års taxeringar.

Förslagen har inför lagrådet fördragits av departementssekreteraren Monica Dahlbom.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen

Punkt 2 av anvisningarna till 42 § innehåller bestämmelser om värdering av bilförmån. De grundläggande bestämmelserna om värdet av bilförmån, exklusive drivmedel, finns i punkt 2 första stycket, medan andra stycket innehåller vissa specialregler beträffande äldre förmånsbilar. Enligt punkt 2 tredje stycket i dess gällande lydelse skall vid beräkningen av förmånsvärdet enligt första och andra styckena det nybilspris som anges där i förekommande fall ökas med anskaffningskostnaden för extrautrustning.

I lagrådsremissen föreslås vissa ändringar i andra och tredje styckena. Bl.a. skall nybilspriset beträffande äldre bilar beräknas på ett annat sätt än hittills.

Enligt Lagrådets mening bör andra och tredje styckena förtydligas i förhållande till remissförslaget. Lagrådet förordar att styckena ges följande lydelse.

“Är förmånsbilens årsmodell sex år gammal eller äldre, skall nybilspriset anses motsvara fyra basbelopp, om inte det verkliga nybilspriset, med tillägg av anskaffningskostnad för extrautrustning, är högre.

Vid beräkningen av förmånsvärdet enligt första stycket skall – utom i fall då nybilspriset enligt andra stycket skall anses motsvara fyra basbelopp – till nybilspriset i förekommande fall läggas anskaffningskostnaden för extrautrustning.”

I punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § lämnas bestämmelser om beräkningen av värdet av förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel för en förmånsbil. Förmånen skall värderas till marknadsvärdet, multiplicerat med 1,2. Marknadsvärdet skall antas motsvara värdet för den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för förmånsbilens totala körsträcka under den tid som den skattskyldige varit skattskyldig för bilförmånen. Den skattskyldige ges dock enligt remissförslaget en möjlighet att göra sannolikt att marknadsvärdet är något annat.

Enligt vad som upplysts vid föredragningen inför Lagrådet är syftet med den sistnämnda bestämmelsen att, om förmånsbilen har använts i tjänsten eller i övrigt på ett sätt som inte omfattas av den skattskyldiges privata körning, den skattskyldige skall kunna få till stånd en motsvarande minskning av värdet av drivmedelsförmånen. Enligt Lagrådets mening bör detta framgå direkt av lagtexten.

Lagrådet förordar att sjunde stycket ges följande utformning:

“Om det i bilförmånen ingår förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel för förmånsbilen, skall denna förmån beräknas till marknadsvärdet, multiplicerat med 1,2, av den mängd drivmedel som kan antas ha förbrukats för förmånsbilens totala körsträcka under den tid den skattskyldige varit skattskyldig för bilförmånen. Om den skattskyldige gör sannolikt att den mängd drivmedel som han har förbrukat vid privat körning är lägre, skall marknadsvärdet för drivmedlet sättas ned i motsvarande mån.

Förslaget till lag om ändring i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter

I 3 kap. 7 § fjärde stycket finns bestämmelser i fem olika punkter om vilka uppgifter i fråga om bilförmån som skall lämnas i en kontrolluppgift. Enligt punkt 2 skall anges den nedsättning av bilförmånsvärdet som föreligger på grund av att den skattskyldige utgett ersättning för förmånen. Enligt punkt 4 skall anges om förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel har utgått.

I lagrådsremissen föreslås att punkt 2 ändras så att det klargörs att uppgiften om nedsättning av bilförmånsvärdet skall avse bilförmånsvärdet exklusive drivmedel. Vidare föreslås att punkt 4 byggs ut så att det inte endast skall anges att förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel har utgått utan också med vilket belopp en sådan förmån har utgått.

Lagrådet har inte någon erinran mot de föreslagna ändringarna i sak. Ordningföljden mellan de fem punkterna i stycket framstår emellertid som

ologisk. Vissa förtydliganden i punkterna bör också göras. Lagrådet föreslår att fjärde stycket i 3 kap. 7 § får följande lydelse:

Prop. 1996/97:173
Bilaga 5

“I fråga om bilförmån skall uppgift lämnas om

1. bilens modellbeteckning och årsmodell,
2. nedsättning av värdet av bilförmånen, exklusive drivmedel, på grund av att den skattskyldige utgett ersättning för förmånen,
3. värdet av bilförmånen, exklusive drivmedel, efter nedsättning enligt punkt 2,
4. värdet av förmån av fritt eller delvis fritt drivmedel enligt punkt 2 sjunde stycket av anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen, och
5. antalet kilometer tjänstekörning som ersättning för kostnader för drivmedel för resa i tjänsten med förmånsbil avser.”

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Finansdepartementet

Prop. 1996/97:173

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 juni 1997

Närvarande statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Peterson, Freivalds, Wallström, Tham, Åsbrink, Schori, Blomberg, Andersson, Winberg, Uusmann, Ulvskog, Johansson, von Sydow, Klingvall, Åhnberg, Pagrotsky och Messing

Föredragande: statsrådet Åsbrink

Regeringen beslutar propositionen 1996/97:173 Beskattning av bostadsförmån, m.m.